

FAITHFUL MEN · ISANG AKLATAN NG MGA KLASIKONG
KRISTIYANO

Ang Awit ni Solomon

Song of Solomon

H. A. Ironside

Isinalin sa Tagalog mula sa orihinal na Ingles

Faithful Men

PlymouthBrethren.org · KEE Philippine Missions

Orihinal na pamagat sa Ingles: *Song of Solomon*, ni H. A. Ironside.

Orihinal na edisyon: © 1999 by Loizeaux Brothers, Inc., Neptune, New Jersey. First Edition, 1933; Revised Edition, 1999. Profile taken from Exploring the Scriptures © 1965, 1970, 1989 by John Phillips.

Salin sa Tagalog, 2026. Ang mga sipi mula sa Kasulatan ay isinalin mula sa edisyong Ingles ng aklat na ito; ang mga talata ay maaaring basahin sa Ang Dating Biblia.

Faithful Men, mula sa PlymouthBrethren.org at KEE Philippine Missions. Libreng basahin at ibahagi; huwag ipagbili.

“Ang mga bagay na iyong narinig sa akin sa harap ng maraming saksi, ay ipagkatiwala mo sa mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba.” (2 Timoteo 2:2)

Isang Pagpapakilala: Ang Awit ni Solomon, Isang Aklat ng Pag-ibig

Ni John Phillips

Sumulat si Solomon ng 3,000 kawikaan at 1,005 awit (1 Hari 4:32). Mas marunong pa siya kaysa sa lahat ng tanyag na pilosopo ng kanyang panahon, sapagkat ang kanyang karunungan ay tuwirang kaloob ng Diyos (1 Hari 3:12). Sumulat siya ng tatlong aklat ng Biblia. At bagaman hindi natin tiyak kung ano ang pagkakasunod-sunod ng pagkakasulat ng mga ito, malamang na isinulat niya ang Awit ni Solomon noong bata pa siya at umiibig, ang Kawikaan noong nasa katanghaliang-gulang na siya at nasa rurok ang kanyang talino, at ang Ecclesiastes noong matanda na siya, bigo, at nadismaya na sa kamunduhan ng malaking bahagi ng kanyang buhay.

Isipin natin ang kalagayan noong isulat ni Solomon ang kanyang mga aklat. Ang yaman at karunungan ni Solomon ay pinag-uusapan ng bawat kaharian at lipi sa kanyang panahon. Ang kanyang malalaking barko ng Tarsis ay naglalayag sa mga ruta ng kalakalan sa Mediterraneo, at umaabot din pababa sa baybayin ng Silangang Aprika hanggang Arabia at India, kaya't dumadaloy papasok sa Jerusalem ang kakaibang kalakal ng Silangan. Malalaking pulutong ng mga kamelyo ang tumatawid sa mga disyerto, may dalang kayamanan para sa hari, at ikinakalat ang kanyang katanyagan sa malayo't malapit.

Mula sa buong Silangan ay dumarating ang mga tao upang makinig sa karunungan ni Solomon. Halos pigil ang hininga nila habang pinag-uusapan ang mala-diyos na paghatol na nagmungkahing hatiin ang isang buhay na bata upang

paghatian ng dalawang babaeng parehong nagsasabing kanila ito, at sa gayon ay nalantad kung sino ang tunay na ina. Umabot ang kanyang katanyagan hanggang sa malayong timog, sa Etiopia, na pinanggalingan ng reyna ng Sheba. Naglakbay siya sa napakahaba at mapanganib na daan paakyat sa Nilo, tumawid sa nakapapasong buhangin, at umakyat pa sa matatarik na kaburulan ng Juda upang maupo sa paanan ni Solomon. At nang sa wakas ay umuwi na siya, may kirot sa kanyang puso at may pag-amin sa kanyang mga labi: “Hindi pa nasabi sa akin ang kalahati.”

Ganyan si Solomon! Ngunit sa paglipas ng mga taon, malulungkot at mabibigat ang mga pagkakamaling nagawa niya. Pumasok siya sa mga pag-aasawang pampulitika sa mga anak na babae ng mga haring pagano. Unti-unting humina ang kanyang buhay espirituwal habang lumalago ang kanyang marangyang pamumuhay na pang-Silangan, at ang kanyang harem ay umuugong na parang Babel sa daan-daang ibang wika. Naging tahanan din ng paganismo ang Jerusalem, sapagkat dinala ng mga asawa ni Solomon ang kanilang mga diyos-diyosan at nagtayo sila ng mga dambana para sa mga ito. Habang nawawala kay Solomon ang malinaw na pagtingin sa tunay at buhay na Diyos, unti-unti siyang bumaba hanggang maging isang karaniwang malupit na pinuno sa Silangan. Pinarami niya ang kanyang mga alipin, piniga ang mabibigat na buwis mula sa kanyang nasasakupan, at sa wakas ay sumunod siya sa kanyang mga dayuhang asawa sa kasuklam-suklam na mga ritwal ni Astoret, sinamba ang kasuklamsuklam ng mga Sidonio, at nakisali pa sa malupit na pagsamba kay Milcom at kay Moloc. Laban sa ganitong kalagayan ng karunungan at kayamanan, mga babae at pagsamba, dapat basahin ang mga aklat ni Solomon.

Kung may isang aklat sa Biblia na masasabing mas banal kaysa sa iba, ang Awit ni Solomon iyon, ang mismong kabanal-banalang dako ng Kasulatan. Ang taong marumi ang isip ay hindi kailanman makauunawa sa aklat na ito. Sa larawan ng isang nobya at isang nobyo ay ipinapahayag ang pag-ibig ni Cristo sa Kanyang mga sarili, at ang pag-ibig ng bawat mananampalataya sa kanyang Panginoon. Kaya walang kasalanan dito, at walang kahihiyan.

May ilang mahahalagang paraan ng pagpapaliwanag sa aklat na ito. Ang dalawang pangunahing pananaw na karaniwang pinaniniwalaan ay nagkakaiba kung sino ang nobyo sa Awit.

Ayon sa isang paliwanag, ang nobyo ay si Solomon, at ang nobya ay isang babaeng Sulamita. Makikita ang Sulamita na naghihintay sa pagdating ni Solomon, napapaligiran ng mga babae ng palasyo, at ibinubuhos ang kanyang galak at pananabik. Dumating ang hari at dinala siya sa kanyang bahay-salusalo, at doon ay nagniniig ang magkasintahan. Pagkatapos ay muling nagtapat ang Sulamita sa mga babae ng palasyo, at ikinuwento kung gaano kalambing ang pagtingin niya sa kanyang sinta. Sa pusong nag-uumapaw ay inaawit niya kung paano siya natagpuan at niligawan ng kanyang minamahal na hari; kung paanong ang buong kalikasan ay nagising sa bagong kagandahan; kung paanong nawala ito sa kanya, natagpuan niyang muli, at hindi na niya pinakawalan. Pagkatapos nito, makikita si Solomon na papalapit sa Jerusalem kasama ang kanyang mga bantay, suot ang isang marilag na korona. Kinausap niya ang Sulamita sa mga salita ng pag-ibig, at sumagot ito nang maikli ngunit may masidhing galak. Pagkatapos ay may ulap na dumaan sa tagpo. Sa larawan ng isang panaginip ay inilalarawan ng nobya ang pansamantalang

pagkalayo ng kanyang puso sa kanyang nobyo, ang kanyang pagdurusa, ang kanyang pananabik at paghahanap sa kanya, at ang pakiusap niya sa kanyang mga kasama sa palasyo na tulungan siya. Bilang sagot sa kanilang mga tanong, sinabi ng Sulamita kung bakit ganoon na lamang ang pag-ibig niya sa kanyang sinta. Bumalik si Solomon at muling nagkaisa ang dalawa sa gitna ng mga salita ng papuri at mga katiyakan ng pag-ibig. Inanyayahan ng nobya ang kanyang asawa na bumalik kasama niya sa mga lugar ng kanyang pagkadalaga, at sunod silang makikitang nasisiyahan sa payak na buhay sa bukid, nagpapalitan ng mga alaala at mga lihim ng puso. Naaalala rin ang iba, at ang galak ng nobya ay umaabot sa kanyang mga kamag-anak. Nagtatapos ang Awit sa pag-awit ng nobya at sa pakiusap niya sa kanyang sinta na magmadaling lumapit sa kanyang tabi. Sa pananaw na ito, si Solomon ay itinuturing na larawan ni Cristo at ang Sulamita ay larawan ng iglesia.

Ang isa pang pananaw sa Awit ay nakakakita ng tatlong pangunahing nagsasalita at ilang iba pang pangalawang nagsasalita. Si Solomon ay itinuturing na kumakatawan sa sanlibutan; ang Sulamita, sa iglesia; at ang pastol na kasintahan ng Sulamita, kay Cristo. Ginamit ni Solomon ang lahat ng kinang at karangyaan ng kanyang palasyo upang akitin ang dalaga palayo sa kanyang tunay na sinta, at sinikap niyang gawin itong isa sa kanyang mga asawa. Sa ganito ring paraan, laging sinisikap ng sanlibutan na akitin palayo kay Cristo ang mga “ipinagkasundo” sa Kanya. Ngunit hindi nagtagumpay si Solomon sa kanyang layunin, sapagkat tinanggihan ng Sulamita ang lahat ng kanyang panunuyo at nanatiling tapat sa kanyang minamahal na pastol, na sa wakas ay muli niyang nakapiling.

Malinaw ang walang-hanggang halaga ng Awit ni Solomon alinmang pananaw ang tanggapin. Kung paanong ang buhay ng tao ay nakakasumpong ng pinakamataas na kaganapan sa pag-ibig ng lalaki at babae, gayundin ang buhay espirituwal ay nakakasumpong ng pinakamataas na kaganapan sa pag-ibig ni Cristo at ng Kanyang iglesya.

Paunang Salita sa Binagong Edisyon

Sa pagbabago namin sa *Addresses on the Song of Solomon* ni Dr. Ironside, hinati namin ang teksto sa mga kabanatang tumutugma sa mga kabanata ng aklat na ito ng Lumang Tipan. Umaasa kami na ang paghahating ito ay magiging mas angkop sa mga paraang ginagamit ng mga nag-aaral ng Biblia sa ngayon. Walang materyal na inalis, bagaman maaaring ganoon ang tingin ng mambabasa, lalo na dahil sa kaiklian ng mga kabanata 6 at 7. Gaya ng isinulat ni Dr. Ironside sa paunang salita ng edisyon noong 1933:

Ang munting aklat na ito na nasa harap ngayon ng mambabasa ay binubuo ng mga binagong tala, na lubhang pinaikli, ng mga pangaral na ibinigay sa Moody Memorial Church, Chicago...Mapapansin agad ng maingat na mambabasa na hindi ko tinangkang ipaliwanag nang buo ang Awit, kundi bigyang-diin sa bawat pangaral ang isa o higit pa sa mga pinakatampok na bahagi ng partikular na seksyong tinatalakay... Kung kalugdan ng Diyos na gamitin ang pagsisikap na ito upang pukawin ang mas malalim na pananabik sa pakikipag-isa sa Kanya at upang akayin ang daan tungo sa mas malalim na pagkakilala sa pag-ibig ni Cristo, sulit na sulit ang pagod na ginugol dito.

Ang Tagapaglathala

Ang Awit ni Solomon ay isang munting aklat na may kakaibang pang-akit sa marami sa bayan ng Diyos sa lahat ng siglo. Gayunman, may iba namang hira na hira umunawa kung bakit dapat pang mapabilang ang ganitong aklat sa kanon ng Banal na Kasulatan. Madalas kong marinig mula sa mga taong

dapat sanang mas nakaaalam na wala silang makitang anumang espirituwal na halaga sa munting aklat na ito; lubha nilang pinagdududahan kung talaga bang karapat-dapat itong ituring na bahagi ng kinasihang Salita ng Diyos. Tungkol diyan, hindi na iniaatang sa iglesya sa ating panahon ang pagpapasya kung aling mga aklat ang kabilang sa kanon ng Kasulatan at alin ang dapat alisin. Napagpasyahan na iyan para sa atin ng ating mapagpalang Panginoong Jesu-Cristo, kahit man lang pagdating sa Lumang Tipan. Noong narito Siya sa lupa, ang Lumang Tipan na hawak Niya ay eksaktong kapareho ng hawak natin. Binubuo ito ng parehong mga aklat, walang labis at walang kulang.

Ang mga aklat na kung minsan ay tinatawag na Apokripa ay hindi kabilang sa Lumang Tipan ng mga Hebreo, na pinahalagahan ni Cristo, pinagkunan Niya ng lakas, at itinagubilin Niya sa Kanyang mga alagad. Inilagay Niya ang Kanyang banal na tatak ng pagsang-ayon sa Kasulatan nang tukuyin Niya ang buong aklat at sabihing, “ang kasulatan ay hindi maaaring sirain” (Juan 10:35). Kaya hindi na natin kailangang pagdudahan ang pagkakasi sa Awit ng mga Awit. Ipinahayag Niya na ang Biblia ng mga Hebreo ay Salita ng buhay na Diyos.

Maraming larawan mula sa munting aklat na ito ang makikita sa iba't ibang bahagi ng Bagong Tipan, halimbawa, ang balon ng tubig na buháy (Juan 4); ang babaeng may talukbong (1 Corinto 11); ang mahalagang bunga (Santiago 5:7); ang nobyang walang dungis (Efeso 5:27); ang pag-ibig na hindi mapapatay (1 Corinto 13:8); ang pag-ibig na kasinlakas ng kamatayan (Juan 15:13); ang pabangong ibinuhos (Juan 12:3); ilapit mo ako (Juan 6:44); ang Pastol na nangunguna sa Kanyang kawan (Juan 10:4,

5, 27); at ang mga bunga ng katuwiran (Filipos 1:11). Sino ang hindi makakakita ng pagtukoy sa Awit ni Solomon sa lahat ng larawang ito?

Kung tatanggapin nating ito ay kinasihan, ano naman ang mga aral nito? Bakit ito nasa Banal na Kasulatan? Inakala ng marami sa mga gurong Judio na ito ay sadyang ibinigay ng Diyos upang magkaroon ng tamang pagkaunawa sa pag-ibig ng mag-asawa. Itinuring nila ito na pagpaparangal sa ligaya ng buhay may-asawa. Kahit hindi natin ito tingnan nang higit pa rito, may karapatan pa rin itong mapabilang sa kanon. Ang buhay may-asawa sa Israel ay kumakatawan sa pinakamataas, pinakabuo, at pinakamalalim na pagmamahal, sa panahong ang babae ay itinuturing na isang ari-arian lamang sa mga bansang nakapaligid sa Israel. Itinuring siyang alipin o kasangkapan sa kaligayahan ng lalaki, na maaaring itapon kung kailan at paano nito gustuhin. Ngunit iba ang kalagayan sa Israel. Ang tahananang Judio ay lugar na naghahari ang pag-ibig at lambing; walang duda na malaki ang naging bahagi ng munting aklat na ito sa pag-angat nito sa ganoong maluwalhating taas.

Ngunit sa paglipas ng mga siglo, nakita ng mga mas espirituwal sa Israel ang mas malalim na kahulugan ng Awit ni Solomon; nakilala nila na layunin ng Diyos na ilarawan dito ang pag-ibig na umiiral sa pagitan ni Jehova at ng Israel. Paulit-ulit sa ibang bahagi ng Kasulatan, inihahalintulad si Jehova sa isang nobyo at ang Israel sa Kanyang piniling nobya; kaya ang mga Israelitang espirituwal ang isip, sa mga taon bago dumating si Cristo, ay tumingin sa Awit sa ganitong paraan. Tinawag nila itong “ang Aklat ng Pakikipag-isa.” Ito ang aklat na naglalarawan kay Jehova at sa Kanyang bayan sa mapalad at masayang pakikipag-isa.

Sa buong mga siglo ng Cristianismo, ang mga may malalim na pagkaunawa sa espirituwal na katotohanan ay tumingin dito mula sa dalawang pananaw. Una, bilang larawan ng kahanga-hangang ugnayan sa pagitan ni Cristo at ng iglesya. Ito ang nag-aalab na puso at galak na espiritu ng ating mapagpalang Panginoon na inihahayag ang Kanyang sarili sa Kanyang tinubos na bayan bilang kanyang Nobyo at kanyang Ulo, at ang masayang tugon ng iglesya. At pangalawa, mula sa pananaw ng pamumuhay, inilalarawan nito ang ugnayan ng bawat kaluluwa kay Cristo. Ilang tapat na banal na ang masayang nagsabi, “Ako’y sa aking sinta, at ang kanyang nasa ay sa akin” (7:10).

Maliwanag na ang mga pagbubulay-bulay ni Rutherford ay hango sa munting aklat na ito nang sabihin niya:

*O, ako'y sa aking Sinta,
At ang aking Sinta'y akin;
Dinadala Niya ang abang makasalanan
Sa Kanyang bahay ng alak;
Nakatayo ako sa Kanyang kabutihan,
Wala nang mas ligtas na tayuan,
Wala kahit sa tahanan ng kaluwalhatian
Sa lupain ni Emmanuel.*

Kaya maaari nating tingnan ang aklat mula sa apat na pananaw. Kung titingnan ito nang literal, makikita natin ang pagpaparangal sa pag-ibig ng mag-asawa. Kung titingnan ito ayon sa mga panahon ng pakikitungo ng Diyos, makikita natin ang ugnayan ni Jehova at ng Israel. Ayon sa pagtubos, makikita natin ang kahanga-hangang ugnayan ni Cristo at ng iglesya. At kung pag-aaralan ito mula sa pananaw ng pamumuhay o ng espiritu, makikita natin ito bilang aklat ng pakikipag-isa ng

bawat kaluluwa sa mapagpala, niluwalhati, at muling nabuhay na Panginoon.

Medyo mahirap makuha ang eksaktong pagkakaugnay ng iba't ibang bahagi ng aklat. Hindi ito isang drama, gaya ng aklat ng Job; hindi ito naglalahad sa atin ng isang tuloy-tuloy na kuwento. Sa halip, binubuo ito ng sunud-sunod na mga awit ng pag-ibig, na bawat isa ay buo na sa sarili. Ito ang mangingibig na may pusong puspos ng galak na nilalapatan ng himig ang pintig ng kanyang kaluluwa. Kaya mayroon kang kumpol na ito ng mga bulaklak-awit, na bawat isa ay naglalarawan ng iba't ibang anyo ng pakikipag-isa ng sinta at ng kanyang minamahal. Gayunman, sa likod ng lahat ng ito ay tiyak na may isang uri ng kuwento. Ano ang kuwentong ito sa likod?

Mga isang daang taon na ang nakararaan, si Ewald, ang tanyag na kritikong Aleman na tinawag na ama ng higher criticism, ay nagmungkahi na ang kuwento ay ganito. Sa kaburulan sa hilaga ng Jerusalem ay may isang pamilyang nangangalaga sa isang ubasan na pag-aari ni Haring Solomon. Ang batang anak na babae ng pamilya, isang pastora, ay nabihag ng isang pastol na nakaakit sa kanyang puso, at nagkasundo na silang magpakasal. Ngunit isang araw, habang nakasakay si Haring Solomon sa daan, nakita niya ang batang pastora sa ubasan, at nahulog ang loob niya rito. Ipinasya niyang makuha ito para sa sarili, kaya sinikap niyang pukawin ang damdamin nito sa pamamagitan ng matatamis na pambobola. Ngunit nanatili itong tapat sa kanyang mangingibig na taga-bukid. Sa bandang huli ay ipinadukot pa ito ng hari at dinala sa kanyang palasyo, sa harem ng hari. Doon ay paulit-ulit niyang iginiit ang kanyang panliligaw at sinikap niyang ilayo ang loob nito sa kanyang mangingibig na pastol sa kabundukan. Kung minsan

ay halos matukso na itong bumigay, sapagkat parang wala nang pag-asa ang kanyang kalagayan; ngunit maaalala niya ang kanyang dating mangingibig, at sasabihin niya, “Hindi, hindi ako maaaring tumalikod sa kanya. Ako'y sa aking sinta, at ang kanyang nasa ay sa akin.” Sa wakas ay pinalaya siya ni Haring Solomon at bumalik siya sa kanyang minamahal.

Ang kuwentong iyan sa likod ng Awit ni Solomon ay tinanggap ng napakaraming nag-aaral ng Biblia. Medyo nagulat ako kung minsan na marinig ang ilan sa aking mga kapatid na matibay sa mga saligang katotohanan na nagtataguyod ng pananaw na ito, na tila hindi nila alam kung saan ito nagmula. Sa ganang akin, tinatanggihan ko ito. Hindi ko inaakalang posible na ang isang taong gaya ni Ewald, na walang tunay na espirituwal na pagkaunawa, ay nakaunawa kailanman sa munting aklat na ito ng pakikipag-isa. Ang taong ito ang nagpasimula sa makabagong takbo ngayon ng pagtanging kilalanin ang tunay na pagkakasi sa Biblia. Hindi ko inaakalang gagamitin ng Espiritu ng Diyos ang ganoong tao upang buksan sa atin ang munting aklat na ito.

May iba pang mga dahilan kung bakit tinatanggihan ko ang pananaw na ito. Una at higit sa lahat, ginagawa nitong kontrabida ng kuwento si Haring Solomon. Kapag bumaling tayo sa Salita ng Diyos, makikita natin na si Solomon ay itinuturing ng Banal na Espiritu ng Diyos bilang larawan ng Panginoong Jesu-Cristo. Sa Mga Awit, inilalarawan si Solomon bilang prinsipeng ng kapayapaan na humalili kay David pagkatapos ng maraming taon ng digmaan, at larawan ng muling pagdating ni Cristo upang maghari bilang Prinsipeng ng kapayapaan. Sa Bagong Tipan ay mababasa natin ang mga salita ng Panginoong Jesus, “Ang reyna ng timog ay titindig sa

paghuhukom kasama ng lahing ito, at ito'y hahatulan niya: sapagkat siya'y nanggaling sa mga dulo ng lupa upang pakinggan ang karunungan ni Solomon; at narito, ang isang lalong dakila kay Solomon ay nandito” (Mateo 12:42). Kapag sinasabi kong si Solomon ay larawan ni Cristo, hindi ko ibig sabihin na si Solomon mismo, bilang tao, ay kumatawan kay Cristo. Tuwing sinasabing ang isang tao ay larawan ni Cristo, huwag mong isipin kung ano siya sa kanyang sarili, kundi kung ano siya sa kanyang katungkulan. Si David, sa kanyang katungkulan, ay larawan ni Cristo; si David bilang tao ay nagkasala ng napakabigat na kasalanan, ngunit ang Panginoon ay ang Walang-Kasalanan. Si Solomon ay nagkasala ng lubhang malubhang paglayo sa Diyos sa ilang panahon ng kanyang buhay, ngunit sa kanyang katungkulan ay kinatawan niya ang ating Panginoong Jesu-Cristo bilang Prinsipeng ng kapayapaan. Hindi paraan ng Espiritu ng Diyos na iharap ang isang tauhan o bagay bilang larawan ni Cristo sa isang dako at bilang larawan ng masama at hindi banal sa ibang dako. At kung tatanggapin natin ang mungkahi ni Ewald bilang tunay na kuwento sa likod ng aklat na ito, kailangan nating ituring si Solomon bilang larawan ng sanlibutan, ng laman, at ng diyablo, na sinisikap agawin ang puso ng dalagang ito palayo sa pastol na kumakatawan sa Panginoong Jesu-Cristo.

Ang isa pang dahilan kung bakit tinatanggihan ko ang pananaw ni Ewald ay dahil mangangahulugan ito na kailangan nating unawain ang ilan sa pinakamaganda at pinakamalalaking na mga talata ng munting aklat na ito, kung saan kinakausap ng hari ang pastora, bilang pambobola lamang sa halip na tapat at banal na pag-ibig. Ang mga talatang ito mismo ang nagpakilig sa puso ng bayan ng Diyos sa lahat ng siglo. Nagalak sila sa mga ito, nasiyahan sa mga ito, at pinakain nila ang kanilang

mga kaluluwa sa mga ito. Hindi malamang na sila ay naligaw, o na ang Banal na Espiritu na dumating upang pumatnubay sa lahat ng katotohanan ay nanlinlang, o nagpabayang malinlang, ang napakaraming pinakaespirituwal na bayan ng Diyos sa buong mga siglo. Kaya tinatanggihan ko ang kuwentong ibinigay ko sa inyo mula kay Ewald bilang paliwanag sa Awit ni Solomon.

Hayaan ninyong magbigay ako ng ibang kuwento, ang dumating sa akin isang araw habang ako'y nag-iisang nakaluhod. Kailangan kong ituro ang munting aklat na ito at medyo naguguluhan ako tungkol dito. Hindi ko gusto ang kuwento ni Ewald, kaya lumapit ako sa Isang sumulat ng aklat at hiniling ko sa Kanya na sabihin sa akin kung ano ang nasa likod nito. “Aba,” sasabihin mo, “kilala mo ba ang Sumulat ng aklat?” Oo, matagal ko na Siyang kilala. Noong panahong iyon ay mga tatlumpung taon ko na Siyang kilala. “Kung gayon,” sasabihin mo, “bago-bago lang pala ang aklat kung kilala mo ang sumulat.” Hindi, hindi ganoon, napakatandang aklat na ito, ngunit ang Sumulat ay ang Matanda sa mga Araw, at kilala ko na Siya mula nang iligtas Niya ang aking kaluluwa sa Kanyang biyaya. Kaya pinanghawakan ko ang Kanyang salita at ipinaalala ko sa Kanya ang Kanyang pangako na pagdating ng Banal na Espiritu, kukunin Niya ang mga bagay ni Cristo at gagawing malinaw sa atin. Sinabi ko, “Mapagpalang Panginoon, lubha akong naguguluhan tungkol sa munting aklat na ito; sa pamamagitan ng Iyong Espiritu ay ipakita Mo ito sa akin upang tunay kong maunawaan ang kahulugan nito.” Ibibigay ko sa inyo ang kuwentong tila ibinigay Niya sa akin.

Ito ang inakala kong nakikita ko sa likod ng Awit ni Solomon. Doon sa hilaga, sa kabundukan ng Efraim, may ubasan si

Haring Solomon (8:11); pinaupahan niya ito sa mga tagapag-alaga, sa isang pamilyang taga-Efraim. Mukhang patay na ang asawang lalaki at ama, ngunit may ina at hindi bababa sa dalawang anak na lalaki. Mababasa natin sa King James version, “Ang mga anak ng aking ina ay nagalit sa akin” (1:6). Sa Hebreo ay, “Ang mga anak na lalaki ng aking ina.” Maaaring higit pa sa dalawa ang anak na lalaki, ngunit hindi bababa sa dalawa. At may dalawang anak na babae—isang maliit na binanggit sa kabanata 8, “Kami ay may isang munting kapatid na babae,” at isang mas nakatatandang anak, ang Sulamita. Para bang ang huling ito ang “pangit na sisiw ng pato” o ang “Cinderella” ng pamilya. Hindi siya pinahalagahan ng kanyang mga kapatid na lalaki at ipinapasa sa kanya ang mabibigat na gawain, at ipinagkakait sa kanya ang mga pribilehiyong maaasahan ng isang dalagitang lumalaki sa isang tahanang Hebreo. “Ang mga anak na lalaki ng aking ina ay nagalit sa akin.” Iyan ang nagpapaisip sa akin kung hindi kaya mga kapatid lamang niya sila sa ina; kung hindi kaya ito isang pamilyang may hidwaan.

“Ang mga [anak na lalaki] ng aking ina ay nagalit sa akin; ginawa nila akong tagapag-alaga ng mga ubasan; ngunit ang sarili kong ubasan ay hindi ko inalagaan” (1:6). Sinabi nila sa kanya, “Hindi; hindi ka puwedeng magpahinga-hinga lang sa bahay; lumabas ka at magtrabaho. Asikasuhin mo ang ubasan.” Siya ang may pananagutang pumutol ng mga sanga ng ubas at maglagay ng mga bitag para sa maliliit na sorra na sumisira sa mga ubasan. Ipinagkatiwala rin nila sa kanya ang mga kordero at mga batang kambing ng kawan. Pananagutan niyang ingatan ang mga ito at humanap ng angkop na pastulan para sa kanila. Masipag siyang nagtrabaho at nasa ilalim ng araw mula umaga hanggang gabi. “Ang sarili kong ubasan ay hindi ko inalagaan.” Ang ibig niyang sabihin, “Sa sobrang pagod sa bukid, wala

akong pagkakataong asikasuhin ang aking sarili.” Sinong dalaga ang hindi nagpapahalaga sa ilang oras sa harap ng salamin, sa pagkakataong ayusin ang kanyang buhok at gawing kaakit-akit ang sarili? Wala siyang pagkakataong alagaan ang kanyang sarili. Sa palagay ko ay hindi niya kailanman nalaman ang paggamit ng anumang uri ng pampaganda, ngunit habang nakatanaw siya sa daan ay nakikita niya ang magagandang babae ng palasyo na nakasakay sa kanilang maaamong kabayo at sa kanilang mga palankin. Kapag nasusulyapan niya sila, o kapag yumuyuko siya sa isang bukal sa gubat at nakikita ang sarili niyang anino sa tubig, sasabihin niya, “Sunog ako sa araw ngunit maganda, at kung nagkaroon lang ako ng pagkakataon, magiging kasingganda rin ako ng iba.” Iyan ang lahat ng nakapaloob sa pananalitang iyon, “Ang sarili kong ubasan ay hindi ko inalagaan”

Isang araw, habang inaalagaan niya ang kanyang kawan, tumingala siya, at laking hiya niya nang makita niyang may nakatayong isang matangkad at makisig na pastol na hindi pa niya nakikita kailanman, na titig na titig sa kanya. Napabulalas siya, “Huwag mo akong tingnan, sapagkat ako’y maitim, sapagkat sinunog ako ng araw.” At saka niya ibinigay ang paliwanag, “Ang mga anak ng aking ina ay nagalit sa akin; ginawa nila akong tagapag-alaga ng mga ubasan; ngunit ang sarili kong ubasan ay hindi ko inalagaan.” Ngunit tahimik siyang sinagot nito, nang walang anumang bastos na kapangahasan, “Hindi kita iniisip na maitim, sunog sa araw at hindi kaaya-ayang tingnan. Sa aking paningin ay lubos kang kaibig-ibig; narito, ikaw ay maganda, sinta ko; walang kapintasan sa iyo.” Siyempre, malaki ang naitulong niyon sa pagsisimula ng isang pagkakaibigan.

Unti-unti, ang pagkakaibigang iyon ay nahinog at naging pagmamahal, at ang pagmamahal ay naging pag-ibig, at sa wakas ay nabihag ng pastol na ito ang puso ng pastora. Pagkatapos ay umalis siya, ngunit bago siya umalis ay sinabi niya, “Balang araw ay babalikan kita, at gagawin kitang aking nobya.” At naniwala siya sa kanya. Malamang na wala nang iba pang naniwala. Hindi naniwala ang kanyang mga kapatid na lalaki, at ang mga tao sa kabundukan ay nag-akalang isa lamang siyang kawawa at musmos na dalagang taga-bukid na nalinlang ng estrangherong ito. Itinanong niya rito kung saan nito pinapastulan ang kanyang kawan, ngunit iniwasan nito ang tanong sa isang malabong sagot; gayunman ay nagtiwala siya rito. Matagal itong nawala. Kung minsan ay napapanaginipan niya ito at napapabulalas siya, “Ang tinig ng aking sinta,” ngunit matatagpuan lamang niyang tahimik at madilim ang lahat sa paligid niya. Ngunit nagtiwala pa rin siya rito.

Isang araw ay may malaking ulap ng alikabok sa daan, at nagtakbuhan ang mga taga-bukid upang tingnan kung ano iyon. Nakita nila ang isang maringal na pulutong na may mga bantay ng hari at ang hari mismo, at huminto sila sa tapat mismo ng ubasan. Laking gulat ng pastora nang lumapit sa kanya ang mga sugo ng hari na may dalang pahayag, ‘Ipinasundo ka sa amin ng hari.’ “Ako?” tanong niya. “Oo, halika.” Sumunod siya at sumama, at nang tingnan niya ang mukha ng hari, narito, siya pala ang pastol na bumihag sa kanyang puso. Sinabi niya, “Ako’y sa aking sinta, at ang kanyang nasa ay sa akin.”

Isang malaking dahilan kung bakit sa palagay ko ito ang kuwento ng Awit ng mga Awit ay dahil sa buong Banal na

Kasulatan, mula Genesis hanggang Apocalipsis, naroon ang kuwento ng Pastol na bumaba mula sa pinakamataas na kaluwalhatian ng Langit tungo sa madilim na sanlibutang ito upang ligawan at makamit ang isang nobya para sa Kanyang sarili. Pagkatapos ay umalis Siya, ngunit ipinahayag Niya, “Ako’y babalik na muli, at kayo’y tatanggapin Ko sa Aking sarili.” Kaya matagal nang naghihintay ang Kanyang iglesya sa Kanyang pagbabalik, ngunit balang araw ay darating Siya upang tuparin ang Kanyang Salita.

*Pagdating Niya, ang Hari nating marilag,
Upang tinubos Niya’y iuwing lahat,
Muli nating aawitin ang awit na ito:
Alehuya, kay dakilang Tagapagligtas!*

Philip P. Bliss

Ito, sa paniniwala ko, ang kuwento sa likod ng pagpapahayag ng mapagmahal na pakikipag-isa sa munting aklat na ito, ang Awit ng mga Awit. Ang pamagat mismo ay nagpapaalala sa iyo ng kabanal-banalang dako; ito ang awit na higit sa lahat ng awit. Hindi pinahihintulutan ng mga Judio ang isang binata na basahin ang aklat hanggang siya ay tatlumpung taong gulang, baka bigyan niya ito ng kahulugang pawang makalamang kasiyahan lamang at gamitin nang mali ang magaganda nitong pananalita. Kaya masasabi natin na habang lumalago lamang tayo sa biyaya at sa pagkakilala kay Cristo ay mababasa natin ang aklat na ito nang may pag-unawa at makikita natin dito ang lihim ng Panginoon.

Kabanata 1

Kami ay magagalak at magsasaya sa iyo, aming aalalahanin ang iyong pag-ibig nang higit kaysa alak (4),

Ang unang kabanata ay nahahati sa tatlong bahagi. Ang unang apat na talata ay nagpapakita sa atin ng kasiyahan ng kaluluwa; ito ang pagpapahayag ng galak ng nobya sa kanyang nobyo. Sabi niya, “Ang awit ng mga awit, na kay Solomon. Hagkan niya ako ng mga halik ng kanyang bibig: sapagkat ang iyong pag-ibig ay maigi kaysa alak” (1-2).

Naaalala ko ang isang mahal na lingkod ng Diyos na minsang nagsabi, “Kung minsan ay hinihiling ko na sana’y iisa lang ang panghalip na panlalaki sa buong mundo, para sa tuwing sasabihin ko ang Siya, alam ng lahat na ang tinutukoy ko ay ang Panginoong Jesu-Cristo.” Naaalala ninyo si Maria Magdalena nang sabihin niya, “Kinuha nila ang aking Panginoon, at hindi ko alam kung saan nila Siya inilagay” (Juan 20:13). Pagkatapos, tumingala siya sa inakala niyang hardinero at sinabi, “Ginoo, kung ikaw ang kumuha sa Kanya, sabihin mo sa akin kung saan mo Siya inilagay, at kukunin ko Siya” (15). Hindi na niya inisip na kailangan pang banggitin ang pangalang Jesus. Iisa lang ang mahalaga sa kanya, at iyon ay ang Panginoong nagligtas sa kanya; kaya ang kaluluwang nag-uumapaw sa galak ay nagsasabi, “Ah, ang matamasa ang Kanyang pag-ibig, ang pakikipag-isa sa Kanya; ang matamasa ang pagpapalang makasumpong ng kasiyahan sa Kanya lamang.”

“Dahil sa samyo ng iyong mababangong langis, ang iyong pangalan ay gaya ng langis na ibinuhos, kaya’t iniibig ka ng mga dalaga” (Awit ni Solomon 1:3). Naaalala natin kung paanong

napuno ng bango ng pabango ang bahay nang basagin ni Maria ang kanyang sisidlang alabastro at ibuhos ito sa ulo ni Jesus (Marcos 14:3).

*Kay tamis ng pangalan ni Jesus
Sa tainga ng mananampalataya!
Pinapawi ang lungkot, sugat ay hinihilom,
At takot niya'y itinataboy.*

John Newton

Pagkatapos ay sumisigaw ang puso, “Ilapit mo ako, kami ay tatakbo na susunod sa iyo: dinala ako ng hari sa kanyang mga silid: kami ay magagalak at magsasaya sa iyo, aming aalalahanin ang iyong pag-ibig nang higit kaysa alak: iniibig ka ng mga matuwid” (Awit ni Solomon 1:4). Ang pastorang dalaga ay dinala mula sa kaburulan papasok sa palasyo ng hari, gaya rin natin na dinala mula sa malayong lupain hanggang sa mismong harapan ng Panginoon. Inangkin siya ng Hari. Kay gandang larawan nito ng tunay na pakikipag-isa. Gaano kadalas umawit ang ating mga puso,

*Ako'y Iyo, O Panginoon, narinig ko ang tinig Mo,
At ang pag-ibig Mo'y sinabi nito sa akin;
Ngunit nais kong umakyat sa bisig ng pananampalataya,
At lalong mailapit sa Iyo.*

*Ilapit Mo ako, lapit pa, lapit pa, mapalad na Panginoon,
Sa krus kung saan Ka namatay;
Ilapit Mo ako, lapit pa, lapit pa, mapalad na Panginoon,
Sa mahal Mong tagiliranag nagdurugo.*

Fanny J. Crosby

Walang sinumang makararanas ng tunay na pakikipag-isa kay Cristo hangga't hindi Siya mismo ang nagiging buong pagnanasa at sumasakop sa buong kaluluwa. Ang Kanyang pag-ibig ay higit sa bawat kagalakan dito sa lupa, na sa Kasulatan ay inilalarawan ng alak dahil sa nakapagpapasiglang katangian nito. Ang alak ay larawan ng anumang bagay sa lupa na nagpapasigla o nagpapasaya. Kapag ang taong makamundo ay malungkot at lugmok, sinasabi niya, “Bigyan ninyo ng matapang na inumin ang malapit nang mamatay, at ng alak ang may mabigat na loob. Uminom siya, at kalimutan ang kanyang karukhaan, at huwag nang alalahanin pa ang kanyang kahirapan” (Kawikaan 31:6-7). Kaya ang alak ay tumutukoy sa mga kagalakan ng lupa na dati nating binabalingan bago natin nakilala si Cristo. Ngunit nang makilala na natin Siya, sinasabi natin, “Aming aalalahanin ang iyong pag-ibig nang higit kaysa alak.”

Lagi akong nalulungkot sa espiritu kapag lumalapit sa akin ang isang batang Cristiano na may dala ng lumang tanong: Sa tingin po ba ninyo ay may masama rito o diyan?—may masama ba sa teatro, sa pagsasayaw, sa paglalaro ng baraha, sa handaang panlipunan na walang lugar para kay Cristo? Sinasabi ko sa sarili ko, *Kung talagang kilala ng batang Cristianong ito si Cristo, hindi na niya itatanong ang ganyang mga bagay.* Ang isang minutong ginugol sa pakikisama sa Kanya ay higit pa sa lahat ng kagalakan ng lupa. Iyan ang nais ituro sa atin ng Awit ng mga Awit.

May kapuspusan sa Kanyang pag-ibig, may tamis na natatagpuan sa pakikisama kay Cristo, na walang alam ang mga taong makamundo. Kung ikaw ay kay Cristo, ang mga

kalayawan ng lupa ay nalalaglag na parang mga tuyong dahon sa taglagas. Madalas kong marinig ang mga tao na umaawit:

*O, kay laki ng pag-ibig ko kay Jesus,
O, kay laki ng pag-ibig ko kay Jesus,
O, kay laki ng pag-ibig ko kay Jesus,
Sapagkat Siya ang unang umibig sa akin!*

Frederick Whitfield

Gayunman, ang mismong mga taong umaawit nito ay madalas na hindi man lang gumugugol ng kalahating oras sa isang araw sa Biblia; hindi kailanman gumugugol ng sampung minutong mag-isa kasama ang Diyos sa panalangin; at kakaunti ang interes sa pagtitipon ng bayan ng Panginoon upang maghintay sa Kanya. Anyayahan mo sila sa pulong-panalanginan at wala sila roon kailanman, pero anyayahan mo sila sa isang salu-salo sa gabi at kumpleto silang lahat. Halatang ang pag-ibig ni Cristo ay hindi pa ang naghahari at pinakamatinding pagnanasa ng kanilang puso. Ang kaluluwang sumuko na sa Kanya ay nagsasabi, “Aming aalalahanin ang iyong pag-ibig nang higit kaysa alak.” At sa Efeso 5:18 ay mababasa natin, “Huwag kayong magpakalasing sa alak, na doo’y may kalabisan; kundi kayo’y mapuspos ng Espiritu.” Ang mananampalatayang puspos ng Espiritu ay hindi kailanman naghahangad ng mga kahangalan ng sanlibutang walang Diyos. Sapat na si Cristo upang bigyang-kasiyahan tayo sa lahat ng panahon.

Ang ikalawang bahagi ng Awit ni Solomon 1 ay sumasaklaw sa mga talata 5-11 at tumutukoy sa maikling pagbabalik-tanaw na nabanggit ko na sa pagpapakilala ng aklat na ito. Binabalikan nito ang panahong unang nakilala ng pastorang dalaga ang kanyang mangingibig at itinanong sa kanya kung saan niya

pinapastol ang kanyang kawan. Sumagot siya, “Kung hindi mo nalalaman, O ikaw na pinakamaganda sa mga babae, sundan mo ang mga bakas ng kawan, at pastulin mo ang iyong mga batang kambing sa tabi ng mga tolda ng mga pastol” (1:8). Sa madaling salita, katulad ito ng paglapit ng mga alagad ni Juan kay Jesus at pagsasabing, “Guro, saan Ka tumitira?” At sinabi Niya, “Halikayo at tingnan ninyo” (Juan 1:38-39). Kaya ang kaluluwa ay sumisigaw, “O Ikaw na pastol ng aking puso, saan Ka nagpapastol?” At sumasagot Siya, “Lumakad ka lang sa landas ng mga pastol, pastulin mo ang iyong kawan kasama ng iba, at malalaman mo.” Kung tatahakin mo ang landas ng buong-pusong pag-aalay kay Cristo, malalaman mo agad kung saan Siya tumitira. Kung lalakad ka sa pagsunod sa Kanyang Salita, tiyak na matatagpuan mo Siya.

Ang ikatlong bahagi ng kabanata 1 ay sumasaklaw sa mga talata 12-17 at nagpapakita sa atin ng isang kahanga-hangang larawan ng pakikipag-isa sa hari. Naroon siya at ang kanyang magandang nobya, magkasama sa palasyo ng hari, at sinasabi ng nobya, “Habang ang hari ay nakaupo sa kanyang dulang [ang lugar ng pakikipag-isa] ang aking nardo ay nagsasabog ng kanyang bango. Ang aking sinta ay sa akin ay gaya ng isang supot ng mira” (1:12-13). Sa madaling salita, “Siya sa akin ay gaya ng isang mabangong pumpon ng bulaklak na kinagagalakan ng aking pandama.” Kaya habang pumapasok tayo sa pakikipag-isa kay Cristo, Siya ay nagiging lahat-lahat sa atin at ang puso ay bumubuhos sa pagsamba at papuri, gaya ni Maria, na nabanggit na, sa bahay sa Betania nang dalhin niya ang kanyang sisidlang alabastro ng pabango at ibuhos ito sa ulo ni Jesus. Ang Hari ay nakaupo sa dulang nang araw na iyon, at ang kanyang nardo ay nagsabog ng bango at napuno ang bahay ng

amoy ng pabango. Walang tunay na pagsamba malibang ang puso ay nakatuon sa Kanya.

Karaniwan na ngayon na ipalit ang paglilingkod sa pagsamba, at mas abala ang mga tao sa pakikinig ng mga sermon o sa mga ritwal kaysa sa pagpupuri at pagsamba. Sinabi ng Diyos, “Ang naghahandog ng papuri ay lumuluwalhati sa akin” (Awit 50:23). Sinasabi Niya sa atin na Siya ay nananahan sa mga papuri ng Kanyang bayan (Awit 22:3). Ang pusong nasisiyahan ang siyang tunay na sumasamba. Kapag ang kaluluwa ay nabihag na para kay Cristo, magkakaroon ng pagpapahalaga sa Kanya dahil sa kung sino Siya; hindi lamang pasasalamat (bagaman mahalaga iyon) dahil sa mga ibinigay Niya sa atin nang may labis na biyaya. “Na Siya’y inyong iniibig kahit hindi ninyo nakita; na sa Kanya, bagaman hindi ninyo Siya nakikita ngayon, ay sumasampalataya kayo, at kayo’y nagagalak nang may kagalakang hindi masabi at puspos ng kaluwalhatian” (1 Pedro 1:8). Ito ang nagtutulak sa espiritu na bumaling sa Kanya sa pagsamba at papuri.

“Ang Ama,” sabi ni Jesus sa babaeng Samaritana, “ay naghahanap ng ganyang mga sasamba sa Kanya” (Juan 4:23). Nananabik Siya sa sumasambang pag-ibig ng mga pusong tapat sa Kanya. Nawa’y tunay nating tugunin ang Kanyang hangarin at lagi nating “sambahin ang Ama sa espiritu at sa katotohanan.”

Kabanata 2

Dinala niya ako sa bahay ng piging, at ang kanyang watawat sa akin ay pag-ibig (4),

Ang larawan ng nobya at ng nobyo ay madalas gamitin sa Kasulatan. Sa Lumang Tipan, sinabi ni Isaias, “Kung paanong ang nobyo ay nagagalak sa nobya, gayon magagalak sa iyo ang iyong Diyos” (Isaias 62:5). Ginagamit din ito para sa iglesia sa Bagong Tipan: “Inibig din ni Cristo ang iglesia, at ibinigay ang Kanyang sarili para dito; upang ito’y Kanyang pakabanalin, na nilinis sa paghuhugas ng tubig sa pamamagitan ng salita” (Efeso 5:25-26). At nang magsalita si apostol Pablo tungkol sa banal na pagkakatatag ng pag-aasawa, sinabi niya, “Dahil dito’y iiwan ng lalaki ang kanyang ama at ina, at makikipisan sa kanyang asawa, at ang dalawa ay magiging isang laman. Dakila ang hiwagang ito: ngunit ang sinasabi ko ay tungkol kay Cristo at sa iglesia” (Efeso 5:31-32). At sa pagsulat naman niya sa mga mananampalataya sa Corinto, sinabi niya, “Kayo’y aking ipinakipagtipan sa isang asawa, upang kayo’y maiharap kong isang malinis na dalaga kay Cristo” (2 Corinto 11:2). Kaya ang magandang larawang ito ng matamis at malapit na ugnayan ng mag-asawa ay ginagamit sa buong Kasulatan upang ilarawan ang ating pakikipag-isa at pakikipag-ugnayan sa walang-hanggang Mangingibig ng ating mga kaluluwa. Sinabi ko nang ang Awit ni Solomon ay aklat ng pakikipag-isa. Napakagandang naipapakita iyan sa unang pitong talata ng ikalawang kabanatang ito, kung saan nakikita natin ang nobya at ang nobyo na nag-uusap. Gustung-gusto nating makipag-usap sa mga mahal natin. Isa sa mga kahanga-hangang bagay tungkol sa pag-ibig ay ito: kapag may isang tao na talagang pumuno sa

paningin ng iyong kaluluwa, hindi mo nararamdamang nasasayang ang anumang oras na ginugugol mo sa pakikipag-usap sa kanya.

Sa kabanatang ito ay nakikita natin ang magsing-irog na magkasama sa kanayunan. Sabi ng babae, sapagkat maliwanag na siya ang nagsasalita sa unang talata, “Ako ang rosas ng Saron, at ang liryo ng mga libis.” Karaniwan ay iniuukol natin ang mga salitang iyan sa mapalad na Panginoon; tinatawag natin Siyang Rosas ng Saron. Kung minsan ay inaawit natin, “Siya ang Liryo ng Libis, ang Maningning na Tala sa Umaga.” Tama at nararapat lamang na iukol sa Kanya ang lahat ng magagandang larawang ito; sapagkat anumang larawang nagsasalita ng maganda at may mabuting ulat ay maaaring iukol sa Panginoon. Ngunit ang kahanga-hanga ay inilagay Niya ang Kanyang sariling kagandahan sa Kanyang bayan. Kaya rito, ang nobya ay nakatingala sa mukha ng nobyo at nagsasabi, “Ako ang rosas [sa totoo ay ang narsiso, isang bulaklak na kasimpula ng dugo] ng Saron, at ang liryo ng mga libis”—ang liryong yumayabong sa tagong lugar, wala sa bayan, wala sa init at ingay ng lungsod, kundi naroon sa malamig na kanayunan, sa tahimik na parang. Hindi ba’t nagsasalita ito ng pagbubukod ng kaluluwa para kay Cristo mismo?

Kapag lumalayo tayo sa mga bagay ng sanlibutan, bumubukod para kay Cristo, saka tayo tunay na yumayabong at lumalago sa biyaya at nagiging maganda sa Kanyang paningin. Natatakot ako na marami sa atin ang hindi lumalago sa espiritu gaya ng nararapat, dahil kakaunti ang alam natin tungkol sa ganitong pagbubukod ng puso para sa Kanya. Masakit sa puso ng maraming nagsisikap na akayin ang iba sa mga daan ni Cristo na makita ang impluwensiya ng sanlibutan sa mga bagong

mananampalataya. Gaano kadalas dumarating ang tanong mula sa mahal na mga batang Cristiano, “Kailangan ko bang iwan ito, at kailangan ko bang iwan iyan, kung mamumuhay ako nang tapat bilang Cristiano?” At ang mga bagay na binabanggit nila nang may halatang pananabik ay walang kuwenta kung ihahambing sa pakikipag-isa sa Kanya. Kailangan ko bang tigilan ang pagkain ng kusot ng kahoy para matamasa ang masarap na hapunan? Sino ang magsasalita nang ganyan? Kailangan ko bang iwan ang mga kalayawan ng sanlibutan para magkaroon ng pakikipag-isa kay Cristo? Madaling bitawan ang lahat ng iyon kung ang kaluluwa ay bihag na bihag sa Kanya. Kapag lalo mo Siyang nakilala, kapag natuto kang tamasahin ang pakikipag-isa sa Kanya, makikita mong baligtad na ang iyong tanong. Kapag sinabi ng sanlibutan, “Hindi ka ba sasama sa amin sa kaduda-dudang kalayawang ito o sa di-banal na bagay na ito?” ang isasagot mo ay, “Kailangan ko bang mawalan ng ganoon kalaki para lang bumaba sa ganyang antas? Kailangan ko bang iwan ang pakikipag-isa sa Kanya? Kailangan ko bang iwan ang kasiyahan sa Kanyang Salita? Kailangan ko bang iwan ang pakikisama sa Kanyang bayan para lang sumunod sa mga daan ng sanlibutan?” Mahal na batang Cristiano, huwag mong isiping may iniwan ka kapag bumubukod ka para sa Kanya at tinatamasa ang Kanyang pinagpalang pakikisama. Saka nga ang kaluluwang nakabukod ay tumitingin sa Kanyang mukha at nagsasabi, “Ako’y gaya ng narsiso ng Saron, at ng liryo ng mga libis.”

Agad na tumugon ang nobyo, “Kung paano ang liryo sa gitna ng mga tinik, gayon ang aking sinta sa gitna ng mga dalaga” (2). Ipinapahayag nito ang kasiyahan ng puso ni Cristo sa Kanyang bayan. Tingnan ang pagkakaiba ng maganda, maselan at kaibig-ibig na liryo at ng magaspang, di-kanais-nais at

nakaiinis na tinik. Ang tinik ay larawan ng mga nasa ilalim pa ng sumpa, na lumalakad sa mga daan ng sanlibutan. Ang liryo naman ay kumakatawan sa Kanyang pinabanal at tapat na bayan na tumalikod na sa sanlibutan at bumaling sa Kanya. Ganito ang tingin Niya sa Kanyang mga banal.

Habang nagpapatuloy ang maikling usapang ito—ang kaluluwa ay nagsasalita sa Kanya at Siya ay tumutugon, isang maganda at banal na pag-uusap—ang nobya ay tumingala at nagsabi, “Kung paano ang puno ng mansanas sa gitna ng mga punungkahoy sa gubat, gayon ang aking sinta sa gitna ng mga binata. Naupo ako sa ilalim ng kanyang lilim nang may malaking galak, at ang kanyang bunga ay matamis sa aking panlasa” (3). Sinasabi Niya sa kanya, “Ikaw ay gaya ng liryo sa akin, kaiba sa mga tinik.” At sinasabi naman niya, “At ikaw sa akin ay gaya ng magandang punong namumunga, kaiba sa mga punong walang bunga sa gubat.” Pinag-isipan ng mga iskolar kung anong salita ang dapat gamitin dito sa pagsasalin ng pangalan ng punong ito. Ito ba ang mansanas na kilala natin, o ang sitron? Ang sitron ay punong may maganda at malalim na kulay berde, at namumunga ng kaaya-aya at nakapagpapaginhawang prutas, na parang pinaghalong suha at dalandan. Ngunit ito ang kaisipang ipinapahayag ng nobya: Higit na mahalaga ka sa akin kaysa kaninuman. May lilim, pahinga at ginhawa ako sa iyong piling. “Naupo ako sa ilalim ng kanyang lilim nang may malaking galak, at ang kanyang bunga ay matamis sa aking panlasa.”

Gaano kadalas gamitin ng Espiritu ng Diyos ang larawan ng lilim. Upang maunawaan ito nang tama, isipin mo ang mainit na klima sa Silangan, na ang tirik na araw ay nakatutok sa isang manlalakbay. Bigla niyang nakita sa harap niya ang isang

kanlungan at napasigaw siya gaya ni David sa ikalabimpitong Awit, “Ingatan Mo ako na gaya ng itim ng mata, ikubli Mo ako sa lilim ng Iyong mga pakpak” (8). Muli sa Awit 36:7 ay sinabi niya, “Kay dakila ng Iyong kagandahang-loob, O Diyos! kaya’t ang mga anak ng tao ay nanganganlong sa lilim ng Iyong mga pakpak.” Binanggit ni Isaias ang “lilim ng malaking bato sa lupaing nakapapagod” (Isaias 32:2). Napakadalas gamitin ang larawang ito sa Biblia kapag nagsasalita tungkol sa kapahingahan at kaaliwang matatagpuan lamang sa pakikipag-isa kay Cristo.

Walang pagkabagot dito. Kung ikaw ay may asawa, naaalala mo ba nang una kang umibig sa iyong kabiyak? Nahirapan ka bang gumugol ng kalahating oras kasama siya? Naghanap ka ba ng dahilan para hindi makita ang dalagang iyon? Lagi ka bang may ibang lakad para wala ka sa bahay kapag dumalaw sa iyo ang binatang iyon? Hindi; sinikap mong isantabi ang lahat ng iba pa para magkaroon ng pagkakataong lalo pang makilala ang taong bumihag sa iyong puso. Ganyan din ang mananampalataya. Habang lalo nating nakikilala si Cristo, lalo tayong nagagalak sa Kanyang presensiya. Kaya sinasabi ng nobya, “Naupo ako sa ilalim ng kanyang lilim nang may malaking galak, at ang kanyang bunga ay matamis sa aking panlasa.” Lubos na ang kanyang kaligayahan.

“Magalak ka rin naman sa Panginoon; at ibibigay Niya sa iyo ang mga nais ng iyong puso” (Awit 37:4). Hindi ka makapagagalak kay Cristo kung hinahabol mo ang mga bagay ng sanlibutan. “Walang taong makapaglilingkod sa dalawang panginoon: sapagkat kapopootan niya ang isa, at iibigin ang ikalawa; o kaya’y panghahawakan niya ang isa, at pawawalang-halaga ang ikalawa. Hindi kayo makapaglilingkod sa Diyos at sa

kayamanan” (Mateo 6:24). Kaya hindi mo matatamasa si Cristo at ang sanlibutan nang sabay.

Pagkatapos ay humahakbang pa tayo nang mas malayo sa tagpong ito ng pakikipag-isa. “Dinala niya ako sa bahay ng piging, at ang kanyang watawat sa akin ay pag-ibig” (4). Ito ang lugar ng malalim na kasiyahan ng kaluluwa kapag ang lahat ng iba ay naisara na sa labas. Ang pag-ibig ni Cristo na lubos na nakasisiya ay pumupuno sa paningin ng espiritu, at ang buong pagkatao ay nakatuon sa Kanya. Ito nga ang “bahay ng alak,” ang kapahingahan ng pag-ibig.

Sa mga talata lima at anim ay makikita mo ang kaluluwang lubos na nabihag ng isang umagaw sa kanyang puso, kaya ayaw na niyang mag-isip ng iba pa. Pagkatapos sa talata pito ay makikita natin ang malambing na sagot ng nobyo:

“Pinagbibilinan ko kayo, O kayong mga anak na babae ng Jerusalem, alang-alang sa mga usa, at sa mga babaeng usa sa parang, na huwag ninyong pukawin, ni gisingin man ang aking sinta, hangga’t hindi [niya] ibig,” hindi “hangga’t hindi ibig ng lalaki.” Ang salita ay pambabae, at ito ang punto: Nakakakita Siya ng gayong kagalakan sa Kanyang bayan kapag sila ay nakikipag-isa sa Kanya, kaya sinasabi Niya, “Ngayon, huwag kayong magdala ng anumang sisira rito hangga’t hindi niya mismo ibig.”

May halimbawa tayo ng masayang pakikipag-isang ito sa mga Ebanghelyo. Nagpunta si Jesus sa bahay nina Maria, Marta at Lazaro. Si Marta ay naglingkod at abalang-abala sa kanyang paglilingkod, ngunit si Maria ay naupo sa paanan ni Jesus at nakinig sa Kanyang mga salita. Siya ay nasa bahay ng piging at ang watawat Niya sa kanya ay pag-ibig. Tinatamasa Niya ang pakikipag-isa sa kanya. Ngunit sinabi ni Marta, “May mas

mahalagang gagawin si Maria kaysa rian; mas mahalagang ilagay niya ang mga pinggan sa mesa at ihanda ang hapunan.” Ngunit para bang sinabi ni Jesus, “Marta, Marta, pinagbibilinan kita na huwag mong pukawin, ni gisingin man ang aking sinta hangga’t hindi niya ibig.” Sa madaling salita, “Habang kontento siyang maupo sa Aking paanan at makipag-usap sa Akin, mas mahalaga ito sa Akin kaysa sa pinakamasarap na handa.”

Nang ang kawawang babaeng Samaritana ay lumapit kay Jesus sa balon sa labas ng lungsod ng Sicar, dumating ang Kanyang mga alagad at nagtaka kung hindi ba Siya nagugutom. Ngunit sinabi Niya, “Mayroon Akong pagkaing kakanin na hindi ninyo nalalaman (Juan 4:32). Mas mahalaga sa Kanya na ang kawawang makasalanang iyon ay nakikinig sa Kanyang mga salita, lumalapit sa Kanya, at pumapasok sa pag-ibig ng Kanyang puso, kaysa tamasahin ang pagkaing binili nila sa lungsod. Ang paglilingkod ay kahanga-hangang bagay; isang malaking pribilehiyo ang magpagal para sa ganoon kabuting Panginoon. Ngunit may isang bagay na nauuna sa paglilingkod, na mas mahalaga sa Kanya at dapat ay mas mahalaga rin sa atin; ang bagay na iyon ay ang pakikisama sa Kanya mismo!

May isang lalaking namatayan ng mahal niyang asawa, at ang natira na lang sa kanya ay ang kanyang pinakamamahal na anak na dalaga. Sa malulungkot na araw na iyon matapos pumanaw ang kanyang asawa, natagpuan niya ang aliw at ginhawa sa magandang dalagang iniwan nito. Gabi-gabi, pag-uwi niya galing sa trabaho, magkasama silang kumakain nang tahimik. Pagkatapos maligpit ang mga pinggan, pupunta sila sa salas at mag-uusap o magbabasa at tatamasahin ang piling ng isa’t isa. Isang gabi, nang malapit na ang kapaskuhan, pagkatapos maghugas ng pinggan, sinabi ng anak, “Ngayon po, mahal kong

Itay, pasensiya na po kayo ngayong gabi; may pinagkakaabalahan po ako sa itaas. Magbasa na lang po kayo habang umaakyat ako.” Kaya mag-isa siyang naupo, at nang sumunod na gabi ay ganoon din ang nangyari; gabi-gabi sa loob ng halos dalawang linggo ay mag-isa siyang nakaupo tuwing gabi. Pagsapit ng umaga ng Pasko, patakbong pumasok ang dalaga sa kanyang silid at nagsabing, “Maligayang Pasko po, mahal kong Itay.” Iniabot niya sa kanya ang isang magandang pares ng tsinelas na ginawa niya para sa kanya. Tiningnan niya ito, hinalikan ang anak, at sinabi, “Anak ko, ikaw mismo ang gumawa nito?” “Opo, Itay.” “Ito ba ang dahilan kung bakit hindi kita nakasama nitong nakaraang dalawang linggo?” tanong niya. “Opo,” sabi niya, “ito po ang lihim ko.” Saka niya sinabi, “Napakaganda nito, anak, pero sa susunod, mas gusto kong ikaw ang makasama ko kaysa anumang bagay na magagawa mo para sa akin.” Ang ating mapalad na Panginoon ay tayo mismo ang gusto. Ang pagmamahal ng ating puso ay higit na mahalaga sa Kanya kaysa paglilingkod. Siyempre, may paglilingkod din, ngunit paglilingkod na bumubukal mula sa pakikipag-isa. Mas marami ang nagagawa niyon kaysa kapag tayo ay masyadong abala para tamasahin ang pakikisama sa Kanya.

Ang susunod na bahagi ng ikalawang kabanatang ito ng Awit (mga talata 8-13) ay matatawag na “Ang Pananabik ng Pag-ibig.” Sa bahaging ito, wala ang nobyo sa piling ng kanyang nobya at hinihintay niya ang pagbabalik nito. Bigla niyang inakalang naririnig niya ang tinig nito, at napatayo siya at nagsabi, “Ang tinig ng aking sinta! narito, siya’y dumarating na lumulukso sa mga bundok, lumulundag sa mga burol” (8). Ikaw at ako na nakakakilala sa biyaya ni Cristo ay nakauunawa kahit papaano kung ano ang ibig sabihin nito. Iniligtas Niya tayo at binihag

ang ating mga puso, gaya ng pagbihag ng pastol na mangingibig na ito sa puso ng pastorang dalagang ito. Umalis Siya, ngunit sinabi Niya, “Ako’y babalik, at tatanggapin ko kayo sa Aking sarili (Juan 14:3), at pagdating Niya, Siya ang maluwalhating Hari. Ang pastol ang bumihag sa kanyang puso; ang Hari ang pinakasalan niya. Kaya si Jesus, ang Mabuting Pastol, ay bumihag sa atin para sa Kanyang sarili, ngunit Siya ang magiging Hari kapag naupo na tayong kasama Niya sa trono.

Hindi ba nag-aalab ang iyong kaluluwa kapag naiisip mo na anumang sandali ay maaari nating marinig ang Kanyang tinig na nagsasabing, “Bumangon ka, Aking sinta, at sumama ka sa Akin”? Pakinggan mo kung paano niya ito inilalarawan dito.

Nagsalita ang aking sinta, at sinabi sa akin, Bumangon ka, aking sinta, aking maganda, at sumama ka. Sapagkat, narito, lumipas na ang taglamig, ang ulan ay tapos na at wala na; Ang mga bulaklak ay lumilitaw sa lupa; ang panahon ng pag-aawitan... ay dumating na, at ang tinig ng batu-bato [kalapati] ay naririnig sa ating lupain; Ang puno ng igos ay naglalabas ng kanyang mga murang bunga, at ang mga puno ng ubas na namumulaklak ay nagbibigay ng mabangong amoy. Bumangon ka, aking sinta, aking maganda, at sumama ka (10-13).

Hindi lamang ito magiging panahon ng “pag-aawitan ng mga ibon”, gaya ng mababasa natin sa King James Version, kundi “ang panahon ng pag-aawitan.” Aawit Siya at aawit tayo; magsasaya tayong magkasama kapag natapos na ang mahabang taglamig ng lungkot, pagsubok at kalituhan sa lupa at dumating ang maluwalhating tagsibol sa pagbabalik ng ating

mapalad na Panginoon. Ito ay isang maikling tula sa ganang sarili, isang buong awit ng pag-ibig sa pananabik sa pagbabalik ng nobyo. Hindi natin alam kung gaano kabilis ito matutupad para sa atin, kung gaano kabilis darating ang Isang pinananabikan ng ating mga puso. Hinintay natin Siya sa loob ng maraming taon; naranasan natin ang malalamig na taglamig, ang mahihirap at mabibigat na araw; naranasan natin ang mga panahon ng pagsubok, ngunit ah, ang galak, ang tuwa kapag Siya ay bumalik! Sinabi Niya, “Sandaling-sandali na lamang, at ang darating ay darating, at hindi magtatagal” (Hebreo 10:37).

*Sandali na lang—darating ang ating Panginoon,
At hindi na tayo maglalaglag dito;
Dadalhin Niya tayo sa tahanan ng ating Ama,
Kung saan Siya’y nauna na para sa atin,
Upang manahang kasama Niya, makita ang Kanyang
mukha,
At awitin ang kaluwalhatian ng Kanyang biyaya.*

J. G. Deck

Saka natin makakabahagi ang kaluwalhatianang inihanda Niya nang Siya’y umalis. Kay laking kagalakan niyon para sa atin at para sa Kanya! Mapapasakanya ang kagalakan ng Kanyang puso kapag kasama na Niya tayo.

Ang mga huling talata ay nagsasalita ng dapat nangyayari sa buong panahong wala Siya. Una, dapat ay tinatamasa natin Siya nang may pananabik. Pagkatapos, dapat may paghatol sa sarili—pag-aalis sa ating buhay ng anumang magpapalungkot o magdudulot ng kahihyan sa Kanya. Nagsasalita ang nobyo; nawa’y magsalita Siya sa ating mga kaluluwa: “O aking kalapati, na nasa mga bitak ng bato” (14). Diyan tayo nagpapahinga, sa

bitak ng bato. “Bato ng mga Panahon, binuksan para sa akin, / Hayaan Mong sa Iyo ako’y magkubli.”

“O aking kalapati, na nasa mga bitak ng bato, sa mga lihim na dako ng hagdanan,” o “sa mga tagong dako ng pag-akyat.”

Paakyat tayo araw-araw, at malapit na tayong makasama si Jesus. “Ipakita mo sa akin ang iyong mukha, iparinig mo sa akin ang iyong tinig; sapagkat matamis ang iyong tinig, at ang iyong mukha ay maganda” (14). Narinig mo na ba Siyang nagsasabi niyan sa iyo, at kung minsan ba ay malamig kang tumalikod?

Marahil pagbangon mo kaninang umaga ay narinig mo Siyang nagsabi, “Ipakita mo sa Akin ang iyong mukha bago mo simulan ang trabaho sa araw na ito; gumugol ka ng kaunting oras kasama Ako. Iparinig mo sa Akin ang iyong tinig; makipag-usap ka sa Akin bago ka lumabas para makipag-usap sa ibang tao.

Hayaan mong matamasa Ko ang kaunting panahon kasama ka, ikaw na pinagkamatayan Ko, bago mo harapin ang mga gawain sa araw na ito.” At malamig ka lang tumalikod, tumingin sa iyong relo, at nagsabi, “Pasensiya na po, pero wala akong oras ngayong umaga; kailangan kong magmadali papunta sa opisina o sa tindahan.” Kaya buong araw ka Niyang hinintay. Nang gumabi na, muli Siyang nagsalita at nagsabi, “Ipakita mo sa Akin ang iyong mukha, iparinig mo sa Akin ang iyong tinig,” at sinabi mo, “Ay, pagod na pagod po ako ngayong gabi, kailangan ko nang magmadaling matulog.” Hindi ba’t maraming araw ang naging ganyan? Marami pa bang darating na ganyan? O sisikapin mo ba, sa biyaya, na tugunin ang pag-ibig ng Kanyang puso at hayaan Siyang makita ang iyong mukha at marinig ang iyong tinig nang mas madalas?

Pagkatapos ay makikita natin ang tugon ng nobya, “Hulihin ninyo para sa amin ang mga sorra, ang maliliit na sorra, na

sumisira ng mga ubasan: sapagkat ang aming mga ubasan ay may murang ubas” (15). Nakikita mo, pinalayas siya ng kanyang mga kapatid na lalaki upang maging tagapag-alaga ng ubasan. Ngayon ay naaalala niya iyon at may nakikita siyang aral doon; para bang sinasabi niya, “Alam ko kung gaano kaingat kong binantayan ang mga puno ng ubas, at ngayon ay kailangan kong bantayan ang paglago ng sarili kong buhay espirituwal. Kung paanong naglagay ako ng mga bitag para sa maliliit na sorra, ngayon naman ay kailangan kong hatulan sa aking sarili ang anumang hahadlang sa aking pakikisama sa Kanya o sa aking paglago sa espiritu.” Ano ang maliliit na sorra na sumisira ng ubasan? Marami akong masasabi sa iyo. Nariyan ang maliliit na sorra ng kapalaluan sa sarili, ng pagmamataas, ng inggit, ng paninirang-puri, ng karumihan (bagaman sa tingin ko ito ay isang lobo sa halip na maliit na sorra). Nariyan din ang maliliit na sorra ng kapabayaan, ng pagpapabaya sa Biblia, ng pagpapabaya sa panalangin, ng pagpapabaya sa pakikisama sa bayan ng Diyos. Ito ang mga bagay na sumisira ng ubasan, na humahadlang sa paglago sa espiritu. Harapin mo ang mga ito sa liwanag ng krus ni Cristo; patayin mo ang mga ito bago nila sirain ang iyong buhay Cristiano, at huwag mo silang bigyan ng anumang lugar. “Hulihin ninyo para sa amin ang mga sorra, ang maliliit na sorra, na sumisira ng mga ubasan.”

At ngayon ay narito ang mga huling salita, “Ang aking sinta ay akin, at ako’y kanya: siya’y nagpapastol sa gitna ng mga liryo” (16). Kailangan nating paalalahanan nito nang paulit-ulit. Ang pinakamalapit, pinakamatamis at walang-dungis na ugnayang espirituwal ang inilalahad sa atin dito. At ito ay magpapatuloy, “Hanggang sa lumamig ang araw, at ang mga anino ay tumakas” (17). Kailan iyon? Kapag bumalik ang ating mapalad na Panginoon. “Bumalik ka, sinta ko, at maging gaya ka ng isang

usa o ng batang usa sa mga bundok ng Bether” (17), ibig sabihin, ang mga bundok ng pagbubukod. Siya ang pinaguukulan ng kanyang kaluluwa habang siya’y nananatili sa mga bundok ng pagbubukod hanggang sa Siya ay bumalik.

Ah, sana’y maging mas totoo ang mga bagay na ito sa ating lahat! Sinasabi nating “pinanghahawakan” natin ang katotohanan ng malapit na pagbabalik ng ating Panginoon. Ngunit pinanghahawakan ba tayo nito sa paraang itinuturing nating kalugihan ang lahat ng bagay sa lupa alang-alang sa Kanya na malapit nang umangkin sa atin nang buo para sa Kanyang sarili? “Siyasatin at subukin natin ang ating mga lakad,” at tiyakin nating wala tayong pinahihintulutan sa ating buhay na sisira sa kapangyarihan ng mapalad na pag-asang ito sa ating mga kaluluwa.

Kabanata 3

Hinanap ko siya na sinisinta ng aking kaluluwa; hinanap ko siya, ngunit hindi ko siya nasumpungan (1).

Ang ikatlong kabanata ng napakagandang aklat na ito ay nahahati sa dalawang bahagi; ang una ay ang mga talata 1-5, at ang ikalawa ay ang mga talata 6-11. Ang unang bahagi ay nagpapakita sa atin ng pakikipag-isang naputol at muling naibalik.

Hindi sinasabi sa atin kung ano talaga ang gumambala sa pagsasama ng magkasintahan. Maaaring dahil wala ang minamahal, kaya pansamantalang nanlupaypay at nanamlay ang kanyang mapapangasawa. Maaari ring ang buong bahaging ito ay dapat ituring na isang panaginip. Sa katunayan, ito ang mukhang pinakamalamang na paliwanag, gaya ng ipinahihiwatig ng mga unang salita ng kabanata 3. Ngunit madalas na ang mga panaginip ay salamin ng isang pusong balisa. “Ang panaginip ay dumarating dahil sa karamihan ng gawain” (Eclesiastes 5:3). Ipinapakita ng unang talata ang pagkabalisa ng isang nawalan ng pakiramdam sa presensya ng Panginoon. Sinong banal ang hindi pa nakaranas nito? Minsan ay napabulalas si David, “Panginoon, sa Iyong lingap ay pinatatag Mo ang aking bundok: ikinubli Mo ang Iyong mukha, at ako’y nabagabag” (Awit 30:7). Ang pagkakait na ito ng liwanag ng mukha ng Diyos ay hindi laging dahil sa galit. Kung minsan ito ay isang paalala. Ito ang paraan ng pag-ibig para maunawaan ng kaluluwa na may bagay siyang iniingatan o pinapayagan na nagpapalungkot sa Espiritu Santo ng Diyos. O maaaring ikubli ng Diyos ang Kanyang mukha upang subukin

ang pananampalataya, para makita kung kaya nating magtiwala sa dilim gaya ng sa liwanag. Ganito inilarawan ang naranasan ni Rutherford:

*Ngunit kailangan ng bulaklak ang lamig ng gabi,
Ang liwanag ng buwan at ang hamog;
Kaya si Cristo, sa isang umiibig sa Kanya,
Ay madalas na inilalayo ang Kanyang presensya.*

Nang sabihin ni Cristo sa Kanyang mga alagad na Siya ay aalis, sinabi Niya, “Kayo’y nagsisisampalataya sa Diyos, magsisampalataya rin naman kayo sa Akin” (Juan 14:1). Ibig sabihin, “Kung paanong sumampalataya kayo sa Diyos na hindi pa ninyo nakikita, gayon din, kapag wala Ako, sumampalataya kayo sa Akin. Ako ay magiging kasintotoo at kasintapat pa rin, kahit hindi ninyo Ako nakikita ng inyong mga mata.” Sapagkat kahit mawala sa kaluluwa ang pakiramdam ng Kanyang presensya, nananatili pa rin Siyang tapat. Hindi Niya kailanman pinababayaan ang Kanyang bayan, kahit na para bang lumayo Siya at hindi Siya nagpapakita. Tunay na ito ay pagsubok sa pananampalataya at sa tapat na pusong debosyon. Sinasabi natin, “Lalong nananabik ang puso kapag malayo,” ngunit kadalasan ay mas totoo ang lumang kasabihan, “Ang malayo sa mata ay malayo sa puso.” Nang ang Panginoon, noong bata pa, ay nagpaiwan sa templo, maging sina Maria at Jose ay nagpatuloy sa paglakad, “sa pag-aakalang Siya’y kasama ng pulutong” (Lucas 2:44); hindi nila namalayan ang tunay na kalagayan.

Sa kabanatang ito ng Awit, nararamdaman ng nobya ang kanyang pagkawala. Hinahanap niya ang kanyang sinta, ngunit wala ito roon. Walang sumasagot sa kanyang pagtawag. Hindi

siya makapagpahinga dahil sa nakapangingilabot na pakiramdam ng pag-iisa. Kailangan niyang maghanap hanggang matagpuan niya ito; hindi siya mapapanatag kung wala ito. Sana ganito rin tayo palagi! Ngunit nakalulungkot, gaano kadalas tayong nagpapatuloy nang walang katiyakan ng Kanyang presensya, at napakamanhid natin na halos hindi natin namamalayan ang ating pagkawala. Ang nobya naman ay nagpapakita ng sigla—determinasyon—pagkilos! Kailangan niyang matagpuan ang siyang lahat-lahat sa kanya. Hindi matiis ng pag-ibig ang kawalan. Tanging ang pakiramdam ng presensya nito ang makapupuno at makapagpapasiya sa kanyang puso.

Sa kanyang panaginip—o maaaring sa totoong buhay—iniwan niya ang kanyang tahanan sa bundok at lumabas upang hanapin ang pinakamamahal ng kanyang puso. Tinungo niya ang lungsod, naglibot sa mga lansangan nito, at sinilip ang bawat tagong lugar, siya lamang ang hinahanap! Ngunit noong una ay walang bunga ang kanyang paghahanap. Sa katunayan, hindi niya nakita ang kanyang sinta hangga't hindi niya sinasabi sa iba ang kanyang pag-ibig dito. Pansinin ang mga salitang ginamit: “Hinanap ko siya, ngunit hindi ko siya nasumpungan. Hahanapin ko siya,... ngunit hindi ko siya nasumpungan” (1-2).

Nagulat ang mga bantay na nagbabantay sa lungsod sa gabi nang makita ang isang maganda at mukhang kagalang-galang na babae na naglilibot sa ganoong oras. Ngunit bago pa nila siya masaway, sabik siyang lumapit sa kanila. Sumigaw siya sa bigat ng kanyang kalooban, “Nakita ba ninyo siya na sinisinta ng aking kaluluwa?” (3) Halos walang naibigay na impormasyon ang biglang tanong na iyon. Sa mga karaniwang tagapagbantay ng kapayapaan, malamang ay halos wala itong saysay

pakinggan. Ngunit para sa kanya, iyon lamang ang kailangan. Iisa lamang ang pinananabikan ng kanyang kaluluwa. Tiyak na alam din nila ang halaga nito! Ngunit wala siyang nakuhang sagot mula sa kanila.

Iniwan niya ang mga bantay, at halos hindi pa siya nakalalayo sa kanilang paningin nang matagpuan niya ang kanyang hinahanap. Sa tindi ng kagalakan ay hinawakan niya ito at kumapit dito na para bang baka ito'y muling mawala. Dinala niya ito sa sarili niyang tahanan, kung saan siya unang nakakita ng liwanag ng araw.

Habang lalo nating binubulay-bulay ang talatang ito, lalong lumilina na ang lahat ng ito ay nangyari sa isang panaginip. Ngunit ipinapakita nito ang malalim na dalamhati ng kanyang kaluluwa. Nangulila siya rito; hindi siya maaaring maging masaya kung wala ang pakiramdam ng presensya nito. Ang tangi niyang kagalakan ay ang manahan sa pag-ibig nito. Natagpuan niya ito nang hanapin niya ito nang buong puso.

Ikinalulugod ng nobyo ang kanyang saloobin. Kaya muli nating naririnig ang koro ng pag-ibig na nasiyahan. “Ipinagbibilin ko sa inyo, Oh mga anak na babae ng Jerusalem, alang-alang sa mga usa, at sa mga babaeng usa sa parang, na huwag ninyong pukawin, ni gisingin man ang aking sinta, hanggang sa [siya] ay ibigin” (5). Gaya ng nabanggit na, ang salitang ginamit dito sa orihinal ay pambabae. Wala nang higit na nagpapaligaya sa ating Panginoon kaysa makatagpo ng isang pusong nagagalak sa Kanya dahil sa kung sino Siya. Kadalasan ay mas iniisip natin ang Kanyang mga kaloob, ang mga mapagbiyayang pabor na ibinibigay Niya. Tama at nararapat lamang na ang mga ito ay mag-udyok sa atin na magpasalamat; ngunit habang lalo natin

Siyang nakikilala at nagagalak sa Kanyang pag-ibig, doon tayo tunay na sumasamba sa maligayang pakikipag-isa.

*Hindi damit ang tinitingnan ng nobya,
Kundi ang mukha ng mahal niyang Nobyo;
Hindi ako tititig sa kaluwalhatian,
Kundi sa aking Hari ng Biyaya—
Hindi sa koronang ibinibigay Niya,
Kundi sa Kanyang kamay na nabutas: Ang Kordero ang
buong kaluwalhatian
Ng lupain ni Immanuel.*

Anne R. Cousin

Ang huling bahagi ng kabanata ay ibang-iba ang uri. Inilalarawan nito ang katotohanan ng pagkakaisa sa halip na ng naibalik na pakikipag-isa. Isa itong maliit na hiyas, buo na sa sarili nito. Matagal nang naghihintay ang mapapangasawa sa pagbabalik ng pastol na ang pag-ibig ay pinahahalagahan niya nang higit sa lahat. Iningatan niya at pinanghawakan ang pangako nitong babalikan siya, kahit na kung minsan ay dahil sa matagal nitong pagkawala ay nanghihina ang kanyang puso sa pananabik at nanlulumo ang kanyang espiritu sa takot. Ngunit kailanman ay hindi talaga siya nawalan ng tiwala sa salitang ipinangako nito. Sabik niyang hinintay ang katuparan ng pangakong iyon.

Isang araw, nagkagulo ang lahat ng simpleng tao sa kanayunan. Puno sila ng pananabik at pagkamangha habang pinanonood ang isang engrandeng prusisyon na dumaraan sa lansangan, paakyat mula sa maluwalhating lungsod ng Diyos. Ang mga nangungunang mangangabayo at mga manunugtog ng trumpeta na nakasakay sa mga kabayong lumulukso-lukso ay

nagbabalita ng pagdating ng isang maharlikang karwahe. “Sino ito na dumarating?” (6) Ito ang tanong ng bawat nanonood. Kaninong prusisyon ito? Sino ang naglalakbay sa ganitong karangyaan at kaningningan? Maiisip natin ang tanawin. Walang masisisi sa mga usisang hula habang ang mga taga-burol ay nakatitig nang may pagkamangha sa papalapit na hanay ng mga mangangabayo. Sa Hebreo, ang tanong ay talagang, “Sino siyang babae na dumarating?” Ito ay prusisyon ng kasalan. Ngunit sino ang pinarangalang dalaga na tinawag upang makibahagi sa pag-ibig ng Hari? Halatang noong una ay hinanap nila siya ngunit hindi nila siya makita. Ang lahat ay nagsasabing ito ay parada ng kasalan, ngunit walang nobyang talagang nakikita.

Ngunit ang nobyo ay malinaw na makikita. Siya mismo ang anak ni David. Sa matinding paghanga ay napabulalas ang mga namamanghang tao: “Narito ang kanyang higaan, na kay Solomon” (7)! Nakilala nila ang maharlikang sasakyan. Animnapung magigiting na kawal ang nagbabantay sa kanilang hari habang siya ay naglalakbay sa lupain. Nakasuot sila ng baluti, bawat isa ay may tabak na handang ipagtanggol ang kanyang hari laban sa sinumang nagtatagong taksil na kaaway. Maayos silang sumusulong habang lalong tumitindi ang pananabik ng mga pastol at mga tagapag-alaga ng ubasan. Hindi madalas na nakakakita ang kanilang mga mata ng ganitong tanawin! Baka hindi na sila makakita pa ng katulad nito!

Napakaringal, napakamahal ng maharlikang karwaheng iyon! Ito ang inihanda ng Hari para sa ginhawa ng kanyang nobya. At ang nobyang iyon ay halos nakatago sa gitna ng iba pang mga taga-nayon, hindi makapaniwala na ang gayong karangalan ay

para sa kanya. Ang lahat ng mata ay nakatuon sa Hari. Ito ang araw ng kanyang pagpuputong—ang oras ng kanyang kasal—ang araw ng kagalakan ng kanyang puso. Lumabas siya upang hanapin at angkinin ang kanyang kabiya na kanyang napanalunan bilang pastol, at sa kanya ngayon ay ipinakikilala niya ang kanyang sarili bilang ang Hari.

Walang tuwirang binanggit tungkol sa pag-angkin sa nobya at pagdadala sa kanya sa Hari. Ngunit malinaw itong ipinahihiwatig. Dumating siya upang tuparin ang kanyang pangako na gawin itong kanya. Sa malalim at mapagpakumbabang kagalakan ay tinugon ng nobya ang maharlikang pagtawag at pumuwesto sa kanyang tabi. Kaya nagpatuloy ang prusisyon, at naiwan ang mga nalilitong nanonood na napapanganga sa gulat dahil sa biglang pagbabago ng kalagayan ng babaeng sa loob ng maraming taon ay isa lamang sa kanila. Tunay na karapat-dapat itong paksa para sa isang Awit ng mga Awit! At napakalinaw nitong inilalarawan ang maluwalhating katotohanang malapit nang malaman ng nobya ng Kordero kapag ang Pastol-Hari ay dumating upang angkinin ang Kanyang sarili.

*Siya'y darating bilang Nobyo,
Darating upang ihayag sa wakas
Ang dakilang lihim ng Kanyang layunin,
Hiwaga ng mga panahong lumipas;
At ang Nobya, sa kanya'y ipinagkaloob
Na sa Kanyang kagandahan ay magningning doon,
Habang sa galak ay kanyang ibinubulalas,
“Ako'y sa Kanya, at Siya'y akin!”
Oh, anong galak ng pag-iisang iyon sa kasal,
Hiwaga ng pag-ibig na banal;*

*Matamis awitin sa buong kapuspusan nito,
“Ako'y sa Kanya, at Siya'y akin!”*

Gaano kaikli kung gayon ang magiging pakiramdam natin sa panahon ng paghihintay; gaano kawalang-halaga ang mga kahangalan ng mundo na tinalikuran natin upang maging kalugud-lugod sa Kanyang paningin! Gaano rin kagaan ang mga paghihirap sa kasalukuyang panahon kung ihahambing sa kaluwalhatian ng tatamasahin natin sa araw na iyon.

Sa palagay mo ba ay masyado tayong umasa sa imahinasyon habang sinisikap nating ilarawan ang tunay na kaligiran ng magagandang awit na ito? Hayaan mong itanong ko: Posible bang mapagkamalan ang larawan kung ang buong Kasulatan ay nagsasalaysay ng iisang kuwento? Ano ang nais ipahiwatig ng kasal nina Adan at Eva? Ano ang masasabi tungkol sa alipin na naghanap ng mapapangasawa para kay Isaac, at tungkol sa pag-ibig ni Jacob habang walang pagod siyang naglingkod para kay Raquel? Anong “dakilang hiwaga” ang inilalarawan ni Asenat, ang Hentil na asawa ni Jose? At ano ang masasabi tungkol sa pag-ibig ni Boaz kay Ruth? Si Hosea, na bumili ng kanyang asawa sa palengke ng mga alipin, ay nagpapakita ng mas madilim na bahagi ng larawan, ngunit ang lahat ay kahanga-hangang nagkakasundo. Lahat sila ay nagsasalaysay ng iisang kuwento, na “inibig din naman ni Cristo ang iglesia, at ibinigay ang Kanyang sarili dahil sa kanya; upang kanyang pakabanalin, na nilinis sa paghuhugas ng tubig sa pamamagitan ng salita, upang maiharap Niya sa Kanyang sarili ang isang iglesyang maluwalhati, na walang dungis o kulubot o anumang gayong bagay” (Efeso 5:25-27). Sa araw na iyon ay magiging “buong maganda” siya sa Kanyang paningin at kaisa Niya magpakailanman. Nasusulat, “Dahil dito'y iiwan ng lalaki

ang kanyang ama at ina, at makikisama sa kanyang asawa, at ang dalawa ay magiging isang laman. Ang hiwagang ito ay dakila: ngunit ako'y nagsasalita tungkol kay Cristo at sa iglesya” (Efeso 5:31-32).

Tiyak na ang lahat ng ito ay dapat magsalita nang malakas sa ating mga puso, tayong sa pamamagitan ng biyaya ay napanalunan para sa Isang hindi pa natin nakikita. Gayunman ay nababasa natin tungkol sa Kanya, “Na Siya’y inyong iniibig kahit hindi ninyo nakita; na sa Kanya, bagaman ngayon ay hindi ninyo Siya nakikita, gayunma’y sumasampalataya kayo, kayo’y nagagalak na may kagalakang hindi masabi at puspos ng kaluwalhatian” (1 Pedro 1:8). Ano kaya ang mararamdaman natin kapag nakita natin Siyang dumarating na nakadamit-hari upang angkinin tayo bilang tunay na Kanya, kapag nakilala natin sa Hari ng mga hari ang Mabuting Pastol na nagbigay ng Kanyang buhay para sa mga tupa, at na, bago Siya umalis sa mundong ito, ay nagbigay ng taimtim na pangako, “Kung Ako’y yayaon... Ako’y muling paririto, at kayo’y tatanggapin Ko sa Aking sarili” (Juan 14:3). Mabilis nang papalapit ang masayang oras na iyon ng kasal. Nararapat lamang na mapukaw ang ating mga puso at bumilis ang tibok ng ating espirituwal na pulso habang nakikisama tayo sa namamanghang sigaw, “Sino ito na dumarating?”

Kapag inagaw na paitaas ang nobya, gaano kalaki ang pagkamangha ng mga hindi kailanman nakaunawa na siya pala ang minamahal ng Panginoong Kataas-taasan? Kapag napagtanto nila na wala na ang iglesya at nilampasan na sila ng makalangit na prusisyon, ano kaya ang kanilang iisipin sa araw na iyon?

Ngunit dito muna tayo titigil sa ngayon. Ang susunod na kabanata ay nagpapakita sa atin ng masayang pagkilala at ng maligayang pagtugon.

Kabanata 4

Ikaw ay pawang maganda, sinta ko; at walang kapintasan sa iyo (7),

Hindi kataka-taka na kapag iniisip natin ang ating Panginoong Jesu-Cristo, ang makalangit na Nobyo, ay naaantig ang ating kaluluwa hanggang sa kaibuturan nito. Ngunit mahirap para sa atin na maunawaan na mas dakila ang Kanyang pag-ibig sa atin kaysa sa anumang pag-ibig na maibibigay natin sa Kanya. Kaya dito sa ikaapat na kabanata ng Awit ni Solomon, naririnig natin ang nobyo na ipinapahayag sa kanyang minamahal ang nadarama ng kanyang puso para sa kanya. Habang binabasa natin ang mga salitang ito, habang pinakikinggan natin ang mga buntong-hininga ng pusong ito, dapat nating alalahanin na ang nagsasalita ay talagang ang ating Panginoong Jesu-Cristo. Ang nobya ay maaaring tingnan sa iba't ibang paraan, gaya ng nakita na natin. Sa hula, maaari nating isipin ang nobya bilang ang Israel at si Jehova na nagagalak sa kanya sa darating na araw na iyon; sa bawat isa, maaari nating isipin ang nobya bilang larawan ng sinumang kaluluwang ligtas at ng Panginoon na nagpapahayag ng Kanyang kagalakan sa isa na Kanyang tinubos para sa Kanyang sarili sa pamamagitan ng Kanyang mahalagang dugo; o maaari nating tingnan ang nobya bilang ang iglesyang iyon na inibig ni Cristo at para doon ay ibinigay Niya ang Kanyang sarili.

Kaya makikita natin sa mga pananalitang ito ang kagalakan ni Cristo sa Kanyang iglesya. Sa mga talata 1-7 ng ikaapat na kabanatang ito, mapapansin ninyo na tuwiran Siyang nagsalita sa nobya. Sinabi Niya ang kanyang mga kagandahan ayon sa

pagtingin Niya sa mga ito, sa isang napakagandang paraan. Ang mga larawang ginamit, siyempre, gaya sa buong aklat na ito, ay talagang pang-Silangan. Higit pa ito nang malaki kaysa sa karaniwang pananalita ng kulturang Kanluranin. Gayunman, habang binabasa natin ito, nakikita nating walang anumang bastos dito, walang anumang magpapapula sa mukha ng isang mahinhing tao. Ito ang pinakaganap at pinakamasidhing kagalakan ng nobyo sa nobya, ngunit bawat pananalita ay angkop sa kabanalan ng pinagpalang munting aklat na ito.

Una, binanggit niya ang kanyang kabuuang anyo. Apat na beses sa kabanatang ito niya sinabi sa kanya ang kanyang kagandahan. Dalawang beses niya itong ipinahayag sa unang talata. Sinabi niya, "Narito, ikaw ay maganda, sinta ko; narito, ikaw ay maganda." Sa ikapitong talata ay mababasa natin, "Ikaw ay pawang maganda, sinta ko; at walang kapintasan sa iyo/* At muli sa ikasampung talata, "Pagkaganda ng iyong pag-ibig, kapatid ko, kabiya ko! gaano pang higit na mabuti ang iyong pag-ibig kaysa alak!" Gayunman, wala siyang kagandahan sa kanyang sarili, gaya rin naman nating walang kagandahan sa ating sarili. Sa naunang kabanata (1:6) ay sinabi ng nobya, "Huwag ninyo akong tingnan, sapagkat ako'y maitim, sapagkat sinunog ako ng araw." Ngunit nang tingnan siya ng nobyo sa mga mata ng pag-ibig, kagandahan ang kanyang nakita.

Hindi ba ipinapaalala nito sa atin ang kahanga-hangang bagay na ginawa ng ating Tagapagligtas para sa bawat isang tinubos ng mahalagang dugo ni Cristo? Hindi tayo kailanman maliligtas kung hindi natin naunawaan kahit papaano ang ating sariling kahabag-habag na kalagayan, ang ating pagiging makasalanan, ang ating pangit na pagkatao. Dahil dito kaya tayo tumakbo sa Kanya upang magkanlong at ipinagtapat nating anupaman tayo

maliban sa maganda, anupaman maliban sa kaakit-akit. Tumayo tayo sa tabi ni Job at sumigaw, "Narinig kita sa pakikinig ng tainga: ngunit ngayo'y nakikita Ka ng aking mata. Kaya't kinasusuklaman ko ang aking sarili, at nagsisisi ako sa alabok at abo" (Job 42:5-6). Lumuhod tayo sa tabi ni Isaias at nagsabi, "Ako'y taong may maruming labi, at ako'y tumatahan sa gitna ng bayang may maruming labi" (Isaias 6:5). Nakiisa tayo kay Pedro at sumigaw, "Lumayo Ka sa akin; sapagkat ako'y taong makasalanan, O Panginoon" (Lucas 5:8). Ngunit nang tanggapin natin ang lugar na iyon ng pagsisisi, ng pag-amin sa ating likas na kapangitan at kawalang-ganda, tiningnan Niya tayo sa Kanyang biyaya at sinabi, "Ikaw ay 'sakdal [sa Aking paningin] dahil sa Aking kagandahan na Aking inilagay sa iyo" (Ezekiel 16:14). At ngayon, bilang mga hinugasan sa ating mga kasalanan ng Kanyang sariling mahalagang dugo, kinakausap Niya tayo sa masidhing paraang nasa Awit, "Ikaw ay pawang maganda, sinta ko; at walang kapintasan sa iyo." Ano? Walang kapintasan sa atin, gayong nabahiran tayo ng kasalanan, gayong narumihan tayo ng kasamaan? Minsan ay masasabi tungkol sa atin, "Mula sa talampakan hanggang sa ulo ay walang kagalingan; kundi mga sugat, at mga pasa, at mga nabubulok na sugat: hindi pa natatakpan, ni natatalian man, ni napalambot man ng langis" (Isaias 1:6). At ngayon, ang Kanyang banal na mga mata ay hindi makakita ng kahit isang bahid ng kasalanan, ni anumang tanda ng kasamaan. Hayaan nating tulungan tayo nito na maunawaan kung ano ang nagawa ng biyaya para sa atin: "Kamangha-manghang biyaya, kay tamis ng tunog, / Na nagligtas sa isang kahabag-habag na tulad ko!" Tanging ang walang kapantay na biyaya ng Diyos ang nagpangyaring tayo'y lubos na tinanggap sa Minamahal.

Pagkatapos ay mapapansin ninyo na tiningnan ng nobyo ang kanyang nobya at inilarawan ang kanyang mukha sa pinakamaningning na pananalita, na tumutukoy sa pitong iba't ibang bagay. Una, binanggit niya ang kanyang mga mata at sinabi sa kanya, "Ang iyong mga mata ay parang mga kalapati sa likod ng iyong lambong" (1). Ano ang ibig sabihin niyon? Ang kalapati ay isang malinis na ibon, ang ibon ng pag-ibig at ng kalungkutan, ang ibong inihahandog bilang hain sa dambana; larawan ito ng ating Panginoong Jesus bilang ang Isang mula sa Langit. Nakita niyang naaaninag sa kanyang nobya ang mga bagay na nagsasalita tungkol sa kanyang sarili.

Maaaring hindi pa natin ito napag-isipan, ngunit napakatalas ng paningin ng kalapati. Sa isang lungsod sa silangan, isang kawawang kalapating tagapagdala ng sulat ang bumagsak sa sobrang pagod sa isa sa matataas na gusali roon. May isang taong nagtatrabaho sa bubong ng gusali ang nakahuli rito, at hindi na talaga ito makalipad. Nakita nilang may nakakabit ditong mensahe na nanggaling pa sa layong mahigit tatlong libong milya. Nakita ng munting kalapating iyon ang kanyang daan sa buong milya-milyang layo at lumipad nang lumipad hanggang sa wakas ay naihatid niya ang mensahe sa lungsod na iyon sa silangan. Kapag sinasabi sa atin ng ating pinagpalang Panginoon, "Ikaw ay maganda, sinta ko; narito, ikaw ay maganda; ang iyong mga mata ay parang mga kalapati sa likod ng iyong lambong," ang ibig sabihin ay hindi lamang na may magaganda tayong mata, kundi mga matang mabilis makakita sa mahahalaga at kahanga-hangang bagay na nakatago para sa atin sa Kanyang banal na Salita. Tumutugon ba tayo rito, o ang mga matang-kalapating ito ba ay paminsan-minsang gumagala, naghahanap ng mga bagay ng isang kawawa at walang-Diyos na sanlibutan?

Sinabi niya, "Ang iyong buhok ay parang kawan ng mga kambing, na nahihiga sa gulod ng Gilead" (1). Tinutukoy niya ang kambing ng Syria na may mahaba at malasutlang balahibo. Maiisip natin ang ganda ng tanawin—isang kawan ng mga kambing sa gilid ng bundok. Sinabi ng nobyo, "Ang buhok mo ay nagpapaalala sa akin niyon." Ang buhok, sa Kasulatan, ay kaluwalhatian ng babae. Iyan ang isang dahilan kung bakit hindi siya dapat sumunod sa mga uso ng sanlibutan at gupitin ang kanyang kagandahan at kaluwalhatian. Naaalala ninyo ang babaeng umibig kay Jesus at lumuhod sa Kanyang paanan at hinugasan ang mga ito ng kanyang mga luha at pinunasan ng kanyang buhok. Ginamit niya ang mismong nagsasalita ng kanyang kagandahan at kaluwalhatian upang paglingkuran Siya —ang mapagmahal at pinagpalang Tagapagligtas.

Oo, ang kanyang buhok ay kaluwalhatian at kagandahan ng babae. Siyanga pala, iyan mismo ang dahilan kung bakit sinasabi ng Salita ng Diyos sa babae na takpan ang kanyang ulo kapag siya'y lumalapit sa harapan ng Panginoon (1 Corinto 11:5). Kapag pumapasok siya sa harapan Niya na ang kaluwalhatian ay pumupuno sa kalangitan, upang makiisa sa Kanyang bayang sumasamba, tatakan niya ang kanyang sariling kaluwalhatian upang walang sinumang maabala ang pansin, kundi nakatuon kay Cristo Mismo. Kapag naunawaan ninyo ang mga simulaing ito, matutuklasan ninyong may kagandahan at pribilehiyo sa mga ito na nag-aalis ng lahat ng pagkamakautos; inaalis din nito ang kalayaang sumunod sa sarili nating paghatol. Sa Kasulatan, ang ilang bagay ay iniuutos dahil tama ang mga ito, at ang ibang bagay naman ay tama dahil iniuutos ang mga ito. Kapag ipinakilala ng Diyos ang Kanyang kalooban, ang tapat na Cristiano ay yumuyuko sa Kanyang Salita, tiyak na may dahilan ito, kahit hindi niya laging nauunawaan. Gaano Siya nalulugod

na makita ang Kanyang masunuring bayan; gaano Niya ipinagmamalaki ang kanilang moral na kagandahan!

Pagkatapos, sa ikatlo, binanggit ng nobyo ang mga ngipin ng nobya. Maaaring isipin nating kakaiba iyon, ngunit wala nang mas maganda pa kaysa sa isang hanay ng magagandang perlas na kalahating nakatago sa bibig. "Ang iyong mga ngipin ay parang kawan ng mga tupang bagong gupit, na umahon mula sa paliguan; na bawat isa'y may kambal, at walang baog sa kanila." Ang dalawang hanay ng ngipin ay katulad ng "kambal" sa kanilang kalinisan at kumikinang na kagandahan, na kaakit-akit sa kanyang paningin. At gaano kahalaga ang mga ngipin, sa espirituwal na pananalita, sapagkat nagsasalita ang mga ito sa atin ng kakayahang wastong kunin at tunawin ang ating pagkain. Natatakot ako na marami ang mga Cristianong walang ngipin sa ganitong pananaw. May ilang nagsasabi, "Hindi ko alam kung bakit ang ibang tao ay nagbabasa ng kanilang Biblia at nakakatagpo ng napakagagandang bagay, samantalang ako ay halos walang nakikita sa akin." Ang problema ay napakahina ng inyong mga ngipin, hindi ninyo nangunguya nang mabuti ang inyong espirituwal na pagkain. Sa pamamagitan ng pagbubulay-bulay natin inaangkin ang ating pang-araw-araw na panustos. Sinabi ni David, "Matamis ang aking pagbubulay-bulay tungkol sa Kanya" (Awit 104:34). Hangga't hindi Niya kayo binibigyan ng bagong hanay ng espirituwal na ngipin, mabuti pang gumamit muna kayo ng mga segunda-mano. Salamat sa Diyos sa mga natuklasan ng iba; basahin ninyo ang kanilang mga aklat at gamitin ang mga ito upang tulungan kayo sa inyong espirituwal na pagbubulay-bulay. Pagdating ng panahon, kung maghihintay kayo sa Kanya, ibabalik sa inyo ng Panginoon ang inyong espirituwal na ngipin, kahit nawala na

ang mga ito; at saka ninyo masisiyahan ang katotohanan para sa inyong sarili.

Napakaganda ng ikatlong talata: "Ang iyong mga labi ay parang pising pula, at ang iyong pananalita ay kaaya-aya." Hindi ito tungkol sa paglalagay ng lipstick. Dito, ito ang mapulang labi ng kalusugan, ng espirituwal na kalusugan. "Ang iyong pananalita ay kaaya-aya" sapagkat ito'y pananalitang may kinalaman sa Kanya! Gustong-gusto ng nobya na magsalita tungkol sa nobyo, gaya ng Cristianong gustong-gustong magsalita tungkol kay Cristo; ang kanyang mga labi ay parang pising pula, sapagkat itinataas niya ang dugong iyon na sa pamamagitan nito ay nailapit siya sa Diyos. Bawat tunay na Cristiano ay magkakaroon ng mga labing parang pising pula, sapagkat buong galak niyang ipinagtatapat na utang niya ang lahat-lahat para sa walang hanggan sa mahalagang dugong iyon na pantubos ng Panginoong Jesu-Cristo. Hindi lamang kapag nagtitipon tayo sa hapag ng Panginoon, kapag yumuyuko tayo sa pagsamba habang tinatanggap natin ang tinapay at ang saro na parang mula sa Kanyang pinagpalang kamay na binutas, na gustong-gusto nating umawit at magsalita at mag-isip tungkol sa dugo; kundi lagi, saanman, sa lahat ng panahon, ang mananampalataya ay nagagalak na alalahaning siya'y tinubos para sa Diyos sa pamamagitan ng mahalagang dugo ni Cristo. Matatagpuan ninyo ang pising pula na tumatakbo sa kabuuan ng Awit ng mga Awit na ito.

Sinabi ng Diyos, "Sapagkat ang buhay ng laman ay nasa dugo: at ibinigay Ko ito sa inyo sa ibabaw ng dambana upang ipantubos sa inyong mga kaluluwa: sapagkat ang dugo ang tumutubos para sa kaluluwa" (Levitico 17:11). "Pagka Aking nakita ang dugo, ay lalampasan Ko kayo" (Exodo 12:13). Tayo ay

tinubos "ng mahalagang dugo ni Cristo, gaya ng sa isang korderong walang kapintasan...na itinalaga na bago pa itinatag ang sanlibutan, ngunit inihayag sa mga huling panahong ito dahil sa inyo" (1 Pedro 1:18-20). "Ang dugo ni Jesu-Cristo na Anak [ng Diyos] ay naglilinis sa atin sa lahat ng kasalanan" (1 Juan 1:7). At kapag sa wakas ay nakauwi na tayo sa Langit, ang ating mga labi ay magiging parang pising pula pa rin, sapagkat makikiisa tayo sa bagong awit na iyon at aawitin natin ang ating mga papuri sa Kanya na pinatay at nagkalag sa atin mula sa ating mga kasalanan sa pamamagitan ng Kanyang sariling dugo. Sasambahin natin ang Kordero na ang dugo ay nabuhos upang tayo'y gawing mga hari at mga saserdote sa Diyos. O Cristiano, pahalagahan mo nang lubos ang dugo, madalas mong banggitin ang dugo. Huwag kang makuntento sa matamlay at walang-dugong relihiyon ng panahong ito. Kapag nagtanong ka, "Ikaw ba ay isang Cristiano?" at mabilis kang sinagot ng, "Ay, oo, kasapi ako ng iglesia," tiyakin mong ang iyong mga labi ay parang pising pula at itanong mo, "Nagtitiwala ka ba sa mahalagang dugo lamang ng Panginoong Jesus para sa kaligtasan?" Madalas ay matutuklasan mong ang walang-kabuluhang pagpapahayag na ginawa ilang sandali lamang ang nakalipas ay isang hungkag na pag-aangkin ng isang Cristiano sa pangalan lamang. Libu-libo ang nasa paligid natin na walang alam sa kapangyarihang maglinis ng dugo ni Jesus.

"Ang iyong mga pisngi ay parang kapisasong granada sa likod ng iyong lambong" (3). Ang sentido ay nagsasalita ng simboryo ng pag-iisip, kaya ang iniisip ng nobya ay ang kanyang nobyo. Gustong-gusto niyang isipin siya, magbulay-bulay sa mga kayamanang matatagpuan sa kanyang mga salita. At siya

naman ay nalulugod sa kanya gaya ng pagkalugod nito sa kanya.

Sa sumunod na talata ay makikita natin ang lakas ng kanyang pagkatao, na ibinigay sa kanya ng banal na biyaya. "Ang iyong leeg ay parang moog ni David na itinayo bilang taguan ng sandata, na doo'y nakabitin ang isang libong kalasag, lahat ng kalasag ng mga makapangyarihang lalaki" (4). Ang moog ni David ay lugar ng pagtatanggol, lugar ng lakas. Ang nobya rito ay isa sa mga makatatayo nang tuwid at buong tapang na haharap sa sanlibutan, tiyak sa pag-ibig at pag-iingat ng kanyang walang kapantay na nobyo. At gayundin tayo ay tinatawag na "magpakalakas sa Panginoon, at sa kapangyarihan ng Kanyang lakas" (Efeso 6:10). Hindi nakayuko ang ulo na parang tambo kapag ang ating mga puso ay nabihag Niya. Magkakaron tayo ng katapangang hindi kailanman nararanasan ng mga taong wala sa pakikipag-isa sa Kanya.

Sa huli, sa ikapito, binanggit niya ang nagsasalita ng pagmamahal. "Ang iyong dalawang dibdib ay parang dalawang batang usa na kambal, na nanginginain sa gitna ng mga lirio" (5). Ang kanyang puso ay kanya, ang kanyang buong pagkatao ay pag-aari niya, at siya ay nagagalak sa kanya. Maaari nga nating awitin:

Jesus, Ikaw ay sapat na

Upang isip at puso'y punuin;

Iyong mati-yagang buhay—kaluluwa'y pinapayapa;

Iyong pag-ibig—takot nito'y pinapawi.

O ituon ang aming taimtim na tingin

Nang buong-buo, Panginoon, sa Iyo;

*Upang, sa Iyong kagandahan ay abala,
Wala na kaming makitang iba pa.*

Habang tayo'y nagagalak sa Kanya, matutuklasan nating Siya rin ay magagalak sa atin. Naaalala ninyo ang isinulat ni Faber:

*Na Ikaw ay malugod nang ganito sa akin
At maging ang Diyos na Ikaw nga,
Ay kadiliman sa aking isip,
Ngunit sikat ng araw sa aking puso.*

Hindi ko maunawaan kung bakit Niya sasabihing, "Ikaw ay pawang maganda, sinta ko; at walang kapintasan sa iyo" (7). Hindi ko maarok ang ganitong walang kapantay na biyaya, ngunit ang aking puso ay makapagagalak dito; kaya iniibig ko Siya bilang ganti sapagkat Siya ang unang umibig sa akin.

Kasunod ng bahaging ito na doo'y makikita natin ang kagalakan ng nobyo sa nobya, sa mga talata 8-11 ay makikita natin ang kanyang paanyaya na samahan siya. Nais ng nobyo na tawagin ang kanyang nobya palayo sa lahat ng iba pang umokupa sa kanya upang matagpuan niya sa kanya ang kanyang lahat-lahat. Nakikita niya siya sa gilid ng bundok. Ang bundok ay lugar ng pribilehiyo, lugar ng kagandahan, ng makamundong karangyaan at kaluwalhatian, ngunit ito rin ay lugar ng panganib. Naroon ang lungga ng leopardo at ang yungib ng leon. Habang tinitingnan niya siyang nag-iisa roon, sumigaw siya, "Sumama ka sa akin mula sa Lebanon...mula sa mga yungib ng mga leon, mula sa mga bundok ng mga leopardo." Nais ng ating pinagpalang Panginoon ang pakikisama ng Kanyang bayang tinubos. Kay tamis ng mga salitang iyon, "Sumama ka sa akin"! Hindi Niya kailanman

tinatawag ang Kanyang bayan palayo sa anumang bagay, maging sa magagandang bagay ng sanlibutan o sa mapapanganib na bagay (at sa totoo lang, ang maganda ay madalas na siyang pinakamapanganib), para lamang lumakad nang mag-isa; lagi itong, "Sumama ka sa Akin."

Hindi ninyo kayang umatras, kayong umiibig sa Kanyang pangalan, at magsabing, "May ibang bagay na napakaganda, napakarikit, na kailangang makamtan ng aking kaluluwa; hindi ko maiiwan ang mga ito upang sumama sa Iyo." Siya na namatay para sa inyo, Siya na nag-iwan ng kaluwalhatian ng Langit upang tubusin ang inyong kaluluwa, ay tumatawag sa inyo at nagsasabing, "Sumama ka sa Akin." Kaya mo bang umatras at magsabing, "Hindi, sobra na ang hinihingi Mo; hindi ko maiiwan ang mga kapaligirang ito; hindi ko maiiwan ang mga makamundong kahangalang ito; hindi ko maiiwan ang lugar na ito ng panganib alang-alang sa Iyo, Panginoong Jesus"? Tiyak na hindi gaanong malaki ang pag-ibig doon. Kailangan mong lumuhod sa harapan Niya at ipagtapat ang kasalanan ng iyong malamig na puso at kawalang-pakialam. Kailangan mong humingi ng panibagong pananaw sa pag-ibig na ipinakita Niya sa krus upang ang iyong puso ay mailayo sa lahat ng iba pa. Ganito ito isinulat ni Dr. Watts:

*Tinatawag Niya ako mula sa yungib ng leon,
Mula sa mabangis na mundong ito ng hayop at tao,
Patungong Zion na kinaroroonan ng Kanyang
kaluwalhatian,
Walang Lebanon na kalahati man lang ng ganda nito.
Ni mga lungga ng mabangis, ni mabulaklak na kapatagan,
Ni mga kagalakan sa lupa, ni mga sakit sa lupa,*

*Ang pipigil sa aking mga paa o pipilit sa aking pananatili,
Kapag inaanyayahan ni Cristo ang aking kaluluwa palayo.*

Tumutugon ba ang iyong puso roon? Ang higit Niyang hinahangad sa lahat ng bagay ay makita ang Kanyang bayan na nakatatagpo ng kasiyahan sa Kanyang piling.

Naaalala ninyo sa unang kabanata ng Awit na ito na sinabi ng nobya, habang nakatingala sa nobyo, "Aalalahanin namin ang iyong pag-ibig nang higit kaysa alak" (4). Ngayon, sa huling talata ng bahaging ito, tumugon siya sa kanya, na nagsasabing, "Gaano pang higit na mabuti ang iyong pag-ibig kaysa alak! at ang amoy ng iyong mga pabango kaysa lahat ng sari-saring pabango! Ang iyong mga labi, O kabiyak ko, ay tumutulo na parang bahay-pukyutan: pulot at gatas ay nasa ilalim ng iyong dila; at ang amoy ng iyong mga kasuotan ay parang amoy ng Lebanon" (4:10-11). Ang mga Cristiano ay dapat na mahalimuyak sa katamisan ni Cristo. Sinasabi tungkol sa mga alagad na ang mga pinunong Judio ay "nakilala sila...na sila'y nakasama ni Jesus." Kung tayo'y nasa Kanyang piling, may masaganang halimuyak ng kabanalan, ng pagkamakalangit, sa atin saanman tayo matagpuan.

Ikinuwento ng isang ministro na sumakay siya kasama ang isa pang mangangaral sa itaas na palapag ng isang bus sa London, England. Habang binabagtas nila ang isang sira-sirang kalye na may malaking pabrika sa isang gilid, napahinto sila, at napansin nilang bumukas ang mga pinto ng pabrika at daan-daang dalaga ang lumalabas at tumatawid sa kalye papunta sa isang kainan. Biglang napuno ang hangin ng matamis at kaaya-ayang halimuyak. Sinabi ng panauhin, "Hindi ba nakapagtataka iyan sa isang distrito ng mga pabrika rito sa London? Napakagandang

halimuyak! Parang amoy ng isang malaking hardin. Hindi mo aakalaing makakatagpo ka ng ganitong halimuyak sa distritong ito." "Ay, hindi mo nauunawaan," sabi ng kanyang kaibigan; "ito ang isa sa pinakamalalaking pabrika ng pabango sa buong British Isles. Ang mga kabataang ito ay laging nagtatrabaho sa gitna ng mga pabango, at saanman sila pumunta ay nananatili ang halimuyak sa kanilang mga kasuotan."

Mga minamahal, kung kayo at ako ay namumuhay sa pakikisama kay Cristo, kung nananatili tayong malapit sa Kanya, saanman tayo pumunta ay makikita ang Kanyang halimuyak sa ating buhay.

Sa huling bahagi ng kabanata 4 (mga talata 12-16) ay makikita natin ang bawat mananampalataya, o ang Israel, o ang iglesia, alinman ang naisin ninyo, na inilalarawan bilang isang hardin na dinidiligan, ibinukod para sa ating Panginoon Mismo upang magbunga ng ikalulugod Niya. Muli ay ipinakikita sa atin ang masasayang pribilehiyo ng mga pinahihintulutang pumasok sa pakikipag-isa sa ating pinagpalang Panginoon.

Ang magandang larawang ito ay ginagamit din sa ilan pang pagkakataon sa Kasulatan. Sa Isaías 58:11, inilarawan ng Diyos ang Kanyang bayan bilang ganitong hardin: "At papatnubayan ka ng Panginoon palagi, at bubusugin ang iyong kaluluwa sa panahon ng tagtuyot, at palalakasin ang iyong mga buto: at ikaw ay magiging parang halamanang nadidiligan, at parang bukal ng tubig, na ang tubig ay hindi nauubos." Ang magandang larawang ito ay pangunahing tumutukoy sa Israel. Sa moral na pananaw, nagsasalita ito tungkol sa sinumang mananampalataya, at sa nais makita ng Diyos sa lahat ng Kanyang mga banal habang lumalakad sila kasama Niya. Sa aklat ng propetang Jeremias ay mababasa natin,

Kaya't sila'y darating at aawit sa kaitaasan ng Zion, at magsisidaloy sa kabutihan ng Panginoon, sa trigo, at sa alak, at sa langis, at sa mga anak ng kawan at ng bakahan: at ang kanilang kaluluwa ay magiging parang halamanang nadidiligan; at hindi na sila magdadalamhati pa (Jeremias 31:12).

Ang nabuhay na mag-uling si Cristo Mismo ang pinagkukunan natin ng masaganang panustos ng awa at biyaya, ngunit naisip na ba ninyo ang inyong sariling puso bilang isang hardin na doon Niya matatagpuan ang Kanyang kagalakan? Ang inyong buhay mismo ay parang isang hardin na umiiral para sa Kanyang kaluguran. Iyan ang larawang ibinibigay sa atin sa bahaging ito ng Awit. Tinitigan ng nobyo ang kanyang nobya na puno ng kagalakan ang kanyang puso habang sinasabi sa kanya, "Ikaw ay para sa akin, ikaw ay parang isang magandang hardin na nagbibigay ng bunga at mga bulaklak nito para sa akin, ibinukod para sa aking sarili."

"Halamanang nababakuran ang aking kapatid, ang aking kabiya; bukal na nasasarhan, batis na natatatakan" (12). Kaming nasa Amerika ay gusto ng mga bukas na hardin na masisiyahan ang sinuman, ngunit sa Syria at sa ibang bahagi ng Gitnang Silangan, maraming hardin ang nababakuran o napapaderan. Kailangan ito sa ilan sa mga bansang iyon, sapagkat kung hindi ay masisira ang mga ito ng mga gumagalang hayop at ng mga magnanakaw. Para bang sinasabi ng Panginoon, "Iyan ang nais Kong maging Aking bayan, nakabukod para sa Akin; nais Kong mapalibutan sila ng pader ng kabanalan, sapagkat itinangi Ko sila bilang Akin."

Sa Awit 4:3 ay mababasa natin, "Ibinukod ng Panginoon para sa Kanyang sarili ang banal." May ilang Cristiano na umiiwas sa ideya ng paghihiwalay. Kung ito'y isang bagay lamang na makautos, maaari itong maging pagka-Fariseo lamang na walang puso. Ngunit kung ang ating paghihiwalay ay para kay Cristo, kung ang ating kaluluwa ay lumalapit sa Kanya at tumatalikod sa sanlibutan dahil sa pag-ibig sa Kanya, kung gayon ang paghihiwalay ay talagang isang napakahalagang bagay. Hindi kailangang isipin ito bilang pagkaalipin sa kautusan, sapagkat ito ay pagkabukod para sa Diyos Mismo. May maisip pa bang mas mataas na pribilehiyo sa lupa kaysa matagpuan Niya ang Kanyang kagalakan sa atin at matagpuan natin ang ating kagalakan sa Kanya?

Gustong gibain ni Satanas ang pader, wasakin ang simulain ng banal na paghihiwalay na mag-iingat sa ating mga puso para sa Panginoon lamang. Ngunit napakalaking kawalan sa ating sariling kaluluwa, at napakalaking kawalan sa Kanya, kapag ang Kanyang bayan ay naging parang hardin na niyuyurakan, wika nga, ng bawat nagdaraan. Ganyan ang nagiging Cristiano na hindi nananatili sa landas ng paghihiwalay.

Pagkatapos ay pansinin ang sumunod na larawan, "Bukal na nasasarhan, batis na natatatakan." Napakahalaga ng malinis na tubig sa Silangan. Madalas, kapag may natuklasang bukal, ito'y pinapaderan, tinatakpan, at kinakandado. Hawak ng may-ari ang susi upang makapunta siya at makainom kailan man niya gusto, at ang tubig ay naiingatan sa pagkarumi at pagkasayang. Iyan ang nais ng ating Panginoon sa Kanyang bayan. Ibinigay Niya ang Kanyang Espiritu Santo upang manahan sa atin. Ang Espiritu Santo Mismo ang bukal ng tubig sa loob ng puso ng bawat mananampalataya, upang tayo'y maging sa ikapupuri at

ikaluluwalhati ng Diyos. Ang buháy na tubig na ito sa loob ng hardin ay, siyempre, magbubunga ng masaganang bunga at mga bulaklak.

"Ang iyong mga pananim ay halamanan ng mga granada, na may mahahalagang bunga; mga henna, at mga nardo" (13). Ang halamanan ay nagpapahiwatig ng higit pa sa isang hardin lamang ng magagandang bulaklak na kaaya-ayang tingnan, at mabango sa pandama. Ang halamanan ay nagpapahiwatig din ng pagkamabunga. Kay halagang bunga ang dinadala ng mananampalataya; kay halagang bunga ang matatagpuan sa puso ng isang natatakan para sa Diyos! Sa sulat sa mga taga-Filipos, sinabi ng apostol sa mga mahal na banal na iyon na natitiyak niyang ang Diyos na nagpasimula ng mabuting gawa sa kanila ay tatapusin ito hanggang sa araw ni Jesu-Cristo. Nagpatuloy siya:

At ito ang aking idinadalangin, na ang inyong pag-ibig ay lalo pa ngang sumagana sa kaalaman at sa buong pagkaunawa; Upang inyong masubok ang mga bagay na magagaling; upang kayo'y maging tapat at walang kasalanan hanggang sa araw ni Cristo; Na puspos ng mga bunga ng katuwiran, na sa pamamagitan ni Jesu-Cristo, sa ikaluluwalhati at ikapupuri ng Diyos (Filipos 1:9-11).

Sa tingin ko ay dapat maunawaan ng lahat na ang buhay na ipinamumuhay para sa Diyos ay nagbubunga ng mga bunga ng katuwiran. Pag-ibig, kalinisan, kabutihan, katamisan, kabaitan, habag, pagmamalasakit sa iba, lahat ng ito ay magagandang bungang tumutubo sa hardin na ito kapag ang Buháy na Tubig ay wastong nagpapataba sa lupa. Sa Galacia 5:22 ay may mahabang listahan tayo ng bunga ng Espiritu. Hamunin ninyo

ang inyong sariling puso sa pagtatanong, "Nagbubunga ba ako ng ganitong uri ng bunga para sa Kanya, 'Pag-ibig, kagalakan, kapayapaan, pagpapahinuhod'?" Ang *pagpapahinuhod* ay ang pagtitiyagang iyon na nagpapangyaring handa kang magtiis. Pagkatapos ay naroon ang "kahinahunan, kabutihan, pananampalataya, kaamuan, at pagpipigil." Ito ang kaaya-ayang bunga na hinahanap ng ating Panginoon sa buhay ng Kanyang bayan. Nais Niyang ang bawat isa sa atin ay maging isang hardin na nagbubunga ng ganito.

Ang salitang isinaling "halamanan" ay talagang kahawig ng salitang Persiano para sa *paraiso*. Maaaring ipahiwatig nito na kung paanong may paraiso ang Diyos sa itaas para sa Kanyang sariling bayan na doon ay makikibahagi sila sa Kanyang kagalakan magpakailanman, gayundin ang puso ng mananampalataya sa mundong ito, kapag ito'y nagbubunga ng bunga ng Espiritu, ay isang paraiso para sa Diyos na doon Niya natatagpuan ang Kanyang kagalakan at kaluguran. Iniisip ko kung sapat ba nating iniisip ang panig na iyon ng ating kaligtasan. Hindi ba madali tayong maging makasarili at ituring lamang ang Diyos na naglilingkod sa atin? Iniisip natin ang pinagpalang Panginoong Jesus na ibinibigay ang Kanyang sarili para sa atin, namamatay para sa atin, nabubuhay na muli para sa atin, inaalagaan ang ating mga kaluluwa, ginagabayan tayo sa ilang ng mundong ito at dinadala tayo sa wakas sa kaluwalhatian. Ang ilan sa mga himnong inaawit natin ay halos puro tungkol sa mga pagpapalang dumarating sa atin, ngunit hindi umaabot ang mga ito sa taas ng pagkamatalik ng Cristiano sa Diyos. Kapag tapos na tayong mag-isip tungkol sa ginagawa ng Diyos para sa atin, at sinisikap sa pamamagitan ng biyaya na sambahin ang Isang gumagawa ng lahat ng ito para sa atin, at hinahayaan nating ang ating buhay ay mapunta sa

Kanya bilang handog ng pasasalamat sa papuri at pagsamba, saka tayo tunay na umaabot sa taas ng ating mga pribilehiyong Cristiano. Saka Niya tinitipon ang matatamis at magagandang bungang ito sa Kanyang hardin.

Tinitipon Niya hindi lamang ang bungang Kanyang kinakain, kundi pati ang nagbibigay ng kasiyahan sa bawat pandama: "Mga henna, at mga nardo, Nardo at azafran; kalamo at kanela, kasama ang lahat ng punong-kahoy ng kamangyan; mira at mga aloe, kasama ang lahat ng pinakamainam na pabango" (13-14). Ang ilan sa mga halamang ito ay naglalabas ng kanilang halimuyak kapag pumapatak sa kanila ang ulan at hamog; ang ilan sa kanila ay naglalabas ng banayad na bango kapag pinaiinit sila ng sinag ng araw. Ang iba naman ay hindi kailanman naglalabas, hindi kailanman nagbibigay ng kanilang halimuyak hangga't hindi sila nasusugatan at umaagos mula sa kanila ang dagta. Ganyan din ang ating buhay. Kailangan natin ang lahat ng uri ng iba't ibang karanasan upang maipakita natin ang mga biyaya ni Cristo sa ating pag-uugali. Hindi lamang tayo para sa Kanyang kaluguran, kundi para rin sa Kanyang paglilingkod, sa pagpapakilala ng Kanyang biyaya sa isang nawawalang sanlibutan.

Sa sumunod na talata ay mababasa natin, "Ikaw ay bukal ng mga halamanan, balon ng buháy na tubig, at mga batis mula sa Lebanon" (15). Tingnan natin kung maiuugnay natin iyon. Ang Lebanon ang gulugod na hanay ng mga bundok ng Palestina, na ang bundok Hermon sa hilaga ay nababalutan ng niyebe. Ang mga batis na bumababa mula sa Lebanon ay lumulubog sa lupa. Habang nangyayari ito, may mga bukal na sumisibol dito at doon sa mga lambak at libis hanggang sa ibabaw ng lupa; kaya ang buháy na tubig ay umaagos upang paginhawahin ang

tuyong lupa. Ang buháy na tubig ay kumakatawan, gaya ng alam natin mula sa Ebanghelyo ni Juan, sa pinagpalang Espiritu Santo. Sinabi ng ating Panginoong Jesus,

Kung ang sinuman ay nauuhaw, ay pumarito siya sa Akin, at uminom. Ang sumasampalataya sa Akin, gaya ng sinabi ng kasulatan, ay mag-aagos mula sa kanyang kalooban ang mga ilog ng tubig na buháy. (Ngunit ito'y sinabi Niya tungkol sa Espiritu, na tatanggapin ng mga nagsisisampalataya sa Kanya: sapagkat hindi pa ibinibigay ang Espiritu Santo; sapagkat hindi pa niluluwalhati si Jesus) (Juan 7:37-39).

Ngayon ang Espiritu ng Diyos na bumababa mula sa itaas ay pumapasok sa kaibuturan ng ating pagkatao at saka nagkakaroon tayo ng Buháy na Tubig na bumubukal hanggang sa buhay na walang hanggan. Habang ang ating sariling puso ay napapaginhawa at napapasaya, ang Buháy na Tubig ay umaagos nang sagana mula sa atin para sa pagpapala ng nawawalang sanlibutan sa paligid. Hindi ba ito isang magandang larawan? Kapatid kong lalaki, kapatid kong babae, ano ang alam mo tungkol sa buhay na ito sa kapuspusan ng Espiritu Santo? Napakarami sa atin ang tila kontento nang malaman na ang ating mga kasalanan ay pinatawad na, at na mayroon tayong pag-asa sa Langit batay sa ilang patotoong natanggap natin mula sa Banal na Kasulatan. Ngunit higit pa ito rito. Hindi lamang tayo dapat magkaroon ng katiyakan ng ating sariling kaligtasan; ang bawat isa sa atin ay dapat maging parang mga halamanang nadidiligan para sa Kanya, na may mga batis na umaagos palabas para sa ikagiginhawa ng mga naghihingalong lalaki at babae sa ating paligid.

Gaano kalaki ang naaabot ng inyong buhay sa iba? Gaano kalaki kayong ginagamit ng Diyos upang maakay ang ibang kaluluwa kay Cristo? Marami sa atin ang kailangang umamin na hindi pa natin nagkaroon ng pribilehiyong maakay ang kahit isang kaluluwa, na sa abot ng ating nalalaman ay hindi pa tayo nakapagbigay ng patotoo sa sinuman na talagang naging pagpapala sa kanyang paglapit kay Cristo. Hayaan ninyong imungkahi ko na tiyak na may bagay na humahadlang sa pag-agos ng Buháy na Tubig. Maaari kayang malalaking bato ng pagkamakamundo, pagkamakasarili, kapalaluan, pagkamakalaman, makasalanang kahangalan o kasakiman ang literal na bumabara sa bukal ng Buháy na Tubig, kaya kaunting patak na lamang ang lumalabas gayong dapat sana'y kahanga-hangang pag-agos? Kung ganito nga, sikapin sa pamamagitan ng biyaya na kilalanin ang mga hadlang na ito at harapin ang mga ito isa-isa. Alisin ang pagkamakamundo, alisin ang kapalaluan. Sino ba ako para magmataas? Ano ba ang maipagmamalaki ko? "Ano ang nasa iyo na hindi mo tinanggap?" (1 Corinto 4:7) Alisin ang pagkamakalaman, alisin ang paghahanap ng sariling kapakanan, alisin ang kasakiman, alisin ang pamumuhay para sa sarili kong interes; mula ngayon ay mabuhay ako para sa Kanya lamang na nagbuhos ng Kanyang mahalagang dugo para sa akin at tumubos sa akin para sa Kanyang sarili. Habang hinaharap ko nang ganito ang mga bagay na humahadlang sa pag-agos ng Buháy na Tubig, ako mismo ay papasok sa isang bago, buháy, pinagpala at kahanga-hangang karanasan. Ang aking patotoo kung gayon ay magiging pagpapala sa mga nasa paligid ko, at ang aking buhay ay magiging pinakamabuti para sa Kanya.

Habang nagpapatuloy tayo sa talata 16 ng kabanatang ito ng Awit, napapansin natin na may ilang tanong kung sino ang

unang nagsasalita sa talatang ito. Napakaliwanag na ang nagsasalita sa huling pangungusap ng talatang ito ay ang nobya, ngunit ang nobya ba o ang nobyo sa unang bahagi? "Gumising ka, O hanging hilaga; at pumarito ka, ikaw na hanging timog; humihip ka sa aking halamanan, upang ang mga pabango niyon ay umagos." Kung ang nobyo ang nagsasalita, tinatawag niya ang mga hangin na humihip sa tinatawag niyang, "aking halamanan"—ang puso ng kanyang nobya—upang siya'y maging pinakamabuti para sa kanya. Kung, sa kabilang dako, gaya ng personal kong pinaniniwalaan, ang nobya ang nagsasalita, ipinapakita nito ang kanyang masidhing pagnanais na maging lahat ng nais niyang maging siya. Mahal na anak ng Diyos, iyan ba ang iyong hangarin? Nananabik ka bang maging lahat ng nais ni Cristo na maging ikaw? O pinakikilos ka pa rin ng makamundo at makasariling mga motibo na humahadlang sa pakikipag-isa sa Kanya?

Pakinggan muli ang mga salitang ito, habang iniisip nating nagmumula ang mga ito sa mga labi ng nobya, "Gumising ka, O hanging hilaga." Iyan ang malamig, mapait, nanunuot, panahong-taglamig na hangin. Natural na iiwas siya roon gaya nating lahat; gayunman ang lamig ng taglamig ay kasinghalaga ng init ng tag-araw kung magkakaroon ng kasakdalan sa pagbubunga. Para bang sinasabi niya, "Pinagpalang Diyos, kung kailangan, hayaang iHINGA sa akin ng Iyong Espiritu ang pagsubok at kalungkutan, kahirapan at kalituhan; kunin Mo sa akin ang lahat ng aking pinagtiwalaan mula sa pananaw ng tao; alisan Mo ako ng lahat kung iyan ang Iyong kalooban; iwan Mo akong malamig, hubad, at nag-iisa maliban sa Iyong pag-ibig, ngunit isakatuparan Mo ang Iyong kalooban sa akin."

Ang pinakamasasarap na mansanas ay itinatanim sa mga lugar sa hilaga na kailangang harapin ang hamog na nagyelo at lamig. Ang mga itinatanim sa mga bansang medyo tropikal ay madalas na walang lasa at matabang. Kailangan ang lamig upang lumabas ang lasa. At ganyan din ang ating buhay. Kailangan natin ang mga hanging hilaga ng kahirapan at pagsubok gayundin ang mahinhing hangin ng timog na napakaaya-aya sa ating kalikasan. Ang mismong mga bagay na iniwasan natin ang mga karanasang gagawa sa atin upang magbunga ng mapayapang bunga ng katuwiran. Kung ang lahat ay madali at malambot at maganda sa ating buhay, magiging hungkag ang mga ito. Kakaunti lamang ang nasa mga ito na makapagpapaligaya sa puso ng Diyos, kaya kailangang may hanging hilaga gayundin ang hanging timog. Ngunit sa kabilang dako, kailangan din natin ang hanging timog, at ang ating mahal na Panginoon ay nagpapahina ng mga hangin para sa bawat isa sa atin. Isang pinagpalang bagay ang mapasa kalagayang iyon ng kaluluwa na doo'y maipagkakatiwala na lamang natin ang ating sarili sa Kanya.

Ikinuwento ni Charles Spurgeon ang isang lalaking nagpapinta ng mga salitang, "Ang Diyos ay pag-ibig," sa kanyang panturo ng hangin. May nagsabi, "Kakaibang talata iyan para ilagay diyan. Ibig mo bang sabihin na ang pag-ibig ng Diyos ay pabagu-bago gaya ng hangin?" "Ay, hindi," sabi ng isa; "ang ibig kong sabihin ay saanmang direksyon humihip ang hangin, ang Diyos ay pag-ibig." Huwag ninyong kalimutan iyan. Maaaring ito ang hanging hilaga ng pagdadalamhati kapag inagaw sa inyo ang inyong pinakamamahal at pinakamabuti, ngunit "ang Diyos ay pag-ibig." Maaaring ang malamig na hangin ng tinatawag ng sanlibutan na kasawian ay tatangayin na parang nakatatakot na bagyo ang lahat ng inyong naipon sa loob ng maraming taon,

ngunit "ang Diyos ay pag-ibig." Nasusulat, "Ang Panginoon ay may Kanyang daan sa ipu-ipo at sa bagyo, at ang mga ulap ay alabok ng Kanyang mga paa" (Nahum 1:3).

Marahil ay nagtatanong kayo ng ganito, "Bakit pinahintulutan ng Diyos ang mga paghihirap na kinailangan naming danasin? Bakit Niya pinahintulutan ang mga linggo at buwang ito na walang trabaho at nawawala ang lahat, naubos ang ipon ng maraming taon?" Mahal na anak ng Diyos, hindi Siya nagbibigay-sulit ngayon tungkol sa alinman sa Kanyang mga gawain. Ngunit, "Kapag kasama mo si Cristo sa kaluwalhatian, / Binabalikan ang natapos na kuwento ng buhay," saka Niya ito ipaliliwanag sa iyo, at malalaman mo kung bakit Niya pinahintulutang humihip ang malamig na hangin sa Kanyang hardin gayundin ang hanging timog. Kung yuyuko ka sa Kanya ngayon at kikilalanin ang Kanyang di-nagbabagong pag-ibig, marahil ay maipagkakatiwala Niya sa iyo ang mas maraming mahinhing hangin ng timog kaysa karaniwan mong nararanasan. Hindi tayo sapat na nagpapasakop sa kalooban ng Diyos. Kailangan nating matutuhan ang aral na, "Ang lahat ng bagay ay nagkakalakip na gumagawa sa ikabubuti ng mga umiibig sa Diyos, sa makatuwid бага'y ng mga tinawag ayon sa Kanyang nasa" (Roma 8:28).

"Gumising ka, O hanging hilaga; at pumarito ka, ikaw na hanging timog; humihip ka sa aking halamanan, upang ang mga pabango niyon ay umagos." Sa ibang salita, "Anuman, Panginoon, na gagawa sa akin na mas mabuting Cristiano, mas tapat na banal; anuman na gagawa sa akin na mas tapat na anak Mo, upang matagpuan Mo ang Iyong kaluguran sa akin." Iyan ba ang iniisip mo? At pagkatapos ay tumingala ang nobya sa mukha ng kanyang nobyo at nagsabi, "Pumasok nawa ang

aking sinta sa kanyang halamanan, at kumain ng kanyang mahahalagang bunga" (16). Gaano Siya nalulugod na tumanggap ng ganyang paanyaya mula sa Kanyang bayan.

Kabanata 5

Ipinagbuksan ko ang aking sinta; ngunit ang aking sinta ay umalis na, at wala na (6).

Sa unang talata ng kabanata 5, mababasa natin ang agad na pagtugon ng nobyo sa paanyaya ng nobya na pumasok siya sa kanyang halamanan. Ang talatang ito ay talagang kadugtong ng naunang kabanata. Kasasabi pa lang niya ng “Halika,” sumagot na agad siya, “Ako’y naparito sa aking halamanan, kapatid ko, aking kabiya: tinipon ko ang aking mira pati ang aking pabango; kinain ko ang aking pulot-pukyutan pati ang aking pulot; inom ko ang aking alak pati ang aking gatas: magsikain kayo, O mga kaibigan; magsiinom kayo, oo, magsiinom kayo nang sagana, O mga minamahal” (1).

Nagtatapos ang tagpong ito sa masayang-masayang pakikipag-isa. At kapag tumingala ka sa Sinta ng iyong puso at sinabi mo, “Pumasok Ka sa Iyong halamanan at kainin Mo ang Iyong masasarap na bunga,” agad Siyang sasagot, “Narito na Ako.” Hindi mo na kailangang maghintay; hindi mo na kailangang anyayahan Siya nang dalawang beses. Kung may panahon ka para sa Kanya, laging may panahon Siya para sa iyo.

Ang natitirang bahagi ng Awit ni Solomon 5 ay kasama sa mas mahabang seksyon na nagtatapos sa ikalimang talata ng kabanata 8. Sa buong bahaging iyon, napakagandang inilalarawan para sa atin kung paano naputol ang pakikipag-isa at kung paano ito sa wakas ay naibalik. Nakakita na tayo ng kahawig na larawan sa aklat na ito, kung saan ang pagkawala ng nobyo ay nagdulot ng pansamantalang pakiramdam ng paglalayo (kabanata 3). Mas buo itong tinatalakay sa seksyong

ito, kung saan malamig na tinanggihan ang paglapit ng nobyo. Tandaan na ang nobya ay larawan ng sinumang kaluluwang ipinanganak na muli, at ang nobyo ay ang ating pinagpalang Panginoong Jesu-Cristo. Kung itanim natin ito sa isip, hindi tayo mahihirapang makuha ang espirituwal na aral ng mga kabanatang ito.

Lahat tayo ay nakaranas na ng mga panahon ng masayang galak sa Panginoon, gaya ng inilalarawan sa Awit ni Solomon 4. Pero gaano kadalas nating napansin na, halos kasunod agad ng isang panahon ng malaking pagpapala at masarap na pakikisama sa Panginoon, may dumarating na panahon ng espirituwal na pagkatuyo at naputol na pakikisama? Lahat tayo ay nakaranas na ng naputol na pakikipag-isa. Naaalala mo sa kasaysayan ng Israel, hindi pa halos tapos ang kanilang pagdiriwang sa kahanga-hangang tagumpay sa Jerico, nagpipiga-piga na sila ng kamay sa kawalan ng pag-asa dahil sa pagkatalo sa Ai. Madalas, ganito rin ang nararanasan natin sa ating buhay Cristiano. Baka dumalo ka sa isang nakapagpapatibay na pagtitipon kung saan nakilos ang buo mong kaluluwa sa awitan, sa mga panalangin, at sa pagtuturo ng Salita; pakiramdam mo hinding-hindi mo na mawawala sa paningin ang mukha ng iyong pinagpalang Manunubos. Pero ang espiritu ay may ibig, ngunit ang laman ay mahina, at sa loob lang ng maikling panahon, nagtatanong ka na, “Nasaan na ang pagpapalang aking nadama / Noong una kong makita ang Panginoon?” Parang madilim at maulap ang lahat, at hindi mo na nararamdaman ang presensya ng iyong Tagapagligtas. May tao bang nagkaroon ng tuloy-tuloy na pakikipag-isa sa Panginoon sa lahat ng taon? Tiyak akong wala. Kahit akalain pa nating mayroon, iyon ay dahil lang kulang tayo sa

pagkasensitibo para mapansing ang ating pag-uugali ay nakapagpalungkot sa Kanya.

Sa pagpapatuloy ng ating salaysay, makikita nating nakahiga na ang nobya at halos makatulog na, pero medyo hindi mapakali, nang may kumatok sa pinto. Iyon ang katok ng minamahal na kababalik lang mula sa malayong paglalakbay. Tumawag siya, “Pagbuksan mo ako, kapatid ko, aking sinta, aking kalapati, aking walang dungis: sapagkat ang aking ulo ay puno ng hamog, at ang aking buhok ay ng mga patak ng gabi” (2). Napakagandang larawan nito. Ganito rin ang larawan sa Bagong Tipan, sa ikatlong kabanata ng aklat ng Apocalipsis. Nakikita natin doon ang Panginoong Jesus na naghihintay sa labas ng pinto ng iglesya sa Laodicea. Sabi Niya, “Narito, Ako’y nakatayo sa pintuan at kumakatok: kung ang sinuman ay makarinig ng Aking tinig at magbukas ng pinto, Ako’y papasok sa kanya, at hahapong kasalo niya, at siya’y kasalo Ko” (20). Pero napakatamlay ng mga tao! Kakaunti lang ang tumutugon sa Kanyang mapagbiyayang pakiusap! Kaya dito, sinabi ng nobya, “Hinubad ko na ang aking damit; paano ko pa ito isusuot? Hinugasan ko na ang aking mga paa; paano ko pa ito dudumhan?” (3) May pagkainis sa kanyang sagot: *Bakit ako ginagambala sa oras na ito? Bakit hindi ka na lang dumating sa ibang oras? Hinubad ko na ang damit ko; bakit ko pa isusuot ngayon? Nahugasan ko na ang mga paa ko; bakit ko pa dudumihan?* Tumutukoy ito sa kaugalian sa Silangan na paghuhugas ng paa bago magpahinga, dahil sa lupaing iyon ay nakasandalyas sila at walang takip ang ibabaw ng paa. Sa madaling salita, ayaw niyang kumilos kahit para lang pagbuksan siya ng pinto.

Naranasan mo na ba ang ganito? Naging abala ka na ba nang husto sa sarili mong mga gawain, sa paghahanap ng sarili mong ginhawa at kasiyahan, na nang tawagin ka ng Kanyang tinig para sa isang oras ng pakikipag-isa at pakikisama sa Kanya, ay tinanggihan mo pa ang Kanyang paglapit? Sa halip, dapat sana ay masaya mong binuksan nang maluwang ang pinto at sinabing, “Pinagpalang Panginoon, wala nang ibang may halaga kundi ang maranasan ang liwanag ng Iyong ngiti, ang maranasan ang pakikisama sa Iyo.”

Sa pagkakataong ito, nakikita natin sa ugali ng nobya ang ganitong pagwawalang-bahala. Pero habang nakahiga siya roon na naiidlip, hindi naman talaga tulog at hindi rin gising, may napansin siyang kumilos sa kanyang puso. Sabi niya, “Isinuot ng aking sinta ang kanyang kamay sa butas ng pinto” (4). Hindi natin mauunawaan ang paghahambing kung hindi tayo pamilyar sa mga pinto at kandado sa Silangan. Nasa loob ng pinto ang kandado. May butas kung saan ang may-ari, kung hawak niya ang susi, ay puwedeng ipasok ang kamay at gamitin ang susi mula sa loob para buksan ang pinto. Dumating ang nobyo, pero hindi niya binuksan ang pinto sa ganoong paraan. Humiling siya na papasukin, at gusto niyang bumangon ang nobya at pagbuksan siya. Nakita ng nobya ang kamay na iyon na pumasok sa butas. Sa sandaling makita niya ito, nakilos ang kanyang puso at napasigaw siya, “Naku, kailangan ko siyang papasukin.” Kaya bumangon siya at nagmadali sa pinto.

Paghawak niya sa kandado, sinabi niya, “Ang aking mga kamay ay tumulo ng mira, at ang aking mga daliri ng mabangong mira, sa mga hawakan ng kandado” (5). Tumutukoy iyon sa isa pang kaugalian sa Silangan. Kapag dumadalaw ang isang lalaki sa babaeng umakit sa kanyang puso at nadatnan niyang wala ito

sa bahay, o nasa bahay nga pero tinanggihan ang kanyang paglapit, pinapahiran niya ng mababangong pamahid ang kandado ng pinto at nag-iiwan ng mga bulaklak bilang tanda ng kanyang pagmamahal. Kaya sinabi ng nobya, “Ang aking mga kamay ay tumulo ng mira, at ang aking mga daliri ng mabangong mira.” Hindi pala iyon panaginip; talagang nandoon siya at umalis na. Binuksan niya nang maluwang ang pinto para marinig siya nito na tumatawag, “Halika, pumasok ka!” pero walang sumagot. “Ang aking sinta,” sabi niya, “ay umalis na at wala na” (6).

Napakasensitibo ng pag-ibig. Ang problema sa marami sa atin ay hindi natin ito napapansin. Akala natin dapat laging handa ang minamahal tuwing handa tayo para sa masayang sandali na magkasama, pero hindi laging ganoon. Minsan, kapag dumating Siya sa pinto ng ating puso, para na rin nating sinasabi, “Hindi muna; hindi ito magandang oras. Ayokong iwan ang ginagawa ko ngayon.” Pero pagkatapos, kapag gusto na nating maranasan ang Kanyang presensya, nalalaman nating umalis na Siya. Naranasan mo na ba ito? Lumapit na ba Siya sa iyo at sinabi, “Gusto Kong umupo ka kasama Ko sa Aking Salita; gusto Kong gumugol ka ng kaunting oras sa panalangin, alisin mo sa isip mo ang ibang bagay at makipag-usap ka sa Akin”? Sinabi mo ba, “Naku, ang dami kong inaasikaso; hindi ko magagawa ngayon”? Napakaraming oras para sa sarili pero kakaunti lang para sa Kanya. At pagkatapos, may dumating sa iyo na kahanga-hangang tanda ng Kanyang kagandahang-loob, at sinabi mo, “Naku, kailangan kong tugunan ang Kanyang puso.” Para bang binuksan mo nang maluwang ang pinto at tumawag, pero wala na Siya roon. At naranasan mo na bang lumipas ang mga araw at linggo na wala kang tunay na pakiramdam ng Kanyang presensya? “Ang aking

sinta ay umalis na.” Kung hindi ka tutugon sa Kanyang tinig kapag lumapit Siya sa iyo sa magiliw na biyaya, baka matagal mo Siyang hahanapin bago mo muling maranasan ang pakikisama sa Kanya. Ganyan kasensitibo ang pag-ibig. Gusto Niyang ipadama sa iyo na may halaga ang Kanyang pag-ibig. Gusto ka Niyang subukin kung talagang taimtim ka kapag sinasabi mong gusto mo ang pakikisama sa Kanya.

Sa pagpapatuloy ng kuwento, lumabas ng bahay ang nobya at nagtungo sa lungsod para hanapin ang kanyang sinta. Lumakad siya sa bawat kalye, tinatawag ang pangalan nito, tumitingin dito at doon, at nagtataka kung saan ito nagtago. Sabi niya, “Nasumpungan ako ng mga bantay na naglilibot sa lungsod, sinaktan nila ako, sinugatan nila ako; inalis sa akin ng mga bantay ng mga pader ang aking belo” (7). Lagi kang magdurusa kapag tumanggi kang sumunod sa tinig ni Cristo kapag tinatawag ka Niya. Lagi kang susubukin bago maibalik ang pakikipag-isa.

May isang salita sa Bagong Tipan na naging palaisipan sa ilang mananampalataya. Sa 1 Corinto 11, sinasabi sa atin na ang babaeng Cristiano, kapag nakikibahagi siya sa pagsamba kasama ng bayan ng Diyos o sa pampublikong panalangin o pagpapatotoo, ay dapat may takip ang ulo. Nagtatanong ang mga tao, “Bakit kailangan ang takip?” Sinasabi ng Biblia na ang takip ay kanyang “kapangyarihan” (10, KJV). Parang kakaiba bang salita iyon? Naniniwala ako na may liwanag na ibinibigay ang Awit ni Solomon 5:7 tungkol dito. Ang takip sa ulo ng nobya ay kanyang kapangyarihan. Sa anong paraan? Tingnan natin ito nang ganito. Hangga’t may belo ang kanyang ulo, itinuturing siyang malinis at mahinhing asawa o dalaga, at iyon ang kanyang kapangyarihan. Pero nang makita siya ng mga

bantay na naglalakad sa mga kalye sa gabi, hindi nila naunawaan ang kanyang layunin at pagkatao, at inalis nila ang kanyang belo. Ang babaeng walang belo ay itinuturing na marumi at hindi malinis ang pamumuhay.

Maraming taon na ang nakararaan, naging opisyal ako sa Salvation Army. Naaalala ko na ang mga babae naming taga-Army ay nakakapunta kahit saan suot ang maliliit nilang asul na bonete. Sa lahat ng taon na kasama ako nila, isa lang ang nalaman kong ininsulto ng sinuman sa anumang lugar habang suot niya ang maliit na boneteng iyon. Naghanap ako ng mga naliligaw sa pinakamababang uri ng mga lungga sa Barbary Coast ng San Francisco, at nakita ko ang mga babaeng taga-Army na pumapasok dala ang kanilang mga babasahin at lumalapit sa isa-isang magaspang at walang-Diyos na lalaki. Karaniwan, walang sinumang nagsalita sa kanila ng masakit o masamang salita. Pero minsan, may isang lasing na marino na nangahas magsabi ng nakaiinsulto sa isa sa kanila, at agad-agad halos ang buong grupo ay sumugod sa kanya. Pinatumba nila siya at binugbog nang husto, na hindi pa niya naranasan kailanman. Pagkatapos, itinapon nila siya sa kalye para damputin ng pulis. Ang maliit na asul na bonete ang kapangyarihan ng babaeng taga-Salvation Army, gaya ng belo na tumatakip sa ulo ng babae sa lupaing iyon sa Silangan.

Ang ulong walang takip ay tanda ng babaeng imoral, samantalang ang ulong may takip ay kapangyarihan ng babaeng may mabuting asal. Ipinakikita ng takip na siya ay nagsisikap mamuhay nang mabuti at malinis. Kaya dito sa Awit, dahil nawala sa nobya ang pakiramdam ng presensya ng kanyang nobyo, itinuring siyang para bang marumi at hindi

banal. Dumating sa kanya ang kahihyang ito dahil hindi siya agad tumugon sa tawag ng kanyang nobyo.

Humingi siya ng tulong sa mga anak na babae ng Jerusalem nang mag-umaga at makita niya silang naglalakad sa kalye. “Ipinagbibilin ko sa inyo, O mga anak na babae ng Jerusalem, kung masumpungan ninyo ang aking sinta, na sabihin ninyo sa kanya na ako’y may sakit dahil sa pag-ibig” (8). Sa madaling salita, “Sabihin ninyo sa kanya na nananabik ang puso ko sa kanya; sabihin ninyo na pinagsisisihan ko ang aking pagwawalang-bahala, ang aking malamig na puso at kawalan ng malasakit, at siya ang gusto ko higit sa lahat.” Kapatid na Cristiano, iyan ba ang sinasabi ng puso mo? Isa ka bang mananampalatayang tumalikod? Naaalala mo ba ang mga panahong naranasan mo ang pakikipag-isa sa iyong Panginoon, nang ang buhay na kasama Siya ay matamis at mahalaga, pero naputol ang pakikisamang iyon, at ngayon ay sinasabi mo kasama ni Job, “Oh, kung alam ko lang kung saan ko Siya masusumpungan”? (Job 23:3) Sinasabi ba ng puso mo ngayon, “Sabihin ninyo sa Kanya na ako’y may sakit dahil sa pag-ibig, na ang buo kong pagkatao ay nananabik sa Kanya; gusto kong maibalik sa Kanya, sa tamis ng pakikipag-isa”?

Sabi ng mga anak na babae ng Jerusalem, “Ano ang iyong sinta na higit kaysa ibang sinta, O ikaw na pinakamaganda sa mga babae? Ano ang iyong sinta na higit kaysa ibang sinta, na ganyan ang iyong pagbibilin sa amin?” (5:9) Sa madaling salita, “Itong sinasabi mong napakahalaga sa iyo, bakit siya higit sa iyo kaysa inaasahan mong magiging halaga ng iba sa amin?” Sinasabi ng sanlibutan, “Bakit higit si Cristo sa iyo kaysa sa iba? Bakit mas mahalaga si Jesus sa iyo kaysa sa mga bagay ng

sanlibutan? Sabihin mo sa amin para mahanap namin Siya kasama mo.”

Agad namang nagsimulang purihin ng nobya ang kanyang nobyo. Mula sa ikasampung talata hanggang sa katapusan ng kabanata, sa kahanga-hangang mga larawang galing sa Silangan, ipinagbunyi niya ang kanyang kabaitan, ang kanyang kagandahang-loob, ang kanyang pagiging handang tumulong, ang kanyang lakas, at ang kanyang pagkamagiliw. Sabi niya, “Ang aking sinta ay... pinakatangi sa sampung libo” (10).

Kabanata 6–7

Ako’y sa aking sinta, at ang aking sinta ay akin (6:3).

Habang tinitingnan natin ang dalawang kabanatang ito, naaalala natin na bahagi sila ng mas malaking seksyon na naglalarawan ng pagkaputol ng ugnayan ng nobya at nobyo, na sinundan ng masayang-masayang muling pagsasama sa kabanata 8.

Sa pagtatapos ng kabanata 5, ang nobya, habang hinahanap ang kanyang minamahal, ay inilalarawan siya sa maluwalhating mga salita. At habang pinupuri niya siya nang ganito, muling bumaling ang kanyang mga kaibigan at nagsabi, “Saan naparoon ang iyong sinta, O ikaw na pinakamaganda sa mga babae? Saan lumiko ang iyong sinta? Upang hanapin namin siyang kasama mo” (6:1). Sa madaling salita, “Saan siya pumunta? Paano mo siya hinayaang mawala sa paningin mo kung napakahalaga niya sa iyo?” Hindi ba tamang tanong iyan? Kung napakahalaga sa iyo ni Cristo, kung ganoon Siya kaimportante sa iyo, bakit napakadali mong hinahayaang maputol ang pakikisama? Bakit napakabilis mong pinapayagang pumasok ang ibang bagay at hadlangan ang pakikipag-isa?

At agad-agad, habang nagpapatotoo siya tungkol sa kanya, naalala niya ang huling mga salitang sinabi nito sa kanya bago ang gabing iyon na puno ng pangyayari, “Ako’y naparito sa aking halamanan” (5:1). Ang sarili niyang puso ang halamanan, kaya alam niya kung nasaan ito. Sabi niya, “Ang aking sinta ay bumaba sa kanyang halamanan, sa mga kama ng pabango, upang manginain sa mga halamanan, at upang mamitas ng mga

liryo” (6:2). At agad siyang nagsalita; nandoon lang pala siya. Naghihintay at nagbabantay siya na makarating ang nobya sa kalagayan kung saan siya na ang lahat-lahat para sa kanyang kaluluwa. Agad niyang sinabi, “Ikaw ay maganda, O aking sinta, gaya ng Tirsa, kahali-halina gaya ng Jerusalem, kakila-kilabot gaya ng hukbong may mga watawat” (4). At sa buong natitirang bahagi ng kabanata, pinupuri niya siya. Ipinahayag niya ang kanyang paghanga sa nobya, gaya ng pagpapahayag ng nobya ng paghanga nito sa kanya.

Sa kabanata pito, mga talata 1-9, gumamit ang nobyo ng sunud-sunod na magagandang larawan para sabihin ang buo niyang kaluguran sa nobya. Napakagandang malaman na mas higit pa ang kaluguran ng Panginoon sa Kanyang bayan kaysa sa anumang kaluguran na naranasan natin sa Kanya. Balang araw, lubos natin Siyang ikagagalak. Balang araw, Siya na ang magiging lahat-lahat sa atin. Pero habang narito pa tayo, hindi natin Siya kailanman pinahahalagahan nang kasinlaki ng pagpapahalaga Niya sa atin. Habang pinakikinggan ng nobya ang kanyang pagpapahayag ng pag-ibig, natiyak ang kanyang puso; nadama niya ang pagkakabalik at ang pakikisama. Sa talata sampu, sabi niya, “Ako’y sa aking sinta, at ang kanyang nasa ay sa akin.” Sa madaling salita, hindi siya tumalikod sa nobya. Kapag tumalikod tayo sa Kanya, ang likas na isip ng ating puso ay tumalikod na rin Siya sa atin, pero hindi. Kung hinahayaan Niya tayong dumaan sa pagsubok, iyon ay gaya ni Jose na sinubok ang kanyang mga kapatid para makita kung may tunay silang pagsisisi sa kasalanan.

Tatlong beses sa maliit na aklat na ito ay may mga pananalitang kahawig nito, “Ako’y sa aking sinta, at ang kanyang nasa ay sa akin.” Sa 2:16 mababasa natin, “Ang aking

sinta ay akin, at ako'y kanya." Napakahalaga niyan. Kaya mo bang sabihin, "Ang aking sinta ay akin, at ako'y Kanya"? Sa madaling salita, ibinigay mo na ba ang sarili mo sa Kanya? Nagtiwala ka na ba sa Kanya bilang iyong Tagapagligtas? Kung oo, ibinigay na Niya ang Kanyang sarili sa iyo. Sa mismong sandaling ibigay mo ang sarili mo sa Kanya sa pananampalataya, sa sandaling iyon ay ibinibigay Niya ang Kanyang sarili sa iyo at pumapasok Siya para manirahan sa iyong puso. Ito ang katiyakan ng kaligtasan: si Cristo ay akin, at ako'y Kanya. At pagkatapos, sa 6:3, sinabi niya, "Ako'y sa aking sinta, at ang aking sinta ay akin." Iyan ang pakikipag-isa. Ako ay sa kanya at siya ay sa akin, para magkasama naming ikagalak ang isa't isa. At pagkatapos, sa 7:10 mababasa natin, "Ako'y sa aking sinta, at ang kanyang nasa ay sa akin." Nawala na ang bawat alinlangan at bawat takot. Nasumpungan na niya ang kanyang kasiyahan sa kanya, at nasumpungan din nito ang kasiyahan niya sa nobya. Napakagandang larawan ng pakikipag-isa ng Cristiano at ng kanyang Tagapagligtas.

Larawan lang ba ito, o katotohanan ba ito sa ating buhay? Hindi ba totoo na madalas ay ginagawa natin ang mismong ginawa ng Sulamita? Madalas tayong nagbibingi-bingihan sa tinig ng Nobyo. Puwede tayong maging abalang-abala kahit sa gawaing Cristiano kaya wala na tayong panahon para sa Kanya. Puwede akong maging abalang-abala sa pangangaral kaya wala na akong panahon para manalangin. Puwede akong malubog sa paghahanda ng mga sermon kaya wala na akong panahon para kumain sa Salita. Baka itanong mo, "Aba, paano ka makapaghahanda ng sermon nang hindi kumakain sa Salita?" Ibang bagay ang pag-aralan ang Biblia para maghanda ng mensaheng ibibigay ko sa ibang tao. Ibang bagay naman ang umupo nang tahimik sa harapan ng Panginoon at sabihing,

“Pinagpalang Tagapagligtas, habang binubuksan ko ang Iyong Aklat, gusto kong marinig ang Iyong tinig na nagsasalita sa aking puso. Gusto kong kausapin Mo ako, ipahayag Mo ang Iyong sarili sa akin sa magiliw na tinig ng pag-ibig.” Kapag binabasa ko ang Kanyang Salita nang may ganoong saloobin, nagsasalita Siya sa aking kaluluwa; kapag itinataas ko ang aking puso sa Kanya sa panalangin, nakikipag-usap ako sa Kanya. Iyan ang pakikipag-isa.

Huwag kang makuntento sa kaalaman ng kaligtasan; huwag kang makuntento na malaman lang na ang kaluluwa mo ay ligtas magpakailanman; huwag kang makuntento na malaman lang na naglilingkod ka sa Kanya kahit kaunti. Tandaan mo, may isang bagay na mas mahalaga sa Kanya kaysa sa lahat ng iyong paglilingkod, at iyon ay ang umupo sa Kanyang paanan at pasayahin ang iyong kaluluwa sa Kanyang pag-ibig. Kapag binasa mong muli ang paglalarawan ng nobya sa kanyang nobyo sa ikalimang kabanata, maaalala mo ang kapuspusang nasa kay Cristo. Para bang naubos na ang lahat ng larawan para ipakita ang Kanyang kahanga-hangang kadakilaan.

*Pagsamahin ang lahat ng maluwalhating pangalan
Ng karunungan, pag-ibig, at kapangyarihan,
Na nakilala kailanman ng mga tao,
Na dinala kailanman ng mga anghel;
Lahat ay kulang para sabihin ang Kanyang halaga,
Kulang para ipakilala ang aking Tagapagligtas.*

Isaac Watts

Oh, nawa'y maging okupado ang ating puso sa Kanya hanggang sa mawala sa ating paningin ang lahat ng iba pa, at si Cristo lamang ang bubusog sa bawat pananabik ng ating kaluluwa!

Kabanata 8

Ang maraming tubig ay hindi makapapatay ng pag-ibig, ni malulunod man ito ng baha (7).

Sa buong maliit na aklat na ito, sinusundan natin ang mga patunay ng pag-ibig ng nobyo sa kanyang nobya, mula nang unang tingnan ng pastol ang pastora at mahulog ang kanyang loob sa kanya, hanggang sa sila'y pinag-isa sa kasal.

Napakagandang larawan ito, una, ng pag-ibig ni Cristo na umabot sa atin sa ating napakalalim na pangangailangan, at pagkatapos, ng maluwalhating pakikipag-isa sa Kanya, na lubusang matutupad sa piging ng kasal ng Kordero.

Sa talatang 6 ng kabanatang ito, maririnig ninyo ang nobya na nagsasabi, "Ilagay mo akong parang tatak sa iyong puso, parang tatak sa iyong bisig." Ang tatak ay larawan ng isang bagay na pinal at tapos na. Gumagawa ang isang tao ng legal na dokumento, tinatatakan niya ito, at tapos na ang usapan.

Ganyan din si Cristo at ang Kanyang mga minamahal: pumasok sila sa isang walang-hanggang ugnayan, at ibinigay Niya sa atin ang tatak, ang Espiritu Santo. "Na sa Kanya rin naman, nang kayo'y sumampalataya, ay tinatakan kayo ng Espiritu Santo na ipinangako, na siyang paunang bayad ng ating mana hanggang sa ganap na pagtubos sa mga pag-aari ng Diyos" (Efeso 1:13-14). Ang tatak na iyan ang garantiya ng Kanyang pag-ibig.

Mapapansin ninyo na sa mga salitang kasunod ng talatang 6, binabanggit ang pag-ibig sa apat na paraan, o masasabi nating may apat na katangian ng pag-ibig.

Una, nariyan ang *lakas* ng pag-ibig. "Ang pag-ibig ay malakas na gaya ng kamatayan." Ikalawa, ang *panibugho* ng pag-ibig. Sa

King James version ay mababasa natin, "Ang panibugho ay malupit na gaya ng libingan." Ang pag-ibig ng tao ay maaari ngang maging napakalupit na bagay. Pero sa totoo lang, ang salitang isinaling "malupit" ay ang karaniwang salitang Hebreo para sa *matatag* o *hindi natitinag*. Puwede itong isalin na, "Ang panibugho ay hindi natitinag na gaya ng libingan." "Ang mga baga niyaon ay mga baga ng apoy, na may napakaningas na liyab." Ang pananalitang ito, "napakaningas na liyab," sa tekstong Hebreo ay "isang liyab ni Jah." Iyan ang unang bahagi ng pangalang Jehovah, at isa ito sa mga titulo ng Diyos. Ikatlo, nariyan ang *katatagan* ng pag-ibig: "Ang maraming tubig ay hindi makapapatay ng pag-ibig, ni malulunod man ito ng baha" (7). At panghuli, nariyan ang *halaga* ng pag-ibig: "Kung ibibigay ng isang tao ang lahat ng kayamanan ng kanyang bahay kapalit ng pag-ibig, siya'y lubos na hahamakin" (7).

Pagbulay-bulayan muna natin ang lakas ng pag-ibig. Siyempre, ang iniisip natin ay ang pag-ibig ng ating Diyos na inihayag sa Panginoong Jesu-Cristo, sapagkat si Cristo ang Nobyo ng ating mga kaluluwa. "Ang pag-ibig ay malakas na gaya ng kamatayan." Napatunayan na Niya ito: "Inibig din ni Cristo ang iglesya, at ibinigay ang Kanyang sarili para sa kanya" (Efeso 5:25). Ang pagbibigay Niya ng Kanyang sarili ay nangahulugan ng pagpasok sa kamatayan upang tubusin ang Kanyang mga sarili. "Ang pag-ibig ay malakas na gaya ng kamatayan." Masasabi pa nga natin na sa Kanyang kaso, "Mas malakas pa ito kaysa kamatayan," sapagkat hindi kayang patayin ng kamatayan ang Kanyang pag-ibig. Bumaba Siya sa kamatayan at umahon nang may tagumpay upang gawin tayong Kanya.

Napapaalalahanan tayo ng lakas ng Kanyang pag-ibig kapag nagtitipon tayo sa hapag ng Panginoon. Nais Niyang

pahalagahan natin sa natatanging paraan ang Kanyang kamatayan at muling pagkabuhay kapag nagsasama-sama tayo upang alalahanin Siya. Alam Niya kung gaano tayo kadaling makalimot. Alam Niya kung gaano kadaling maabala tayo sa mga karaniwang bagay ng buhay, at maging sa gawain ng Panginoon, at makalimutan kahit sandali ang halagang ibinayad Niya para sa ating pagtubos. Kaya paminsan-minsan ay tinatawag Niya tayong pabalik upang maupong magkakasama sa pinakamatamis at pinakabanal na pakikisama, at pagbulay-bulayan ang dakila Niyang pag-ibig na "malakas na gaya ng kamatayan." Walang anumang nakapagpalihis sa Kanya.

*Pag-ibig na di-maabot ng isip,
Pag-ibig na di-maituro ng dila,
Walang kapantay ito!*

Sapagkat wala nang ibang paraan upang tubusin ang ating mga kaluluwa, "At... nang dumating ang panahon na Siya'y tatanggapin sa itaas, matatag Niyang itinuon ang Kanyang mukha na pumunta sa Jerusalem" (Lucas 9:51). Nang dumaan Siya sa nayong iyon ng mga Samaritano, hindi nila Siya tinanggap, sapagkat napansin nilang wala Siyang balak na manatili sa gitna nila nang panahong iyon. Nakita nila na "ang Kanyang mukha... ay parang patungo sa Jerusalem" (53), at para bang sinabi nila, "Aba, kung mas gusto Niyang pumunta sa Jerusalem kaysa manatili rito sa amin, hindi na namin papansinin ang Kanyang mensahe. Wala kaming interes sa ipinapahayag Niya." Gaano kaliit ang kanilang naunawaan na para rin sa kanila, gaya ng para sa mga Judio sa Judea, kaya "matatag Niyang itinuon ang Kanyang mukha na pumunta sa Jerusalem." Kung hindi Siya pumunta sa Jerusalem at ibinigay

ang Kanyang sarili sa kamatayan sa krus, walang kaligtasan para sa Samaritano, sa Judio, o sa Hentil. Pero naku, ang lakas ng Kanyang pag-ibig! Wala Siyang pinahintulutang anuman na maglihis sa Kanya mula sa layuning dahilan ng Kanyang pagbaba mula sa Langit. Bago Niya iniwan ang kaluwalhatian, sinabi Niya, "Narito, Ako'y dumarating (sa balumbon ng aklat ay nasusulat ang tungkol sa Akin) upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos" (Hebreo 10:7). Para sa Kanya, ang paggawa ng kalooban ng Diyos ay nangahulugan ng pag-aalay ng Kanyang buhay sa krus para sa ating pagtubos. Iniisip ba natin ito nang kasindalas ng nararapat? Naglalaan ba tayo ng panahon sa pagbubulay-bulay, sa pananatili sa pag-ibig ni Cristo, isang pag-ibig na higit sa lahat ng kaalaman? Madalas ba nating sabihin sa ating sarili, "Ang Anak ng Diyos... ay umibig sa akin, at ibinigay ang Kanyang sarili para sa akin" (Galacia 2:20)? Naku, ang lakas ng Kanyang pag-ibig!

Isipin naman natin ang panibugho ng pag-ibig. Alam kong ang panibugho sa makasalanang puso nating ito ay kadalasang isang napakahamak at nakasusuklam na bagay. Ang panibugho sa ating panig ay karaniwang nangangahulugan ng lubos na pagkamakasariili. Sobra tayong makasariili kaya ayaw nating ibahagi kaninuman ang anumang bagay na itinuturing nating mahalaga. Gaano kalaking kalungkutan ang dumating sa maraming tahanan dahil sa walang-katwirang panibugho ng isang asawang lalaki, ng isang asawang babae, ng mga magulang, o ng mga anak. Pero bagama't itinatakwil natin ang panibughong nag-uugat sa pagkamakasariili at kasalanan, may ibang uri ng panibugho na lubos na dalisay at banal. Kahit sa ating mas mababang antas, mahusay ang sinabi ng isang tao: "Tunay lamang ang pag-ibig habang ito'y may panibugho." Kapag umabot na ang isang asawang lalaki sa puntong sabihin

niyang, "Wala akong pakialam kung paano ibinibigay ng asawa ko ang kanyang pagtingin sa iba; wala akong pakialam kung gaano siya kadalas sumasama sa ibang lalaki; ganoon kalawak ang puso ko na kaya ko siyang ibahagi sa lahat," hindi na mahal ng lalaking iyon ang kanyang asawa. Kung maiisip ninyo ang isang asawang babae na ganyan magsalita tungkol sa kanyang asawa, malalaman ninyong wala na ang pag-ibig, na patay na ito.

Hindi maaaring hindi magpanibugho ang pag-ibig, pero tiyakin natin na ito'y panibughong malaya sa pagkamakasariili at sa walang-basehang paghihinala. Kapag iniisip natin ito kaugnay ng Diyos, naaalala natin na isa sa mga unang bagay na natutunan nating bigkasin ay ang Sampung Utos, at nalito ang ilan sa atin nang mabasa natin, "Akong Panginoon mong Diyos ay Diyos na mapanibughuin, na dinadalaw ang kasamaan ng mga ama sa mga anak hanggang sa ikatlo at ikaapat na salinlahi ng mga napopoot sa Akin" (Exodo 20:5). Napaatras tayo roon, sapagkat sanay na sanay tayong isipin ang panibugho bilang isang hamak na damdamin ng tao, kaya hindi natin maisip na nasa katangian ito ng Diyos. Pero Siya ang may karapatang magpanibugho. Ang panibugho ng Diyos ay kasindalisay ng Kanyang pag-ibig, at dahil napakagiliw ng pag-ibig Niya sa atin kaya Siya nagpapanibugho. Sa anong paraan Siya mapanibughuin? Alam ng Diyos na ang kaligayahan at pagpapala ng ating kaluluwa ay matatagpuan lamang sa paglakad sa pakikisama sa Kanya. Mahal na mahal Niya tayo kaya ayaw Niyang makita tayong lumalayo sa pagtatamasa ng Kanyang pag-ibig at naghahanap ng kasiyahan sa anumang mas mababang pagmamahal, na magdudulot lamang ng pinsala at, sa huli, ng kapahamakan. "Ang wakas ng mga bagay na iyon ay kamatayan" (Roma 6:21).

Sumulat si Pablo sa iglesya sa Corinto at sinabi, "Sapagkat ako'y nagpapanibugho sa inyo ng maka-Diyos na panibugho; sapagkat kayo'y ipinagtipan ko sa isang lalaki, upang kayo'y maiharap ko kay Cristo na parang isang malinis na dalaga" (2 Corinto 11:2). Pagkatapos ay ibinigay niya ang dahilan ng kanyang panibugho: "Ngunit ako'y natatakot, baka sa anumang paraan, kung paanong nadaya ng ahas si Eva sa pamamagitan ng kanyang katusuhan, ay mailigaw ang inyong mga pag-iisip mula sa kapayakan na kay Cristo" (3). Nakikita ninyo, si Pablo ay isang tunay na pastor. Mahal niya ang mga tao sa kawan ni Cristo at alam niyang ang tanging pangmatagalang kagalakan nila ay matatagpuan sa pamumuhay sa pakikipag-isa sa kanilang Tagapagligtas. Nadudurog ang kanyang puso sa banal na panibugho kapag nakikita niya silang lumilihis patungo sa mga bagay ng sanlibutan, sumusunod sa mga bagay ng laman, o nabibitag ng diyablo. Ganyan din ang mararamdaman ng bawat pastor na pinahiran ng Diyos.

Kung minsan, akala ng mga batang mananampalataya na ang ilan sa aming nagsisikap na manguna sa kawan ng Diyos ay madalas na sobrang higpit at bagsik nang hindi naman kailangan. Iniisip nilang wala kaming malasakit, kulang kami sa habag at lambing, kapag taimtim namin silang binabalaan tungkol sa kahangalan ng pagiging makamundo at makalaman. Sinasabi nila, "Naku, hindi nila naiintindihan. Ang lumang-panahong mangangaral na iyan, sigurado ako, nagpakasaya rin noong bata pa siya. Ngayong matanda na siya at hindi na siya interesado sa mga bagay na iyan, gusto naman niyang pigilan kaming magsaya!"

Hayaan ninyong "magsalita ako na gaya ng isang mangmang," pero umaasa akong para pa rin sa kaluwalhatian ng Diyos.

Bilang batang mananampalataya na lumapit kay Cristo noong ako'y labing-apat na taong gulang, ang unang aral na kinailangan kong matutunan ay na walang anuman sa kaawa-awang sanlibutang ito ang makapagbibigay-kasiyahan sa aking puso. Sa biyaya ng Diyos, sinikap kong talikuran ang lahat ng iyon alang-alang kay Jesus. Ang tanging pinagsisisihan ko ngayon ay ang mga panahon sa aking buhay na napadpad ako sa pagiging makalaman at nahulog sa isang mababang kalagayan ng pagtalikod. Pinagsisisihan ko na pinayagan ko ang aking sarili sa isang bagay na pagkatapos ay nag-iwan sa akin ng maruming budhi at ng pakiramdam na nasira ang aking pakikisama sa Panginoon. Hindi ako naging masaya hangga't hindi ito nahahatulan at muli akong nakipag-isa sa Panginoon. Kung minsan ay mahigpit kaming nagsasalita sa iyo, batang mananampalataya, tungkol sa pagsunod sa mga lakad ng sanlibutan, at ipinapaalala namin sa iyo na sinabi ng Diyos, "Lumabas kayo sa gitna nila, at kayo'y humiwalay... at huwag kayong humipo ng bagay na marumi" (2 Corinto 6:17); ito'y dahil natutunan namin sa mahabang taon ng karanasan na walang kapayapaan, walang pangmatagalang kagalakan, walang tunay at walang-bahid na kaligayahan para sa mga lumalakad sa mga lakad ng sanlibutan. Kung gusto mo ng buhay na puno ng tuwa, isang buhay ng walang-hanggang ligaya; kung gusto mong sa huli ay makahiga ka at harapin ang kamatayan nang may masaya at malayang espiritu, nakikiusap kami sa iyo, sundin mo ang landas na tinahak ng iyong pinagpalang Panginoong Jesus. Naku, sana'y hindi tayo malihis, kundi gisingin natin ang ating mga kaluluwa sa isang maka-Diyos na panibugho.

Napansin na ba ninyo na ang pinagpalang Espiritu Santo na nananahan sa bawat mananampalataya ay binabanggit din

bilang mapanibughuin? May isang talata sa Santiago 4:4-5 na sa tingin ko'y hindi gaanong nauunawaan, dahil sa paraan ng pagkakasalin nito sa King James version. Gayunman, napakatindi ng talatang ito:

Kayong mga mangangalunyang lalaki at babae, hindi ba ninyo nalalaman na ang pakikipagkaibigan sa sanlibutan ay pakikipag-alit sa Diyos? Kaya't ang sinumang nagnanais na maging kaibigan ng sanlibutan ay nagiging kaaway ng Diyos. O inaakala ba ninyo na walang kabuluhan ang sinasabi ng kasulatan, Ang espiritung nananahan sa atin ay nagnanasa hanggang sa pagkainggit?

Isapuso mo iyan, mahal na batang Cristiano. Huwag kang padala sa panghahalina ng sanlibutan at ng kahangalan nito; huwag kang palihis sa landas ng katapatan kay Cristo dahil sa baliw na pag-uunahan para sa makamundong aliw at libangan; huwag mong hayaang ilayo ka ng laman at nakawin sa iyo ang dapat sana'y pinakamalaki mong kagalakan. "Ang pakikipagkaibigan sa sanlibutan ay pakikipag-alit sa Diyos. Kaya't ang sinumang nagnanais na maging kaibigan ng sanlibutan ay nagiging kaaway ng Diyos." Ang kasunod na talata ang maaaring hindi natin maunawaan. "O inaakala ba ninyo na walang kabuluhan ang sinasabi ng kasulatan, Ang espiritung nananahan sa atin ay nagnanasa hanggang sa pagkainggit?" Maaaring isipin ng iba na ang pananalitang ito, "Ang espiritung nananahan sa atin ay nagnanasa hanggang sa pagkainggit," ay sipi mula sa Kasulatan, na para bang nagtatanong Siya, "Inaakala ba ninyo na ang Kasulatan, ibig sabihin, ang Lumang Tipan, ay walang kabuluhang nagsasabi, 'Ang espiritung

nananahan sa atin ay nagnanasa hanggang sa pagkainggit?" Pero kahit halughugin ninyo ang Lumang Tipan mula sa simula ng Genesis hanggang sa dulo ng Malakias, hindi ninyo makikita ang mga salitang iyan o anumang kahawig nito. Kaya malinaw na hindi iyan ang ibig sabihin. Sa katunayan, may dalawang magkahiwalay na tanong talaga sa Griego. Una ang tanong, "Inaakala ba ninyo na walang kabuluhan ang sinasabi ng kasulatan?" Ganoon ba ang akala mo? Matapos mong mabasa ang mga babala at paalala nito laban sa pagiging makamundo, laban sa pakikipamatok nang kabilan sa mga di-mananampalataya, laban sa paghahangad ng mga kalayawan ng kasalanan, laban sa pagsunod sa landas ng laman, sinasabi mo ba kung minsan sa iyong puso, "Alam kong nasa Biblia lahat iyan, pero hindi ko naman ito masyadong seseryosohin?" Inaakala mo bang walang kabuluhan ang babalang ito ng Kasulatan?

Bakit inilagay ng Diyos ang mga bagay na ito sa Kanyang Salita? Dahil ba hindi ka Niya mahal at gusto Niyang ipagkait sa iyo ang mga bagay na makabubuti sa iyo? Iyan ang sinabi ng diyablo kay Eva noong pasimula. Ipinahiwatig niya na hindi siya mahal ng Diyos. Sinabi niya, "Nalalaman ng Diyos na sa araw na kayo'y kumain niyon, ay mamumulat ang inyong mga mata, at kayo'y magiging parang Diyos, na nakakakilala ng mabuti at masama" (Genesis 3:5). At para bang sinabi ni Eva, "Kakainin ko iyan; susubukan ko ang kahit ano kahit minsan lang." Iyan din ba ang sinasabi mo? Akala mo, kung magagawa mo lang ito o iyon, magkakaroon ka ng karanasang hindi mo pa naranasan kailanman. Ang buong sanlibutan ngayon ay naghahanap ng bagong kilig. Bago ka kumilos, itanong mo sa iyong sarili, "Walang kabuluhan ba ang sinasabi ng Kasulatan?" Sinasabi nito sa iyo na ang wakas ng lahat ng bagay na ito ay

kamatayan, at makatitiyak ka na hindi walang kabuluhan ang sinasabi ng Kasulatan.

Kasunod nito ang ikalawang tanong sa talatang iyon sa Santiago 4, "[Hindi ba] Ang Espiritung nananahan sa atin [ay mapanibughong nagnanasa]?" At ang sagot ay, "Oo." Ang Espiritu Santo na nananahan sa mananampalataya ay mapanibughong nagnanais na ilayo tayo sa sanlibutan at panatilihing tapat ang ating puso kay Cristo. Alam mo ba na wala kang tinangkang pasukin na nagdulot ng kahihiyan sa Panginoon, wala kang hakbang na ginawa patungo sa sanlibutan, nang hindi nalulungkot ang Espiritu ng Diyos na nasa iyo? Sinikap ka Niyang pukawin dahil mapanibugho Niyang ninanais na manatili kang tapat kay Cristo. Mga Cristiano ang kinakausap ko. Kung hindi ka Cristiano, hindi nananahan sa iyo ang Espiritu.

Gusto ng ating pinagpalang Panginoon na maging buong-buo ka para sa Kanya. Kung minsan ay sinasabi ng mga tao, "Gusto kong ibigay sa Panginoon ang unang lugar sa aking puso," at ang ibig nilang sabihin ay marami pang lugar para sa ibang mga bagay. Hindi lamang unang lugar ang gusto ng Panginoon. Gusto Niya ang buong lugar; gusto Niyang hawakan ang buong puso, at kapag lubos na Niyang hawak ito, lahat ng iyong gagawin ay gagawin para sa Kanyang kaluwalhatian.

May isang kapansin-pansing maikling kuwento na isinalaysay ni Pastor Dolman. Bago ang Unang Digmaang Pandaigdig, nasa Russia siya at nagdaraos ng ilang pulong sa palasyo ng isang maharlikang Ruso. Kabilang sa mga dumalo sa mga pulong ang isang grand duchess. Siya'y isang tapat na ebanghelikong Cristiano. Isang araw, nagsasalita si Dr. Dolman tungkol sa isang buhay na nakatalaga kay Cristo, tungkol sa paghiwalay at

hindi pagiging makamundo. Nang matapos siya, lumapit ang grand duchess at nagsabi, "Hindi ako sang-ayon sa lahat ng sinabi ni Pastor Dolman."

"Ano po ang sinabi ko na hindi ninyo sinasang-ayunan, Inyong Imperyal na Kamahalan?" tanong ni Dr. Dolman.

"Sinabi mong mali ang pumunta sa teatro. Pumupunta ako sa teatro; pero hindi ako pumupunta nang hindi muna lumuluhod at hinihiling sa Kanya na samahan ako, at sinasamahan nga Niya ako."

Sabi ni Pastor Dolman, "Pero, Inyong Imperyal na Kamahalan, wala po akong sinabing kahit isang salita tungkol sa teatro."

"Alam ko; pero iyon ang ibig mong sabihin."

"Inyong Imperyal na Kamahalan," sabi ni Dr. Dolman, "hindi po ba baligtad ang ginagawa ninyo? Sino po ang nagbigay sa inyo o sa akin ng karapatang magpasya kung saan tayo pupunta o ano ang gagawin natin, at saka hihilingin sa Panginoon na samahan tayo roon? Sa halip na lumuhod kayo at sabihing, 'Panginoon, pupunta ako sa teatro, samahan Mo ako,' bakit hindi kayo maghintay hanggang lumapit Siya sa inyo at sabihing, 'Grand Duchess, pupunta Ako sa teatro, at gusto Kong sumama ka sa Akin?'"

Itinaas niya ang kanyang mga kamay, at naging tapat siya upang sabihing, "Pastor Dolman, sinira mo na ang teatro para sa akin. Hindi na ako makapupunta roon muli."

"Saan man Niya ako akayin, ako'y susunod," pero huwag kang mauuna at hihilingin sa Kanya na sumunod-sunod na lamang sa iyo. Hayaan mong Siya ang manguna. Dahil alam Niya na ang tunay at pangmatagalan mong kaligayahan at kagalakan ay

nakatali sa pagtatalaga mo ng sarili sa Kanya, nagpapanibugho Siya, baka ikaw ay malihis.

Sunod nating pansinin ang katatagan ng pag-ibig. "Ang maraming tubig ay hindi makapapatay ng pag-ibig, ni malulunod man ito ng baha" (Awit ni Solomon 8:7).

Napakahalaga niyan! Napakagandang pinatunayan ito ni Cristo. Lumubog Siya sa ilalim ng baha ng paghatol ng Diyos. Masasabi Niya, "Ang kalaliman ay tumatawag sa kalaliman sa ugong ng Iyong mga talon ng tubig: ang lahat Mong alon at daluyong ay dumaan sa akin" (Awit 42:7). Pero hindi nito napatay ang Kanyang pag-ibig. Sa lahat ng taon mula noon, maraming bagay ang tiniis ng Kanyang bayan; kinailangan nilang dumaan sa malalalim na tubig, sa matitinding pagsubok, pero kasama nila Siya sa lahat ng iyon. "Sa lahat nilang kadalambahatian ay nagdalamhati rin Siya, at iniligtas sila ng anghel ng Kanyang presensya" (Isaias 63:9). Sa Isaias 43:2 ay mababasa natin, "Pagdaan mo sa tubig, Ako'y sasaiyo; at sa mga ilog, hindi ka aapawan ng mga iyon: pagdaan mo sa apoy, hindi ka masusunog; ni hindi ka madidilaan ng liyab." Hindi ba't gustung-gusto ninyong may isang mapupuntahan dala ang lahat ng inyong problema, at alam ninyong hinding-hindi Siya magsasawa sa inyo?

Ilang taon na ang nakaraan, nakilala ko ang isang kawawang matandang babae sa isang lugar kung saan ako nangangaral ng Salita. Dumaraan siya sa lahat ng uri ng kalungkutan, at lumapit siya sa akin at nagsabi, "Gusto ko lang pong ikuwento sa inyo ang mga problema ko." Parang gusto kong sabihing, "Mahal na kapatid, sana'y sa Panginoon mo na lang ikuwento ang mga iyan." Pero naupo ako at nakinig. Ngayon, mahigit sampung taon na akong tumatanggap ng kanyang mga

problema sa koreo, at sinisikap kong padalhan siya ng kaunting salitang nakapagpapalakas-loob at may malasakit bilang sagot. Kamakailan ay nagkita kaming muli at sinabi niya, "Siguro sawang-sawa na kayo sa mga problema ko." Kung nagsabi ako ng totoo, kailangan kong sabihing, "Oo, sawa na ako;" pero ang sinabi ko ay, "Ano naman ang bumabagabag sa iyo ngayon?" "Naku," sabi niya, "wala namang bago, pero napakalaking ginhawa ang makatagpo ng isang taong makikinig sa mga pagsubok ko at makauunawa!" At napakasidhi ng kanyang pasasalamat kaya nahiya ako na hindi ko pinasok nang mas malalim ang kanyang kalagayan.

Mayroon tayong dakilang Punong Saserdote na hindi kailanman nagsasawa sa ating mga pagsubok. Nagsasawa tayo kung minsan sa pakikinig sa mga ito dahil kumikirot ang ating puso at gusto nating gawin ang hindi naman natin kayang gawin; pero may kapangyarihan Siyang itawid tayo. Walang pagsubok, walang kagipitan, ang makapapatay sa Kanyang pag-ibig. "Yamang inibig Niya ang Kanyang mga sarili na nasa sanlibutan, ay inibig Niya sila hanggang sa wakas" (Juan 13:1). May nagsalin ng talatang ito nang ganito, "Yamang inibig Niya ang Kanyang mga sarili na nasa sanlibutan, inibig Niya sila hanggang sa kabila ng lahat." Sa kabila ng ano? Sa kabila ng lahat. Inibig pa nga Niya si Pedro sa kabila ng kanyang pagkakaila, sa kabila ng kanyang pagmumura at panunumpa, at inibig Niya siya hanggang maibalik sa pakikisama sa Kanya. Hindi nagkukulang ang Kanyang pag-ibig. Nang tanggapin Niya tayo sa biyaya, umiibig Siya hanggang sa wakas.

Tingnan naman natin ngayon ang halaga ng pag-ibig. Mabibili mo ba ang pag-ibig? Mababayaran mo ba ito? Minsan ay nasa isang tahanan ako kung saan ang isang napakayamang lalaking

pitumpung taong gulang, na milyun-milyon ang halaga ng ari-arian, ay nagpakasal sa isang dalagang labing-walong taong gulang. Ang kanyang ambisyoso at makamundong ina ang nagmaniobra sa kasal na iyon. Hindi ko maiwasang mapansin ang batang asawang iyon na nasa isang sulok, humihikbi nang mag-isa at umiiyak nang mapait. Sinikap kong huwag makialam kailanman, sapagkat ayokong ipagtapat niya sa akin kung ano ang nasa kanyang puso.

Isang araw ay sinabi ng asawang lalaki, "Napapansin mo ba kung gaano kalungkot ang asawa ko?" Sabi ko, "Siguro'y may malaki siyang dinadalang kalungkutan." "Ako ang kalungkutan niya," sabi niya. "Mahirap lang siyang dalaga, napakaganda at napakatalino, at alam mo namang naging napakatagumpay ko. Akala ko'y maibibigay ko sa kanya ang bawat kaginhawahan at tiyak na mapapaibig ko siya sa akin. Alam kong mukhang hindi kami bagay; mas bata siya nang di-hamak kaysa sa akin. Pero makukuha niya ang lahat, lahat ng magagandang damit at alahas na gusto niya; tiyak na sinumang dalaga ay dapat sumaya sa isang tahanang ganito. Pero alam mo, walang saysay ang lahat; parang hindi ko mabili ang kanyang pag-ibig."

Siyempre hindi. Dapat sana'y alam niya na wala sa kanyang puso ang bagay na kayang tugunin ng dalaga. Para bang magkaiba sila ng panahong kinabibilangan. "Ang maraming tubig ay hindi makapapatay ng pag-ibig, ni malulunod man ito ng mga baha: kung ibibigay ng tao ang lahat ng kayamanan ng kanyang bahay dahil sa pag-ibig, ito'y lubos na hahamakin." Hindi nabibili ang pag-ibig, pero naku, ang pag-ibig Niya sa atin ang lumilikha ng pag-ibig sa atin. Hindi dahil sa mga kahanga-hangang bagay na ginawa Niya para sa atin, hindi dahil pinayaman Niya tayo hanggang sa walang hanggan, kundi

dahil sa kung sino Siya. "Tayo'y umiibig sa Kanya, sapagkat Siya ang unang umibig sa atin" (1 Juan 4:19).

*Pag-ibig Niya'y di nagbabago,
Mas mataas pa sa langit na ito;
Mas malalim pa sa kailaliman,
Malaya't tapat, sinlakas ng kamatayan.*

Napakapalad na makilala Siya, mahalin Siya, at mahalin Niya! Naku, ingatan nawa tayo na huwag masugatan ang ganyang Mangingibig, na huwag mapighati ang Kanyang Espiritu Santo! Sapagkat nababasa natin, "Ang pag-ibig ng Diyos ay ibinuhos sa ating mga puso sa pamamagitan ng Espiritu Santo na ibinigay sa atin" (Roma 5:5).

Nang lubos nang natatamasa ng nobya sa Awit ni Solomon ang mga pribilehiyong buong-galak na ibinubuhos sa kanya ng nobyo, naalala niya nang may pag-aalala ang kanyang kapatid na naiwan sa kanilang tahanan: "Ano ang gagawin natin para sa ating kapatid na babae?" (8:8) Unang nakilala ng nobyo ang kanyang nobya bilang isang pastora roon sa kabundukan. Minahal niya ito at nakuha ang puso nito sa mga araw na iyon ng pagsubok, nang pakiramdam ng dalaga ay hinahamak at pinababayaan siya. Dinala siya sa palasyo at ikinasal sa hari. Habang lubos niyang tinatamasa ang malalambing na pag-aalaga nito at napapaligiran siya ng mga patunay ng pagmamahal nito, hindi niya maiwasang maisip ang maliit na bahay sa bundok na pinanggalingan niya.

Naisip niya ang mahal niyang inang nagpalaki at nag-alaga sa kanya mula nang mamatay ang kanyang ama, sapagkat malinaw na balo ang ina. Hirap na hirap ang kanilang pamilya sa paghahanapbuhay sa pag-aasikaso ng ubasan ng hari.

Pagkatapos ay naisip niya ang kanyang nakababatang kapatid na babae, na mas bata pa sa kanya, na walang alinman sa mga pribilehiyong tinatamasa niya ngayon. At habang iniisip niya ito, para bang sinasabi niya, "Itong nobyo ko, ang aking hari, na umibig sa akin at nagdala sa akin sa mga pribilehiyong ito, ay tiyak na magmamalasakit sa aking pamilya, sa aking sambahayan, at kakausapin ko siya tungkol sa kapatid kong iyon." Kaya't lumapit siya rito sa pinakamalalaking at buong-tiwalang paraan, at sinabi, "May maliit akong kapatid na babae, isang batang kapatid na hindi pa lumalaki, doon sa ubasan. Nag-aalala ako sa kanya. Wala ba tayong magagawa para sa kanya? Ano ang gagawin natin para sa ating kapatid na babae?"

Agad siyang sumagot, "Kung siya'y isang pader, magtatayo tayo sa ibabaw niya ng isang palasyong pilak: at kung siya'y isang pintuan, kukulungin natin siya ng mga tablang sedro" (9).

Nakikita mo, ito ang paraan ng pananalita sa Silangan para sabihing, "Tuwang-tuwa ako na binanggit mo sa akin ang maliit mong kapatid; tuwang-tuwa ako na hindi mo siya nalimutan at ang kanyang mga pangangailangan. Isang tunay na pribilehiyo para sa akin na ipakita ang pagmamahal ko sa iyo sa pamamagitan ng gagawin ko para sa kanya." Kaya ginamit niya ang matitingkad na larawan ng pader at ng pintuan nang ipahayag niya ang kanyang kahandaang tumulong. Para bang sinabi niya, "Anuman ang kalagayan niya, at anuman ang mga pangangailangan niya, ikagagalak kong tugunan ang mga iyon, at gagawin kitang aking katuwang sa paggawa nito."

Sa tingin ko, ipinapakita nito ang isa sa pinakaunang patunay ng pagkakaisa natin kay Cristo. Kaliligtas pa lang natin, kagagalak pa lang natin sa pagkakilala kay Cristo bilang ating Manunubos, bilang Mangingibig ng ating mga kaluluwa, bilang

ating makalangit na Nobyo, ay nagsisimula na tayong mag-isip tungkol sa iba na hindi gaanong napagpala. Sumisigaw ang ating puso nang may pananabik, "Paano ang maliit kong kapatid na babae? Paano ang aking kapatid na lalaki? Paano ang mga nasa kanilang mga kasalanan pa rin at nasa napakalalim pa ring pangangailangan, na hindi nakakaalam o nakakaunawa sa Iyong di-maarok na pag-ibig na napakahalaga sa akin?" Ang Espiritu Santo Mismo ang naglalagay ng pananabik na iyon sa ating mga puso na nagtutulak sa atin na magmalasakit sa kaluluwa ng iba. Sa madaling salita, bawat tunay na Cristiano ay may nararamdaman sa kanyang kalooban na nagtutulak sa kanya sa paglilingkod bilang misyonero.

Ligtas ka na ba? Kung gayon, nakalapit ka na ba sa Panginoon tungkol sa maliit mong kapatid na babae, o tungkol sa napabayaan mong kapatid na lalaki? Baka isang kapatid na babae o lalaki na hindi mo pa nakikita kailanman, at baka mula pa sa ibang bansa. Baka ang maliit mong kapatid na babae ay nasa malayo, isang batang balo sa India, isang inaapi-aping katutubong babae sa gitnang Africa, o isang napakaabang katutubo sa kagubatan ng Timog Amerika, pero sila'y mga kapatid mo, sapagkat nababasa natin na ang Diyos ay "ginawa mula sa isang dugo ang lahat ng bansa ng tao upang manirahan sa buong ibabaw ng lupa" (Mga Gawa 17:26). Baka sabihin mo, "Pero napakamakasalanan niya, wala siyang karapatan." Nakalimutan mo na ba na ikaw rin ay makasalanan at walang karapatan, at ang biyayang ibinuhos sa iyo ay nagmula sa Kanyang mapagmahal na puso? Ikinagagalak Niyang magbigay sa mga walang karapatan. Ang mismong pangangailangan ng maliit mong kapatid na iyon ang dahilan kung bakit dapat kang lumapit sa Panginoon tungkol sa kanya.

Ang nobya rito ay talagang nananalangin para sa kanyang kapatid. Madalas ka bang lumalapit sa mapagpalang Panginoon sa panalangin para sa kapatid mong iyon? Baka kapatid na lalaki naman. Ikaw na nagagalak kay Cristo Jesus, madalas mo bang naiisip ang kawawa, mangmang, kapus-palad, napakaaba at makasalanan mong kapatid na lalaki? Baka namumuhay siya ngayon sa kadiliman ng paganism, o nakatira sa mga iskwat na ng isa sa ating malalaking lungsod, o baka naman tinatamasa niya ang lahat ng maibibigay ng buhay na ito pero hindi niya kilala si Cristo. Nakausap mo na ba ang Diyos para sa kapakanan ng abang iyon? May nagsabi, "Ang makasariling Cristiano ay salungat sa sarili niyang pangalan;" pero naririnig pa rin natin ang mga taong nagsasalita tungkol sa mga makasariling Cristiano. Ang Kristiyanismo ay ang pagpapakita ng pag-ibig ni Cristo sa buhay ng isang tao. Ang parehong pag-ibig na ibinuhos sa iyo ay nais Niya ngayong ibuhos mo naman sa iba sa kanilang pangangailangan. Marami tayong kahanga-hangang halimbawa ng prinsipyong ito sa buong Kasulatan.

Sa Juan 1 nababasa natin kung paano ipinakilala ng Panginoon ang Kanyang Sarili sa isa't isa, at bawat isang nakatanggap ng banal na pahayag na iyon ay humanap ng ibang tao. Para bang sinabi ng bawat isa, "May kapatid ako, may kaibigan, may mahal sa buhay na nangangailangan, at kailangan kong puntahan siya at ikuwento ang tungkol kay Jesus; sabihin sa kanya na natagpuan na namin Siya." Ang mga pribilehiyo at pagpapalang ibinigay sa atin ng Diyos kay Cristo ay hindi para sa atin lamang. Masasabi natin tungkol sa lahat ng iyon: Kailangan mong gamitin ang mga ito, o mawawala ang mga ito sa iyo. "Ano," sabi mo, "sinasabi mo ba na maaaring mawala ang aming kaluluwa matapos kaming tunay na magbalik-loob?" Ang kaluluwa mo ay hindi isang pagpapala; ikaw iyon mismo.

Siyempre hindi iyon mawawala kung ligtas na ito. Kinikilala ko na dahil may buhay na walang hanggan ka, hindi ka kailanman mapapahamak, pero ang tinutukoy ko ay ang mga pagpapalang ibinubuhos sa iyo ng Panginoon araw-araw. Ibinigay ang mga iyon upang maibahagi mo sa iba. Hanggang saan mo ibinabahagi ang iyong mga pagpapala?

Gusto kong pag-isipan mo ang tatlong bagay. Una, hanggang saan mo ginagamit ang iyong *panahon* para sa pagpapala ng ibang tao? Kapag may nakikilala akong mga Cristiano na napakaraming kailangang libangan para sa katawan at napakaliit ng panahon para sikaping magligtas ng kaluluwa, hindi ko iyon gaanong maintindihan. Nakausap ko ang isang binata ilang buwan na ang nakararaan, at tinanong ko siya, "May ginagawa ka ba para madala ang iba kay Cristo?" Sabi niya, "Gusto ko po sana, pero parang hindi po iyon ang kaloob ko. Masipag po akong nagtatrabaho buong araw, at pagdating ng Sabado ay kailangan ko pong umalis at mag-ehersisyo." Sa tingin ko, ang malaking nakapagpapalakas niyang ehersisyo ay ang paghahagis ng mga sapatos ng kabayo sa isang maliit na patpat. Sinabi ko, "Naisip mo na ba na makakakuha ka ng napakagandang ehersisyo kung magdadala ka ng isang bungkos ng mga tract at maglalakad sa isang daan sa probinsya, at bibisitahin mo ang mga bahay sa daan, at kakausapin mo ang mga tao tungkol sa kanilang kaluluwa? Napakagandang ehersisyo ang paglalakad." "Pero," sabi niya, "seryosong mga bagay po ang iniisip ko buong linggo, at hindi na po ako puwedeng maging seryoso sa Sabado ng hapon."

Ibinigay sa atin ang panahon upang gamitin nang may pagtingin sa walang hanggan. Kinikilala ko na kailangan natin ng kaunting ehersisyo para sa katawan, kung hindi ay bibigay

tayo, pero makikita mo na magiging maayos na maayos ka kung mas marami sa iyong panahon ang ibibigay mo sa Diyos. Naligtas ako apatnapu't isang taon na ang nakararaan, at tapat kong masasabi na mula noon, ang pinakamagaganda kong araw ay iyong mga araw na ginugol ko sa pagsisikap na matulungan ang ibang tao na makilala si Cristo; iyon ang pinakamagandang ehersisyo sa mundo.

May binisita akong isang mangangaral kamakailan, at tinanong niya ako, "Ano ang ginagawa mo para mag-ehersisyo ang katawan mo?" Sagot ko, "Nangangaral ako." "Pero ang ibig kong sabihin, kapag gusto mong magpahinga," sabi niya.

"Nangangaral pa ako nang kaunti, at nakapagpapahinga iyon sa akin," sagot ko; "habang mas marami akong ginagawa sa gawain ng Panginoon, mas gumaganda ang pakiramdam ko." "Kapatid," sabi niya, "masisiraan ka ng nerbiyos kung hindi ka mag-iingat." "Nag-iingat naman ako," sabi ko. Hindi ang gawain ng Panginoon ang nagpapasira ng nerbiyos ng mga tao; ang nagpapasira nito ay ang pagkakabaon sa utang, ang pagkakasangkot sa mga kaduda-dudang bagay, at pagkatapos ay ang pag-aalala at pagkabalisa. Magpatuloy ka lang sa matatag na paglilingkod sa Panginoong Jesu-Cristo, at hindi masisira ang iyong nerbiyos.

Tatlumpung taon na naglingkod si Pablo sa Panginoon. Paulit-ulit siyang tinangkang patayin ng kanyang mga kaaway; ilang beses siyang muntik nang malunod, at itinaon pa siya sa mababangis na hayop. Pero ang matandang iyon, nang siya'y mga pitumpung taong gulang na, ay mas malakas pa kaysa sa maraming makamundong mangangaral na nakikilala ko na kailangang magbakasyon nang matagal paminsan-minsan. Ang iyong panahon ay pag-aari ng Panginoong Jesus, at ibinibigay

Niya ito sa iyo upang magamit mo ito sa pagpapala at pagtulong sa iba. "Huwag tingnan ng bawat isa ang sarili niyang kapakanan, kundi ang bawat isa ay tumingin din sa kapakanan ng iba" (Filipos 2:4).

May nakilala akong isang mahal na lalaki noon, isa sa pinakamahasag sa ehersisyo ng katawan na nakita ko kailanman. Masipag siyang nagtatrabaho sa riles ng tranvia sa lansangan. Nakikita ko siyang nakaluhod, may malaking takip sa kanyang mga mata para maprotektahan ang mga ito sa nakasisilaw na liwanag, habang hinihinang niya ang mga bakal na riles. Pagdating ng tanghali ng Sabado, pagod na pagod na siya. Kukuha siya ng isang bungkos ng mga aklat at aalis na siya para mag-ehersisyo, tatawid sa mga burol at malalayong lugar, hahanapin ang mga kawawang kaluluwang nangangailangan, marahil sa ospital ng lalawigan, marahil sa mga bilangguan, at sa mga mahihirap na pamilya. Kung minsan ay may mababalitaan siyang nakaratay na may sakit, mahirap at kaawa-awa, at pupuntahan niya ang taong iyon. Kakaiba ang paraan niya ng pangangaral ng Ebanghelyo. Madalas siyang nag-iiwan ng limang dolyar sa tabi ng higaan ng maysakit, kapag nalaman niyang walang pambayad sa mga gastusin ang pamilya. Pagdating ng Linggo ay sasabihin niya, "Naku! Pagod na pagod ako kahapon, pero napakasaya ng Sabado ng hapon ko, at pahingang-pahinga na ako." Natagpuan niya ang kanyang kapahingahan sa pamumuhay para sa iba.

*Mabuhay para sa iba habang nasa lupa ka pa,
Ibigay sa iba ang anumang maibibigay mo sa kanila.*

Saka mo matatagpuan ang lihim ng tunay na masayang buhay-Cristiano. Ang iyong panahon ay dapat gugulin sa paglilingkod

kay Cristo para sa pagpapala ng iba, para sa pagpapala ng "maliit na kapatid na babae," o ng kawawang kapatid na lalaking iyon.

Hindi lamang panahon ang pagpapalang ibinigay sa iyo ng Diyos; ipinagkatiwala rin Niya sa iyo ang iyong mga *talento*. "Naku, pero," sabi mo, "wala naman akong talento." Naku, mayroon ka. Hindi mo magugustuhan kung sasabihin ng iba na wala kang talento. Pero para kanino mo ginagamit ang mga iyon? Para kay Cristo ba, para sa pagpapala ng kapatid na lalaking iyon, ng kapatid na babaeng nangangailangan? Ang pamumuhunan mo ng iyong mga talento rito para sa kaluwalhatian ng Panginoong Jesu-Cristo ang magdadala sa iyo ng gantimpala sa Kanyang hukuman. Naaalala mo ang sinabi Niya, "Ang bawat mayroon ay bibigyan pa... ngunit ang wala, pati ang nasa kanya ay kukunin pa" (Mateo 25:29). Dapat mong gamitin ang mga talentong ibinigay sa iyo ng Diyos alang-alang kay Jesus. Ito ba ay ang kakayahang magsalita? Gamitin mo ito sa pagdadala ng mga kaluluwa kay Cristo. Marunong ka bang maging mabait at maunawaing kaibigan? Kung gayon, tiyak na may kahanga-hanga kang larangan ng paglilingkod. Ito ba ay ang pagdalaw sa mga hindi na makalabas ng bahay, sa mga maysakit at nangangailangan, at pagbibigay sa kanila ng malambing at mapagmahal na salita? Napakarami mong mapagpapala at matutulungan na hindi mo man lang naiisip ngayon, kung sisimulan mo lamang gamitin ang mga talentong iyon para sa Kanya. Ang paglilingkod-Cristiano ay hindi lamang gawain ng lalaking nasa entablado. Tuwing nakikita ko ang mga kaluluwang lumalapit kay Cristo sa isang pulong, iniisip ko kung ano ang nagsimula sa kanila.

Maraming taon na ang nakararaan, noong bata pa ako at mangmang, uuwi ako sa aking asawa at sasabihing, "Anim na kaluluwa ang nadala ko kay Cristo ngayong gabi." Titingnan niya ako at sasabihing, "Sigurado ka bang ikaw ang gumawa noon?" Sasabihin ko, "Hindi," siyempre, "pero ginamit ako ng Panginoon." Pero alam mo, ang totoo ay nagsimula iyon matagal na bago noon. Baka isang mahal na guro sa Sunday school ang naghasik ng binhi sa puso ng binata o dalagang iyon. Nakahimlay lang iyon doon nang ilang araw, buwan, o taon; at nang muling dumating ang Salita ng Diyos, may nasabing isang bagay na nagpabunga rito at nagpasibol ng buhay, at ang batang lalaki o babaeng iyon ay lumapit kay Jesus. Baka ang aral na itinuro ng ina habang nakaupo ang bata sa kanyang kandungan noong araw. Baka ang salita ng ama na itinanim sa puso. Bihira ang kaluluwang lumalapit kay Cristo nang walang maraming taong may bahagi roon. Hindi lamang ang mangangaral at ang mensaheng ipinangaral. Ibinibigay sa atin ng Diyos ang ating mga talento upang gamitin para kay Cristo. Si Pablo ang nagtanim, si Apolos ang nagdilig, "ngunit ang Diyos ang nagpalago" (1 Corinto 3:6).

At pribilehiyo ko hindi lamang na gamitin ang aking panahon at aking mga talento kundi pati ang aking *pera* para tulungan at pagpalain ang maliit na kapatid na babaeng iyon, ang napabayaang kapatid na lalaking iyon. Napakaganda ng perang inihandog sa Diyos! Hindi sana nagkaroon kailanman ng isang dolyar na papel, ng isang perang pilak, ng isang baryang ginto, tanso, o nikel sa mundo, kung hindi dahil sa kasalanan. Kaya tinawag ito ni Jesus na kayamanan ng kalikuan. Ang bawat barya sa iyong bulsa ay saksi na pumasok ang kasalanan sa mundo. Kung nanatili lamang ang mga lalaki at babae sa kalagayan nila nang likhain sila ng Diyos, walang pera sana.

Hindi sana sinikap ng mga tao na magpayaman at bumili at magbenta ng mga bagay. Nabubuhay pa sana tayo sa isang maluwalhating kalagayan dito sa lupa, at hindi na sana natin kailangang lumabas at kitain ang ating tinapay sa pawis ng ating noo.

Gayunman, sinabi ni Jesus, "Makipagkaibigan kayo sa pamamagitan ng kayamanan ng kalikuan; upang kapag kayo'y nagkulang, ay tanggapin nila kayo sa mga tahananang walang hanggan" (Lucas 16:9). Dahil narito na ang pera, at hindi tayo mabubuhay nang wala ito, huwag kang mabuhay para rito; huwag mong hayaang maghari ito sa iyo: "Ang pag-ibig sa salapi ay ugat ng lahat ng uri ng kasamaan" (1 Timoteo 6:10). Gamitin mo ito ngayon nang nakatingin sa iyong walang-hanggang tahanan. Gamitin mo ito, siyempre, para matugunan ang sarili mong mga pangangailangan at ng iyong pamilya; pero pagkatapos, gamitin mo ito ayon sa kakayahang ibinibigay sa iyo ng Diyos, para pagpalain at tulungan ang iba sa kanilang napakalalim na espirituwal na pangangailangan at sa kanilang pangangailangan sa buhay na ito. Sa gayon, kapag sa wakas ay narating mo na ang maluwalhating tahanan, makikita mo ang isang pulutong na tumatakbo pababa sa gintong lansangan para salubungin ka. Sasabihin nila, "Maligayang pagdating," at magtataka kang magtatanong, "Sino kaya ang mga ito?" At sasagot ang isa, "Tuwang-tuwa kaming salubungin ka rito, sapagkat ang dolyar mo ang ipinambayad sa Bagong Tipang iyon na nagdala sa akin ng mensahe ni Cristo." Sasabihin naman ng isa pa, "Tinugunan mo ang pangangailangan ko noong nasa matinding kagipitan ako at akala ko'y walang nagmamalasakit sa akin. Binigyan mo ako ng pambili ng masarap na hapunan, at hindi ko naiwasang maisip ang Diyos ng lahat ng biyaya na naglagay sa puso mo na gawin iyon para

sa akin." At baka sabihin pa ng isa, "Lumapit ako kay Jesus dahil sa kabutihang ginawa mo sa akin." Saka natin madarama na sulit na ginugol natin ang ating sarili at nagpagugol tayo para sa iba. "Ano ang gagawin para sa ating maliit na kapatid na babae?" Ibahagi natin sa kanya ang mabubuting bagay na mayroon tayo.

Sinabi ng hari sa Awit ni Solomon, "Kung siya'y isang pader, magtatayo tayo sa ibabaw niya ng isang palasyong pilak" (9). Ang pader ay larawan ng katiyakan at kaligtasan. Kung nakapasok na siya sa mga pagpapala at kaligtasan kay Cristo, tutulungan natin siya at patatatagin siya sa mga bagay ni Cristo. Daragdagan natin ang mga bagay na sa kanya na. "Kung siya'y isang pintuan, kukulungin natin siya ng mga tablang sedro" (9). Ang pintuan ay larawan ng pananagutan, o ng pagkakataong maglingkod. "Isang malaking pintuan," sabi ng apostol, "at mabisa ang nabuksan sa akin, at marami ang mga kalaban" (1 Corinto 16:9). "Narito, inilagay Ko sa harap mo ang isang pintuang bukas, na walang taong makapagsasara: sapagkat mayroon kang kaunting lakas, at tinupad mo ang Aking salita, at hindi mo ikinaila ang Aking pangalan" (Apocalipsis 3:8). Pero ano ang silbi ng pintuan kung wala itong mga hamba na mapagkakabitan nito? "Kung siya'y isang pintuan, kukulungin natin siya ng mga tablang sedro." Kung naghahangad siya ng pagkakataong maglingkod, tutulong tayong gawin itong posible. Tutulungan natin siya sa anumang kailangan, upang lalo pa siyang makagawa para sa Panginoong Jesu-Cristo.

At habang nagtatapos ang kabanata at ang munting aklat, ang nobya, na panatag ang puso sa pag-iisip na siya at ang maliit niyang kapatid ay kapwa nakapasok na sa pagpapala, ay

binabalikan ang nakaraan. Ikinukuwento niya ang mga araw sa ubasan, ang pag-ibig na ipinakita sa kanya, at ang kaligayahang sa kanya na ngayon. Pagkatapos ay humarap siya sa kanyang sinta at nagsabi, "Magmadali ka, sinta ko, at tumulad ka sa isang usa o sa isang batang usa sa mga bundok ng mga pabango" (14). "Hanggang sa lumamig ang araw, at tumakas ang mga anino" (2:17). Ang kaganapan ng lahat ng kaligayahan ay kapag kasama na natin Siya sa tahanan magpakailanman. Hanggang sa araw na iyon, sikapin nating gugulin ang ating sarili at magpagugol para sa Kanyang kaluwalhatian.

Minsan, may kinukuhang handog para sa misyon, at nang iabot ang kahon sa isang napakayamang lalaki, itinabi niya ito at sinabi, "Hindi ako naniniwala sa misyon." "Kung gayon po," sabi ng usher, "kumuha na lang kayo; para po ito sa mga pagano." Paano ka magiging tunay na Cristiano nang hindi nagmamalasakit sa mga hindi gaanong napagpala kaysa sa iyo? Pukawin nawa ng Diyos ang ating mga puso na isipin ang milyun-milyong nasa napakatindi pa ring pangangailangan. Kung wala na tayong ibang magagawa para sa kanila, maidudulog natin ang kanilang kalagayan sa Kanya; maaari tayong maging katuwang sa panalangin; maaari tayong mamagitan para sa kanila. Ang kahanga-hanga ay kapag nagsimula kang manalangin, kasunod na ang iba. Ang mga taong nananalangin ay nakaiisip ng mga paraan para makapagbigay.

Minsan ay sinabi sa akin ng isang ginang, "Alam n'yo po, hindi pa ligtas ang asawa ko, at hindi niya ako binibigyan kahit kailan ng pera. Sabi niya, kahit ano pa ang mangyari ay hindi niya ako bibigyan ng kahit isang dime na ilalagay sa handog para sa misyon. Pero nagsimula po akong manalangin tungkol sa

misyon, at habang nananalangin ako, nagkaroon ako ng napakabigat na pasanin sa puso na may gawin. May dalawa o tatlo po akong manok na binili ko sa kaunting perang natanggap ko sa pananahi para sa isang kapitbahay. Akin po lahat ang kinikita sa mga manok, at sinabi ko, 'Ilalaan ko ang isang manok sa Panginoon, at bawat itlog na ilalabas ng manok na ito ay magiging Kanya.' Nakakamangha po sa akin na makita na ang ibang mga manok ay paminsan-minsan lang nangingitlog, pero umuungol ang asawa ko at sinasabi, 'Iyang manok mong pang-misyon, halos dalawang itlog sa isang araw ang inilalabas.' Siyempre po, pagmamalabis iyon, pero maya't maya ay may isa na naman akong dosenang itlog, at dinadala ko ang mga iyon sa tindahan sa kanto at kinukuha ko ang pera, at napupunta iyon sa misyon."

Naniniwala ako na kukunin ng Panginoon ang perang iyon at gagawin dito ang ginawa Niya sa limang tinapay at dalawang isda: pararamihin, at pararamihin, at pararamihin ito. Baka isang paraan ng pagpaparami Niya sa handog ng ginang na ito ay ang pasimulan ang ilan sa inyo na magbigay. At saka haharap ang Panginoon sa ginang na ito at sasabihin, "Ikaw ang babaeng may manok na ikinuwento ng mangangaral. Bibigyan kita ng bahagi ng gantimpala, sapagkat sinundan lang ng mga taong ito ang halimbawa mo!"

Sikapin natin, sa biyaya ng Diyos, na gawing mahalaga ang bawat araw para sa pagpapala ng iba. Kung tunay nating iniibig Siya, hindi tayo maaaring maging makasarili o walang pakialam sa pangangailangan ng mga taong pinagkamatayan Niya, "hanggang sa lumamig ang araw, at tumakas ang mga anino."

Tungkol sa May-akda

Si Henry Allan Ironside, isa sa pinakadakilang mangangaral ng ikadalawampung siglo, ay ipinanganak sa Toronto, Canada, noong Oktubre 14, 1876. Namuhay siya sa pananampalataya; ang kanyang mga pangangailangan sa mga mahahalagang sandali ay natugunan sa pinakakamangha-manghang mga paraan.

Bagaman hanggang elementarya lamang ang kanyang pag-aaral, ang hilig niya sa pagbabasa at ang kahanga-hangang talas ng kanyang memorya ang nagpagamit sa kanyang natutuhan. Kinilala nang husto ang kanyang karunungan sa mga paaralan at unibersidad: ginawaran siya ng Wheaton College ng honorary LittD. noong 1930 at ng Bob Jones University ng honorary D.D. noong 1942. Itinalaga rin si Dr. Ironside sa mga lupon ng maraming Bible institute, seminaryo, at mga organisasyong Cristiano.

Nabuhay si "HAI" upang mangaral, at ginawa niya ito nang malawakan sa buong Estados Unidos at sa ibang bansa. Ibinunyag ni E. Schuyler English, sa kanyang talambuhay ni Ironside, na noong 1948, ang taong si HAI ay 72 taong gulang, at sa kabila ng humihinang paningin, siya ay "nagbigay ng 569 na mensahe, bukod pa sa pakikibahagi sa marami pang ibang paraan." Sa kanyang labingwalong taon sa Moody Memorial Church sa Chicago, ang tanging iglesyang pinastoran niya, bawat Linggo maliban sa dalawa ay may kahit isang taong nagpahayag ng pananampalataya kay Cristo.

Pumanaw si H. A. Ironside upang makapiling ang Panginoon noong Enero 15, 1951. Sa buong panahon ng kanyang ministeryo, sumulat siya ng mga paliwanag sa 51 aklat ng Biblia, at sa pamamagitan ng napakalinaw niyang mga mensahe ay

naakay niya ang daan-daang libong tao sa buong mundo sa pagkakilala sa Salita ng Diyos. Ang kanyang mga salita ay kasingsariwa at kasinghalaga ngayon gaya noong una itong ipangaral.

Ang opisyal na talambuhay ni Dr. Ironside, *H. A. Ironside: Ordained of the Lord*, ay mabibili mula sa tagapaglathala.

Sa Diyos ang lahat ng kaluwalhatian.